

කර්ම විපාක

අලෙවිය සඳහා නොවේ

සම්පාදක
සුජා රිදියගම සුධම්මානිවංශ හිමි

පිරිසිදු ධර්ම කෘතියකි. මුදලට විකිණීම සපුරා තහනම්

නා උසන ආරණ්‍ය සේනාසනයේ අරියධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේ ඇතුළු ආරණ්‍යවාසී භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ මෙම ධර්ම දානමය කුසලය අනුමෝදන් වී උතුම් වූ නිවන් මග හෙළි කර ගැනීමට හේතු වේවා.

අටවන මුද්‍රණයට පුරෝගාමීව ගෘහන විරස්ථිතිය පනමින් පිටපත් 2000ක් මුද්‍රණය කිරීමට දායක වූ මස මාණවක කල්‍යාණ මිත්‍ර සංසදයේ සියළු සාමාජිකයන් හා පරිත්‍යාගශීලී පිරිසටත් ධර්ම ග්‍රන්ථය මිට පෙර මුද්‍රණ දායකත්වය දැරූ සියළු දෙනාටත් ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කරන දිමුතු මුද්‍රණලයෙහි සියළු කාර්ය මණ්ඩලයටත් මෙම ධර්ම දානමය කුසලය නිර්වාණාවබෝධය පිණිස උපනිශ්‍රය සම්පතක් වේවා යයි පතමු.

කර්ම විපාක

© සුජා රිදියගම සුධම්මානිවංශ හිමි

මුද්‍රණය

දිමුතු ප්‍රින්ටර්ස්

නො.103/A, ,

නුවර පාර, යක්කල.

දුර: 033-5623853 / 077-8829705

විද්‍යුත් තැපෑල: dimuthupub@yahoo.com

කවර නිර්මාණය

වසන්ත පී හෙට්ටිආරච්චි

නැවත මුද්‍රණයෙන් වචනයක්

“ සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජනාති ”
සියලු දාන වලට වඩා ධර්ම දානය උතුම් වේ.

කර්ම විපාක නැමති දහම් පුස්තකය මුලින්ම කරවූයේ පූජ්‍ය රිදියගම සුධම්මාභිවංශ වන මහ සඟරුවනයි. තමන් වෙනුවෙන් දල්වා ගත් පහත් සිසිල පුහුදුන් සැදුහැකියන් වෙනුවෙන් කරුණා පෙර දැරිව මෙෙත්‍රී පූර්වාංගම මෙන් සිතැතිව මැදහත් භාවයෙන් යුතුව කර්ම විපාක නැමති දහම් පුස්තකයෙන් හය හතර දන්නා පිරිසක් ලෙසින් සසර ගමන සකසා ගැනීමට මඟ පෙන්වූ ඔබ වහන්සේට අපගේ ගෞරවනීය නමස්කාර පූර්වක ස්තූතිය වෙවා.

සම්බුදු සසුන බබුලුවාලමින් මෙවන් ශාසනීය මෙහෙවරක යෙදෙන ඔබවහන්සේටත් හැදූ වැඩූ දෙමාපියන්ටත් ගුරුවරුන්ටත් ආදී කොටගත් සුඡ්වත්ව වාසය කරන හෝ මියගොස් ඇති සැමගේම සසර දුකින් අතමිදීමට ප්‍රාර්ථනීය බෝධිය සඵල කර ගැනීමට තියුණු ධර්ම දානමය පින ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කරන්නෙමු.

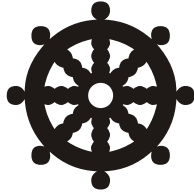
මෙම පොත පරිහරණය කිරීමෙන් අප ලැබූ ශික්ෂණය තුළින් නැවත මෙම පොත පොත් පන්දහසක් පමණ මුද්‍රණය කොට නොමිලේ බෙදා දී දායකත්වය සපයන අපසැමටත් මියගිය මව්පිය ගුරුවරු ආදීන්ටත් සුඡ්වත්ව ඇති පිරිසටත් සසර ප්‍රාර්ථනීය බෝධිය සඵල කරගැනීමට මෙම ධර්ම දානමය පුණ්‍ය ශක්තිය උපනිශ්‍රය වේවායි යන්න අපගේ සැදුහැකි පින් සිතිවිල්ලයි.

මෙම පොත බලන සැමට සසර දුක හඳුනාගෙන පහත් සිලක් තමන් වෙනුවෙන් දල්වා ගනිත්වා.

අමිත ගුණ මනග්ඝං පුඤ්ඤ ඛෙත්තං ජනානං
විමල විපුල බුද්ධිං සානුයානානුගංතං
තිපිටක පරියත්ති ඡේක සම්බුද්ධ පුත්තං
සිරි වැලිමඩ ථේරං ධම්මදස්සිං නමාමි

“ සිතින් සිතා මිල කළ නොහැකි සීලාදී අනර්ඝ ගුණ කදම්භයක් ඇත්තා වූද ජන සමූහයාගේ අනුත්තර පුණ්‍ය ක්ෂේත්‍රයක් වූ බුදු පසේ බුදු මහරහතන් වහන්සේලා අනුව යන්නා වූ ද ත්‍රිපිටකය පරියප්ති ධර්මයෙහි දක්ෂ වූ සම්බුදු රජාණන් වහන්සේගේ පූජා භාවයට පැමිණියා වූ ඒ වැලිමඩ ශ්‍රී ධම්මදස්සී මහා ථේරපාදයන් වහන්සේට මම නමස්කාර කරමි. මාගේ නමස්කාරය වේවා.”

“කර්ම විපාක” සම්පාදක
පූජ්‍ය රිදියගම සුධම්මාභිවංශ හිමි.

“සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති.”
සියළු දානවලට වඩා ධර්ම දානය උතුම් වේ.

පුණ්‍යාණුමෝදනාව

උතුම් නිවන් සුව ලැබීමෙන්
සැනසීමක් ලබන්නා !

පිදුම

රුදුරු වනසතුන් ගැවසීගත් නිමල මහ වන මැද
දිවි පරදුවට තබා ප්‍රතිපත්තියෙහි නියැලෙන,
පෞරාණික අම්ල ගුණ නිධානය
තම ජීවිතයෙන් එලි පෙහෙලිකර දුන්,
තම අනුගාමික ගිහි පැවිදි බොහෝ දෙනාට
සුගති මග දහම් මග, නිවන් මග කියාදුන්,
ආදර්ශවත් ප්‍රතිපත්තිකාමී ගුණ ගරුක
හික්ෂු ජීවිතයකින් හෙබි,
දුරදර්ශී මාර්ගෝපදේශකත්වයෙන්
අපගේ පැවිදි ජීවිතය අලෝකමත් කොට වදාළ,
මාගේ ගුරු දේවෝත්තම, අතිගරු පූජනීය
නිමලව ආරණ්‍ය සේනාසනාධිපතීන් වහන්සේ වන
සදා වන්දනීය
වැලිමඩ ධම්මදස්සී මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ
උතුම් ශ්‍රී නාමයට මේ කුඩා ධර්ම ග්‍රන්ථය
බැති කුසුමක් කොට අපමණ
ගුරු බැතියෙන් හා පිය සෙනෙහසින්
දෙපා නැමැද පිළිගන්වමි.

පෙරවදන

අවින්තෙය්‍ය ධර්මතා සතරක් ඇත. සතත්ව විෂය ලෝක විෂය - බුද්ධ විෂය හා කර්ම විෂය යන සතරයි. සියල්ල දන්නා වූ සර්වඥසම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ හැර අන් කෙනෙකු විසින් සිතා මතා තීරණාත්මකව දත නොහැකි බැවින් මේ ධර්මතා සතර අවින්තෙය්‍ය නම් වෙයි.

සත්ව ලෝකය ගැනත්, සංස්කාර ලෝක අවකාශ ලෝකයන් ගැනත්, සර්වඥයන් වහන්සේගේ සෘද්ධිබලය ගැනත් කර්මයන්ගේ විපාක තත්වය ගැනත් බුද්ධ දේශනාව පිළිගැනීමෙන් හැර වෙනත් ක්‍රමයකින් අවබෝධ කරගත නොහැකි බැවින් අවින්තෙය්‍යම වෙති.

බුද්ධක නිකායේ ථේරගාථා - ථේරිගාථා - අපදාන වරියා පිටක - ජාතකපාලි - විමානවත්ථු ජේතවත්ථු ආදී ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් වූ පුවත්වලින් විවිධාකාර කර්ම විපාක සම්බන්ධව අවබෝධයක් ලබාගත හැකිවෙයි.

අභිණ්භ පව්වචෙක්ඛණ සූත්‍රයෙහි දැක්වෙන පස්වැනි ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාවද කර්මයගැන කළයුතු යෝනිසෝ මනසිකාරයයි. සැප දුක් වේදනා විඳවමින් සෙවනැල්ලක්සේ තමා අනුවම පසුපස ගමන් කරන එකම දෙය නම් කුශලාකුශල කර්මයයි. එබැවින් ම සිත්තුල හටගන්නා වූ අකුශල චේතනාවන් දුරලමින් කුශල චේතනාවන්ම උපදවා ගැනීමට නිරතුරු උත්සාහ දරමි. ඒ මාගේ උත්සාහය සියලු භවගාමී කර්මයන් සිදලන රහත් මඟ නුවණ සඳහාය. ඒ පිණිස මම සැදුහැවත් සීල සම්පන්න භාවනානුයෝගියෙක් වෙමි". යනු කර්මය ගැන කළයුතු වන යෝනිසෝ මනසිකාරයේ සරල තේරුමය.

“කම්මස්සකෝමිති කම්මදායාදෝ කම්මයෝනි කම්ම ඛන්ධු කම්ම පටිසරණෝ යංකම්මං කරිස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෝ භවිස්සාමිති අභිණ්භං පව්වචෙක්ඛිතඛිබ්බං.”

“මම කර්මය ස්වකීය කොට ඇත්තෙමි. කර්මය දායාද කොට ඇත්තෙමි. කර්මය ඤාති ඛන්ධුකොට ඇත්තෙමි. කර්මය පිළිසරණ කොට ඇත්තෙමි. කුශල වූ හෝ අකුශල වූ හෝ යම් කිසි කර්මයක් කරන්නෙමි නම් එයට උරුමකරු වන්නෙමි යි නිරතුරු නුවණින් මෙනෙහි කළ යුතුය.” යනු ඒ බුද්ධ වචනයේ තේරුමයි.

උගත් සංකල්පනාවන් උදෙසාගිමත්ව සහශ්‍රික මහා පුණ්‍යකර්මයක් නිමලව ආරණ්‍යයේ දී සිදුකිරීමට සංවිධාන කළ පූජ්‍ය රිදියගම සුධම්මාභිවංස ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ විසින් එම පුණ්‍ය කර්මය නිමිත්තෙන්ද පුණ්‍යෝත්සවය නිමිත්තෙන් ද පින්වත් ඩී. ජේ.අලහකෝන් මැතිනිය ප්‍රධාන සත්පුරුෂ පිරිසගේ දායකත්වයෙන් පළමුවර මුද්‍රණය කරවා පිරිනැමුනු මේ දහම් පොතෙන් උදාහරණ නිදසුන් රැසක් සහිතව කර්ම විපාක සම්බන්ධව බොහෝ කරුණු අවබෝධ කරගත හැකිවේ.

ඉමහත් ශ්‍රද්ධාවෙන් නුවණින් මේ දහම් පොත සම්පාදනය කළ පූජ්‍ය රිදියගම සුධම්මාභිවංස ආයුෂ්මතුන් වහන්සේට තව තවත් උදාර ලෙස ධර්මදානයන් සපිරීමට නිරෝගී සුවදිරිසායුෂ රත්නත්‍රයානුභාව බලයෙන් අභිවර්ධනය වේවා. මෙවර ධර්ම දානය පිරිනමන ඩී. එස්. පතිරන මැතිතුමා සහ එම මැතිනිය ප්‍රධාන සත්පුරුෂ සැමට ද මෙය කියවන භාවිත කරන සැමට ද ධර්ම ඥාණ මුදුන්පත් වී දෙලොව ජයගෙන පැතු බෝධියකින් ශාන්ති ලක්ෂණ නිර්වාණ ධාතුව සාක්ෂාත් වේවා.

“සබ්බේ සත්තා භවන්තු සුඛිත්තා”

මෙයට මෙනැති,

නාඋයනේ අරියධම්ම ස්ථවිර

නාඋයනේ ආරන්‍ය සේනාසනය

පන්සියගම

වචනයක්

අප සම්බුද්ධ සාසනයෙහි මහා පිනැති තේජවන්ත මහා රහතන් වහන්සේ නමක් වැඩ සිටියහ. උන්වහන්සේ නමින් උත්තර නම් වූහ. මේ උත්තර මහ රහතන් වහන්සේ මීට කල්ප තිස්දහකට පෙර දී කරන ලද පිංකමක ආනිසංස බලයෙන් සංසාරික ජීවිත සුවපත් විය. කල්ප තිස්දහකට පෙර සුමේධ නමින් බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහල වූහ. උන් වහන්සේ විවේක සුවයෙන් ගසක් මුල වැඩසිටින අවස්ථාවේ එක්තරා තරුණ ළමයෙක් ලග තිබූ ගසකින් කිණිහිරියා මල් තුනක් කඩාගෙන බොහෝම ගෞරවයෙන් හක්කියෙන් දොහොත් මුදුනේ තබා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද මුලයේ තබා පූජා කළේය. "මේ පූජාමය පින ඔබ වහන්සේ යම් ධර්මයක් අවබෝධ කළේද?. එම ධර්මය මට ද අවබෝධ කර ගැනීමට ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කළේය.

එදා පටන් මේ බුදුසසුන දක්වා කාලය වර්ෂ ගණනින් නොව කල්ප ගණනින් තිස්දහසක් විය. මේ කාලය තුළ මල් පූජා කිරීමේ පුණ්‍ය බලයෙන් සතර අපාදුකින් අත්මිදුනේය. දෙවි මිනිසුන් අතර ලබන්නට තිබෙන සකල සම්පත් ලබන ලදී. දීර්ඝායුෂ, නිරෝගි බව, දර්ශනීය ජීවිත, පරිවාර සම්පත් ඇති ජීවිත උසස් කුල සම්පත්, මහා ධන සම්පත්, දිව්‍ය මාලිගා, පිනැති දරු සම්පත්, මහා ප්‍රඥාවන්ත ජීවිත, මහේසාකාය මහානුභාව සම්පන්න ජීවිත, ලැබූ අතර දීප වක්‍රවර්ති රජකම් වරක් ද, සක්විති පදවිය වරක් ද, ලබන ලදී. එසේම රට රටවල් පාලනය කරන රජකම් ඇමැතිකම් ලැබූ වාර ගණන් සීමාවක් නොමැත.

මෙතරම් අනුසස් රාශියක් උත්තර මහරහතන් වහන්සේ සසරදී ලැබුවේ මල් තුනක්පූජා කිරීමේ ආනිසංසයෙනි. අවසානයේ දී උත්තර කුමරුවා මේ බුදු සසුනේ පැවිදි වී සිව්පිලිසිඹියා ඤාණ, අභිඤ්ඤා, ත්‍රිවිද්‍යා ලබා උතුම් අර්හත්භවයට පත් වූ සේක. අරහත්වය දක්වාම එම පිංකම උත්තර මහ රහතන් වහන්සේට හේතු උපනිශ්‍රය විය.

මිනැම පිංකමක් කරනු ලබන පිනැත්තන් හෝ පිනැත්තියන් විසින් ඉතා ගෞරවයෙන් ශ්‍රද්ධාවෙන් කර්මය සහ කර්ම එලය විශ්වාස කරමින් නිවන් සුවපතා කළ යුතුය. එයින් ජනිතවන ශක්තිය අනන්ත ජාතීන්හි අනුසස්

ලබාගැනීමට උපකාර වේ. නිවන් සුව පතා කරනු ලබන පිංකම තුළ තණ්හා දිට්ඨි මාන ආදී කෙලෙස් නොමැත. පිරිසිදු සිහින් කරනු ලබන කුසලකර්මය ත්‍රිභේතුක වේ. ත්‍රිභේතුක පිංකමකින් තමයි සාංසාරික ජීවිත පෙළ වාසනාවන්ත වන්නේ.

පූජ්‍ය රිදියගම සුධම්මාභිවංශ ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් සකස්කරන ලද "කර්ම විපාක" නමැති ග්‍රන්ථය ඉතා වටිනා කාලෝචිත සෑම දෙනාගේ චිත්ත ප්‍රසාදය පිණිස හේතුවන මිණිරුවනකි. විශාල පරිශ්‍රමයක් දරා දහම් පොත්පත් බලා එහි අන්තර්ගත කරුණු මෙසේ එක්තැන්කොට එළිදැක්වීමට ලැබීම ඔබ අප සෑමගේ ලොකු වාසනාවකි. පිංකම් සිදුකිරීමෙන් ලැබෙන අනුසස් බිඳක් මෙහි සඳහන් වේ. පිංකමකින් ලැබෙන අනුසස් ලියා නිමකළ නොහැක. මෙහි සඳහන් දේ හොඳින් කියවා තම තමාට කළ හැකි පිංකම් කිරීමට අදිටන් කරගත යුතුය.

ශ්‍රද්ධාවෙන් ගෞරවයෙන් සාසනාභිවාධිය පිණිස මේ ධර්ම ග්‍රන්ථය සකස් කළ පූජ්‍ය රිදියගම සුධම්මාභිවංශ ස්වාමීන් වහන්සේට නිරෝගී සුවය දිගාසිරි ලැබ තව තවත් ධර්ම ඥාණය වැඩි දියුණු වේවා යි මෙන් සිහින් පතමි. මෙය ඔබ අතට පත් කරන අනුරාධපුර මහමානවක කළ්‍යාණ මිත්‍ර සංසදයේ සුපින් ප්‍රියන්ත, රනිල් ජයසූරිය, කරුනානායක යන සන්පුරුෂ පිංවතුන්ගේ එනමින් මිය පරලොව ගිය සියළුම ඥාතීන්ට හා සුඡීවත්ව වෙසෙන සියළු දෙමව්පිය සහෝදර නැදැ හිතවතුන්ටත් මෙම ධර්ම දානමය පින නිවන් සුව පිණිසම හෙතුවේවා. මේ පොත කියවන ඔබ සැමටත් ධර්ම ඥාණය දියුණු වී සියලු සංසාර දුකින් අත්මිදී ලබන මහා නිවන් සුව ලබන්වායි පතමි.

මෙයට කාරුණික,
කහගොල්ලේ සෝමවංශ හිමි
ශ්‍රී ගුණවර්ධන යෝගාශ්‍රමය
ගල්දූව - කහව

හැඳින්වීම

“කම්මං සත්තේ විහජනී යදිදං හීනජ්ජනිතතායාති”

මහා කාරුණික අසරණ සරණ ශාන්ති නායක සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාළ පරිදි සත්වයන් හීන ප්‍රණීත ලෙස උසස් පහත්ලෙස බෙදනු ලබන්නේ කර්මය විසිනි. කර්මය පිළිබඳ සම්බුදු දහමේ දේශිත ධර්ම පාඨ බොහෝ ඇතත් මෙහි දී මා උත්සාහ ගත්තේ සරළ බසින් කථා පුවත් අනුසාරයෙන් කර්ම විපාක පැහැදිලි කිරීමටය. කරන ලද කර්මයේ විපාකයෙන් ගැලවීමට හැකි කාන්තාවක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ මනුෂ්‍යයෙක් හෝ අමනුෂ්‍යයෙක් හෝ දෙවියෙක් හෝ මාරයෙක් හෝ බ්‍රහ්මයෙක් හෝ මේ තුන් ලෝකයේම නැත. මනුලොව සිට අකනිටා බඹලොව දක්වා මේ සක්වල පුරා අබ ඇට පිරවුයේ නමුදු ඒ අබ ඇට ගණනට වඩා විශ්වයේ තවත් සත්වයන් වාසය කරන සක්වලවල් ඇතිබව ධර්මයේ සඳහන් වේ. නමුත් කර්ම විපාකයෙන් බේරීමට හැකි පුද්ගලයෙකු නම් මේ විශ්ව ලෝක ධාතුව තුළම නැත.

මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථයේ කර්මය පිළිබඳ විස්තර ස්වල්ප නමුදු කර්ම විපාක පිළිබඳ බොහෝ විස්තර ගැබ්කොට දක්වා ඇත. මුලින්ම කර්මය යන්න පැහැදිලි කොට පසුව මෙහි කුසල කර්ම විපාක දක්වන ලදී. කුසල කර්ම විපාක නම් කුසලානිසංඝයෝය. ඒ යටතේ කුසලධර්ම හැටකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ද කුසල විපාක හෙවත් ආනිසංඝ 354 ක් ද දක්වන ලදී. මේ තුළින් මා සත්පුරුෂ ඔබට කීමට බලාපොරොත්තු වූයේ පැහැදුන සිතින් නුවණ යොදා තැන්පත් මනසින් කරන ලද කුඩා නමුදු පිංකම මහත් සැප විපාක ගෙන දෙන බවය. එසේම මෙවැනි පින්කම් කරන සත්පුරුෂයන්ගේ සිත් වලට නව ජීවයක් ලබාදීමට අපේක්ෂා කළෙමු. එය එසේම සිද්ධ වේවා!

මේ ග්‍රන්ථයෙහි දෙවනුව පෙන්වා ඇත්තේ අඳුරු විපාක පිළිබඳ වේ. අඳුරු විපාක නම් අකුසල කර්මයන් හේතුවෙන් ගෙන දෙන දුක් විපාක වේ. ඒ යටතේ අට මහ නිරයට යෑමට සිදුවන කර්ම හා ඉන් ගෙන

දෙන දුක් විපාක දක්වා, නිමිරජු දුටු ඔසුපත් නිරයන් 15 ක් එහි යෑමට සිදුවනහේතු සහිතව දක්වන ලදී. ඉක්බිති සංවේග දනවන සුළු වූ අසරණ ප්‍රේත ප්‍රේතියන්ගේ කථා කිහිපයක් එහි ඉපදීමට හේතු වූ කර්ම සහිතව දක්වනලදී.

මිනිස් ලොව දී විපාක දෙන ලද පූර්ව කර්ම 56 ක් දක්වන ලද්දේ අපාය දුක් නො පිළිගන්නා මෝහයෙන් මුළා වී පැටලී සිටින අසරණයන්ට මනුලොවින් කරුණු පෙන්වීමටය. ග්‍රන්ථයේ දෙවන කොටස වූ “අඳුරු විපාක” පිළිබඳව කළ මේ දීර්ඝ විස්තරයෙන් මා බලාපොරොත්තු වූයේ, දුෂිත සිතින් කරන ලද ඉතා කුඩා පාපය නමුදු මහත් දුක් විපාක ගෙන දෙන බව කීමට වේ. එසේම අවිදු අඳුර හේතුවෙන් පාපයන්හි ඇලී වාසය කරන මිනිසුන් හට සංවේගය පහළ වී සුමගට යොමුවේවා යන මෙෙත්‍රී සිතියි.

මින් ජනිත කුශල ශක්තිය මාගේ උපාධ්‍යන් වහන්සේ වන අතිගරු පූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජනාවංශාභිධාන ස්වාමිපාදෝත්තමයන් වහන්සේට ශත වර්ෂාධික කාලයක් නිදුක් නිරෝගී දීර්ඝායුෂ ශ්‍රී සම්පත් පිණිසත් මතු උතුම් ලොවිතුරා බුදුබව පිණිසත් වේවා. එසේම අප හට අවවාද අනුශාසනා ලබාදෙමින් ශතාධික දහම් ගැටළු ප්‍රමාණයක් විසඳා දෙමින් අපගේ ධර්ම විනය දැනුම ඔපවත්කළ මේ පොත සඳහා අගනා පෙරවදනක් ද සපයා දුන් අතිගරු පූජනීය සඳා වන්දනීය ත්‍රිපිටකාචාර්ය කර්මස්ථානාචාර්ය නාඋයනේ අරියධම්ම මාහිමිපාණන් වහන්සේට ද නිදුක් නිරෝගී සුව පිණිස හා මතු උතුම් ලොවිතුරා බුදුබව පිණිසම වේවා.

එසේම මා පැවිදි කොට වදාළ මාගේ ගුරු දේවෝත්තම අති පූජනීය වැලිමඩ ධම්මදස්සී මාහිමිපාණන් වහන්සේට ද, මෙයට ලිපියක් සකසා දුන් මාගේ අනිධර්මාවායඪී පූජනීය කහගොල්ලේ සෝමවංස ස්වාමීන් වහන්සේට ද, ධර්ම විනය කියාදුන් සියලුම ගුරු උතුමන් වහන්සේලාට ද, මිය පරලොව ගිය මාගේ දෙමාපිය දෙපලට ද, නිවන් සුව පිණිසම වේවා, මේ සඳහා සහය දුන් ගරු තිස්සමහරාමයෙ සීලදස්සන ස්වාමීන් වහන්සේට ද, මෙය පිටපත් කරදුන් වනජීවී නිලධාරී දිනේෂ් ඉරේෂණ මහතාට ද සෝදුපත් බලාදුන් ධම්ම චිරකෝන් මහතාට ද නිවන් සුව පිණිසම වේවා.

මින් ජනිත කුශල ශක්තිය මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථය පළමුවර මුද්‍රණය සඳහා බර පැන යෙදූ පින්වත් ඩී. ජේ.අලහකෝන් මැතිණිය ප්‍රධාන සන්පූරුණ සැමට ද, මෙය දෙවනවරද මුද්‍රණය කර දුන් පින්වත් ඊ. ඒ. එම්. අල්විස් මැතිතුමා ප්‍රධාන සැමට ද, අමා මහ නිවන් සුව පිණිසම වේවා. මෙවර පිරිසිදු සිතින් ධර්ම ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කොට නොමිලේ බෙදා දෙන ඩී.එස්. පතිරත්න මැතිතුමා සහ පින්වත් මැතිණිය ඇතුළු මෙයට උපකාර කළ සැමටද ඒ පවුල්වල සැමදෙනාටම නිදුක් නිරෝගි සුව අභිවර්ධනය වේවා! සියලුම ලෞකික ලෝකෝත්තර සමාසක් ප්‍රාර්ථනාවෝ මුදුන්පත් වේවා! ඒ සැමගෙන් නමින් මිය පරලොව ගිය සියලුම දෙමාපිය ගුරු උතුමන්ට ද, සියලු ඥාතීන්ට ද ජීවත්ව සිටින සැමට ද, වෙනස් නොවන පරම සැපත වූ සදාකාලික සැනසුම වූ ශාන්ත නිවන් සුව පිණිසම වේවා!

මෙය මනාව ක්‍රමවත්ව මුද්‍රණය කර දුන් දිමුතු මුද්‍රණාලයෙහි මුද්‍රණාලයාධිපති තුමා ප්‍රධාන කාර්ය මණ්ඩලයට ද, සෙනක් සැනසුමක් ම වේවා. බුදු පිහිටින් මේ උතුම් ධර්ම දානමය පින සිදුකරන ඔබ සැමගේ ද, සිත් සනත් නිවේවා, සංසිද්දේවා, ශාන්තවේවා, අසීමිත බුදුගුණ බලයෙන් සුවපත් වූ සිත් ඇත්තෝ වෙත්වා! සැම දෙනාගේම ජීවිත තුළට තෙරුවන් පිහිට නොඅඩුව ලැබේවා! සියලු දෙනාගේම යහපත් ප්‍රාර්ථනා මුදුන්පත් වෙත්වා. මේ අප සැමගේ සියලු උත්සාහයෝ සම්මා සම්බුද්ධ සාගනයේ චිර පැවැත්ම පිණිසම වෙත්වා යි, භාද්‍යාංගමව ම ප්‍රාර්ථනා කරමු.

මෙයට මෙතැනි
රිදියගම සුධම්මානිවංශ හිමි
 නිමලව ආරණ්‍ය සේනාසනය
 කිරිින්ද - තිස්සමහාරාමය

පටුන

01. කර්මය යනු	01
02. විපාක දෙන අවස්ථා 04 කුසල විපාක	02
03. සාන්දෘෂ්ඨික දාන විපාක 04	03
04. සන්පූරුණ දාන විපාක 05	04
05. ධනය හා පිරිවර ලැබෙන නොලැබෙන ක්‍රම 04	05
06. මල් පූජාවේ ආනිසංස 12 සමඟ කථා 04 ක්	06
07. පහන් පූජාවේ ආනිසංස 03 සමඟ කථා 04 ක්	07
08. සුවද දුම් පූජාවේ ආනිසංස 10 සමඟ කථා 02 ක්	08
09. සුවද පැන් ඉසීමේ විපාක 09 ක් සමඟ කථා 02 ක්	09
10. ධර්මශ්‍රවණානිසංස කථා 02 ක්	09
11. ආහාර පිදීමේ විපාක සමඟ කථා 04 ක්	10
12. ඉදිකටු පූජාවේ විපාක සහ සුවිදායක හිමි	11
13. වස්ත්‍ර පූජාවේ ආනිසංස 10 හා ඒකදුස්ස දායක හිමි	11
14. මෙට්ට පිදීමේ ආනිසංස 10 හා ඒකදුස්ස දායක හිමි සුවණ්ත බිම්බෝහන හිමි	12
15. ඡත්‍ර දානයේ විපාක 08 සමඟ කථා 02 ක්	12
16. පාත්‍ර දානයේ විපාක 10 හා පත්තදායක හිමි	13
17. දූලිපිහියා පිදීමේ විපාක 07	13
18. මහා පිහියා පිදීමේ විපාක 05	14
19. නියකපන අවි පිදීමේ විපාක 05	14
20. පවන් අතු පිදීමේ විපාක 08	14
21. පෙරහන්කඩ පිදීමේ විපාක 05	14
22. තෙල් තබාගන්නා බඳුන් පිදීමේ විපාක 05	15
23. වෛතාස පිරිසිදු කිරීමේ විපාක 09 හා පහංකර හිමි	15
24. ඉදිකටු ගුලාපිදීමේ විපාක 03	15
25. අංසකඩ පිදීමේ විපාක 03	16
26. ඉනපටි පිදීමේ විපාක 06	16
27. පාත්‍ර ආධාර පිදීමේ විපාක 05	16-28

කර්ම විපාක

සූජා රිදියගම සුධම්මානිවංශ හිමි

28. භාජන පිදීමේ විපාක 01 හා භාජන දායක හිමි	16
29. තැටි පිදීමේ විපාක 03	17
30. බෙහෙත් ඖෂධ පිදීමේ විපාක 10 හා මෙන්තගුත්ත හිමි	17
31. පාවහන් පිදීමේ විපාක 03 සමඟ කපා 02 ක්	18
32. දිය පිස්නා වස්ත්‍ර පිදීමේ විපාක 06	18
33. සැරයටි පිදීමේ විපාක 06 හා දණ්ඩදායක හිමි	18
34. බෙහෙත් අඳුන් පිදීමේ විපාක 08	19
35. යතුරු පැදි හා යතුරු කොපු පිදීමේ විපාක 03	19
36. පටි පිදීමේ විපාක 05	19
37. බෝමලු ආදිය ඇමැදීමේ විපාක 38 සමග' කපා 02 ක්	19
38. දුම් බොන පයිප්ප පිදීමේ විපාක 03	21
39. මහ සැලි හා කරඬු පිදීමේ අනුසස් 10	21
40. අඳුන් නල පිදීමේ විපාක 04	21
41. කුඩා පිහියා හා ලොම් උදුරන අඩු පිදීමේ විපාක 02	22
42. නසා කිරීමේ උපකරණ පිදීමේ විපාක 08	22
43. පුටු පිදීමේ විපාක 12 සමඟ කපා 03 ක්	22
44. කොට්ටි පිදීමේ විපාක 06	23
45. පිදුරුබිසි පිදීමේ විපාක	23
46. පාපුටු පිදීමේ විපාක 02	24
47. පාලම් ඒ දඩු ඉදිකිරීමේ විපාක 08 හා ධෝතක හිමි	24
48. ඇඟ ගල්වන තෙල් පිදීමේ විපාක 05	24
49. ගිතෙල් හා පානය කරන තෙල්පිදීමේ විපාක 05 හා සප්පිදායක හිමි	24
50. මුවපිරිසිදු කරන දැ දීමේ විපාක	25
51. දී මී පැණි නොයෙක් රස සකුරු පිදීමේ විපාක 04	25
52. සර්ව දානයෙහි විපාක 11	25
53. දෙපාවල සඳුන් ගල්වීමේ විපාක 08 හා තෝදෙයා හිමි	26
54. මල්පේණු මල්වියන් ආදිය පිදීමේ විපාක හා කපා 03 ක්	26

55. කුටි සූජාවේ විපාක 05 ක් සමඟ කපා 03 ක්	27
56. ධර්ම දානයේ විපාක	27
57. තිසරණ සමාදානයේ වටිනාකම ගැන කපා 02 ක්	29
58. සුභ නම් තරුණයා ඇසු ප්‍රශ්න 14 හා පිළිතුරු දෙසුම	31
59. පන්සිල් රැකීමේ විපාක අඳුරු විපාක	32
01. නිරා දුක්	33
02. අට මහා නිරය හා එහි යාමට සිදුවන කම්	33
03. නිමි රජු දුටු නිරයන් හා එහි යැමට සිදුවන කර්ම	35
04. ප්‍රේත ලෝක දොළහ	46
05. ප්‍රේත වස්තු පසළොසක්	47
06. මසුරු ධර්ම පහෙහි අඳුරු විපාක මිනිස් ලොව දී විපාක දුන් පූර්ව කර්ම	54
01. බුජ්ජුත්තරාව දාසියක් වීමට හේතු	55
02. බුජ්ජුත්තරාව කුඳු වීමට හේතු	56
03. චුල්ලපන්ථක හිමිට සිව්මසකින්ද ගාථාවක් පාඩම් නොවීමට හේතු	56
04. වක්ඛුපාල හිමියන්ගේ දෙනෙන් අන්ධවීමට හේතුව	57
05. බිම්බිසාර රජුගේ කකුල් පලා ලුණු දැමීමට හේතු	57
06. කසල ගොඩකට දමන ලද අසරණ දරු ජීවිතයක ශෝකාකුල කථාව	57
07. දෙමාපියන් විසින් අතහැර ගිය දරුවෙක්	58
08. සාමාවතිය ඇතුලු 500 ක් ස්ත්‍රීන් ගිනිගෙන මැරෙන්න හේතුව	58
09. පුතිගතතිස්ස හිමිගේ ශරීරය කුණු වී දුක් විදීමට හේතු	59
10. සෝරෙයාක සිටුගේ අදහන කර්මය	59
11. සප්පදාය හිමිට නාගයා දෂ්ඨ නොකළ හේතුව	59
13. නාවිකයාගේ බිරිදට මුහුදේ ගිලී මැරෙන්න සිදුවූයේ ඇයි	60
14. ගිනිගෙන දැවුන කපුටාගේ කර්මය	60

කර්ම විපාක

15. හික්ෂුන් හත්තමක් ගල් ලෙනක හිරවී දුක්විඳි කථාව	61
16. ලද සම්පත් පරිභෝග කිරීමට ව්‍යාජනාව නැති අපුත්තක සිටු	61
17. පිනට පහළවුන උක්ගස් දඩුවම් දුන් කථාව	62
18. කුසගිනි දුක් විඳි ලෝසක හිමි	62
19. අවුරුදු 20000 ක් මහණදම් පිරු හිමි නාගයකු වූ කථාව	63
20. දරුවන් නැති සිටුවරයෙකුගේ කථාවක්	64
21. සුප්පබුද්ධ කුෂ්ඨ රෝගියා	64
22. බෝධිරාජ කුමාරයාට දරුවන් නැති හේතුව	64
23. මල්ලිකා දේවිය දින හතක් අපායට යාමට හේතුව	65
24. රෝහිණි කුමරියගේ කුෂ්ඨ රෝගයට හේතුව	65
25. කුණ්ඩදාන හිමි පසුපස කාන්තාවක් ඒමට හේතුව	66
26. කපිල මත්ස්‍යයාගේ කථාව	66
27. මහාකාල උපාසක ගුටි කා මැරුම්කෑමට හේතුව	67
28. සසර පුරුදු ඉදිරියට යන බව	67
29. පනස් පස් වසරක් අසුවී කා ජීවත් වූ මිනිසෙක්	68
30. ලකුණ්ඨක හද්දිය හිමි මිටි වීමට හේතුව	69
31. මුගලන් හිමි සොරුන්ගෙන් මැරුම් කෑමට හේතුව	70
32. සීවලී හිමි මව්කුස දුක්විඳි කර්මය	70
33. සුවිලෝම යක්ෂයා වූ හික්ෂුව	71
34. බරලෝම යක්ෂයා වූ උපාසක තුමා	71
35. උත්තර ස්වාමීන් වහන්සේ උල තැබීමට හේතුව	71
36. පත්මාවතී දේවියට විපාක දුන් කර්මය	72
37. නිග්‍රෝධ හිමියන් සැඬොල් ගමක අනාථව ඉපදීමට හේතුව	73
38. ස්වර්ණ නිලකාව සැඬොල් කුලයක ඉපදීමට හේතුව	74
39. කැළණිතිස්ස තෙරුන්ගේ කර්මය	74
40. අසෝක මාලාව සැඬොල් කතක් වීමට හේතුව	75
41. දාසක හිමි දාසියකගේ කුස ඉපදුනේ ඇයි	75
42. අඩ්ඪකාසිය ගණිකාවක් වීමට හේතුව	76

පූජ්‍ය රිදියගම සුධම්මානිවංශ හිමි

43. යක්ෂයන් වූ ත්‍රිපිටකාධාරි හික්ෂු දෙනම	76
44. මුවින් දුගඳ පිටවන රුමනිය	77
45. සුප්පිය රහතන් වහන්සේ පහත් කුලයක ඉපදීමට හේතුව	78
46. සමිති ගුත්ත හිමිගේ ශරීරය කුණුවීමට හේතුව	78
47. ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ පෙර ජාතියක දී කාන්තාවක් වී ඉපදීමට හේතුව	79
48. සත්ව ඝාතනයේ ආදීනව	79
49. බීජක නම් දාසයාගේ පූර්ව කර්මය	80
50. සාම කුමරුගේ මව්පිය දෙපලගේ දෙනෙත් අන්ධවීමට හේතුව	80
51. මහා පිණැති පුණ්ණාව දාසියක් වීමට හේතු	81
52. මෙත්‍රී බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රී භස්තයෙහි ගෙඩියක් ඒමට හේතුව	81
53. උපාලි හිමි කරණවෑමියෙක් වීමට හේතුව	82
54. අම්බපාලිය වෛශ්‍යාවක් වීමට හේතුව	83
55. බොහෝ ස්වාමීපුත්‍රයන්ට ද හිඟමනේ ගොස් ජීවත් වූ මිනිසාට ද ඒවා වූ අභිංසකාවිය	84
56. අසරණ සුනිතගේ පූර්ව කර්මය	
57. මෝසරාජ හිමිගේ මහා කුෂ්ඨ රෝගයට හේතුව	85
58. අමුලික වෝදනාලත් දබ්බමල්ල පුත්ත හිමි	85
59. මහවැලි ගඟෙහි කිඹුලෙකු වූ මහා වාචකාල උපාසක තුමා	86
60. ආදරයේ වසඟත්වයට ගොස් නැට්ටුක්කාරයෙකු වූ උග්ගසේන සිටු පුත්‍රයා	87
61. උපන්දාම ගඟේ පා කර දමූ කිරිකැටි බිලිදෙකුගේ අභිමානවත් කථාව	88
62. අනන්තගුණ ඇති මහා ප්‍රඥා සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට ද විපාක දුන් කර්ම 12	91

විසින් හෝ ගිහියෙකු විසින් හෝ පැවිද්දෙකු විසින් නිරන්තරයෙන් සිහිකළ යුතු යැයි තථාගත සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාරන්නට යෙදුනාහ.

මේ අනුව අප බැලිය යුතු, අවධානය යොමු කළ යුතු, කරුණු කිහිපයක්වේ.

- 01. කර්මය යනු කුමක්ද?
- 02. යහපත් අයහපත් කර්ම මොනවාද?
- 03. එම කර්මයෝ අපට දායාද වන්නේ කෙසේද? කියාය

01. සම්බුදු දහමේ කර්මය යනු චේතනාව වේ. ඒ බව මෙසේ දැක්වේ. “චේතනාහං භික්ඛවේ කම්මං වදාමි” මහණෙනි, මම චේතනාව කර්මය යැයි වදාරමි කියාය. මේ අනුව සිතන චේතනාව අනුව සිදු කරන කර්මය ද යහපත් හෝ අයහපත් විය හැකිය. ඒ අනුව ත්‍රිවිධ පුණ්‍ය ක්‍රියා, දස කුසල ධර්ම, දස පාරමි ධර්ම, සම සතලිස් කර්මස්ථාන ආදී පින් කටයුතු යහපත් කර්ම ගණයටද, පස්පව්, දස අකුසල්, අධර්ම වෙළදාම් අයහපත් කර්ම සංඛ්‍යාවට ද වැටෙනු ලැබේ. එසේම යහපත් කර්ම හේතුවෙන් සැපදායක සැනසුම් ඵලවන යහපත් විපාක ද, අයහපත් කර්ම හේතුවෙන් දෙනෙන් කඳුලින් තෙත් කරවන දුක් විපාක ද ගෙන දෙනු ලැබේ. යහපත් කර්ම වලට ගෙන දෙන සැප විපාක ආනිසංස නමින් ද දක්වා ඇත. අයහපත් කර්මයන්ගේ දායාදය ද එයමවේ.

“නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස”

“කම්මස්සකෝමිති කම්ම දායාදෝ කම්ම යෝනි කම්ම ඛන්ඨු කම්ම පටිසරණෝ යං කම්මං කර්ස්සාමි කලහනං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෝ භවිස්සාමිති අභිණ්භං පච්චවෙක්ඛිතඛිඛං ඉත්ථියා වා පුරිස්සෙත වා ගහට්ඨේත වා පඛිඛපිතේත වා ති”

(ධාන සූත්‍රය හෙවත් අභිණ්භ පච්ච වෙක්ඛන සූත්‍රය)

අනන්ත අපරිමාණ අසීමිත අචිත්තෙය්‍ය ගුණයෙන් යුක්ත වූ සකල ලෝකානන්ද කරවූ සත්වහිත විධායක වූ කරුණා නිධාන වූ මහා කාරුණික සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට අප සමූහයේම නමස්කාරය වේවා. පින්වතුනි, මේ මාතෘකා කළේ “අභිණ්භ පච්චවෙක්ඛන” සූත්‍රයේ එන සූත්‍ර පාඨයකි. ඒ නිවන් රසයෙන් රසවත් ව ධර්ම පාඨයට අනුව සියලු සත්වයෝම කර්මය ස්වකීය කොට ඇත්තෝය. කර්මය දායාදකොට ඇත්තෝය. කර්මය සැප දුක් වේදනා ගෙන දෙන මූල හේතුව කොට ඇත්තෝය. එසේම කර්මය ඥාතිකොට ඇත්තෝය. කර්මය පිහිට පිළිසරණ කොට ඇත්තෝය. ඉදින් යහපත් හෝ අයහපත් හෝ යම් කර්මයක් කරන්නේ නම් ඔහු විසින් ඒ කලා වූ කර්මයාගේ විපාක ද ඔහුට ම දායාද වන්නේය, කියන ආත්මෝපදේශාත්මක නිර්වාණ ධර්මය කාන්තාවක හෝ පුරුෂයෙකු

02. කුසල අකුසල කර්ම වලට විපාක ගෙන දෙන අවස්ථා හතරක් ධර්මයෙහි සඳහන්වේ.

- 01. දිට්ඨධම්ම වේදනීය
- 02. උපපජ්ජ වේදනීය
- 03. අපරාපරිය වේදනීය
- 04. අහෝසි කර්ම කියාය.

තමන් කරන හොඳ හෝ නරක කර්ම වල කොටසකට මෙලොව විපාක ලැබේ. (එම අවස්ථාවේ වැඩිකළ විත්ත විතියෙහි පළමු ජවනයේ ශක්තියෙහි) නිදර්ශන ලෙස පුණ්‍ය නම් දුගියා, විංචිමානවිකාව, සුප්පබුද්ධ රජු ආදී අය දැක්විය හැකිය. මේවා දිට්ඨධම්ම වේදනීය විපාක යැයි කෙටියෙන් දනියුතු.

එසේම අප කරන කුසල අකුසලකර්ම වලට මතු ජීවිතයේ කොටසක් විපාක දෙනු ලැබේ. (එහි දී පහළ වූ චිත්ත විචියෙහි සත්වන ජවනායාගේ ශක්තියෙනි) මේ උපපජ්ජ වේදනීය කර්ම යයි කියනු ලැබේ. නිදර්ශන ලෙස දෙවිදන් තෙරුන් අපාගත වීම, සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ ට පහර දුන් නන්ද යක්ෂයාගේ අපාගතවීම, මහ ගුණැති උප්පලවණ්ණා මෙහෙණිය දුෂණය කළ නන්ද මානවකයා අපාගත වීම, ඉන්දික දුගියා අනුරුද්ධ මහ රහතන් වහන්සේට එක් දන්හන්දක් දී දෙව්ලොව ඉපදීම, බණ අසමින් සිටි මැඩියා දෙව්ලොව ඉපදීම ආදිය දැක්විය හැකිය.

අපරාපරිය වේදනීය නම් මේ ජීවිතය ද මතු මිලග ජීවිතය හැරුණු කල මේ දිගු සසර දී විපාක දෙන කර්ම වේ. (එම අවස්ථාවේ පහළ වූ චිත්ත විචියෙහි ජවන් හතෙන් මැද ජවන් පහ වේ. එනම් 2, 3, 4, 5, 6 යන ජවන 05 වේ) නිදර්ශන ලෙස වක්ඛුපාල හිමිගේ දෙනෙන් අන්ධවීම, මුගලන් මහ රහතන් වහන්සේට සොරු පහරදීම, අපුත්තක සිටුවරයාට ධනය ලැබීම උප්පලවණ්ණා රහත් මෙහෙණියට විශිෂ්ඨ රූ සම්පත් ලැබීම දැක්විය හැකිය.

මෙලොව විපාක දිය යුතු කොටස මෙලොව විපාක දෙන්ට අවස්ථාවක් නොලැබුණොත් මතු විපාක නොදෙනු ලැබේ. ඒ විපාක කොටස අහෝසි වී යයි. පරලොව දිය යුතු විපාක එසේ දීමට අවස්ථාවක් නොපැමිණියහොත් අහෝසි වී යයි. උදා: දෙවිදන්තෙර අවුරුදු 36 ක් හොඳින් පැවිදි දිවිය ගත කර ඇත. ඒ අනුව හොඳ කර්මයන්ගෙන් හොඳ විපාක කොටසක් මතු දිවියේ ලැබිය යුතුව ඇත. නමුත් ඔහු අපාගත වූ බැවින් ඒ හොඳ සැප විපාක ඒ ස්ථානයේ නොදිය හැකි බැවින් එම මතු ජීවිතයට ලැබීමට තිබූ සැප විපාක කොටස ද අහෝසි වී යනු ලැබේ. නමුදු පිරු මහණදම අපතේ නොයන්නේය. මතු කුසල බලය අපරාපරිය වේදනීය ලෙස මතු වී සටහන්සර නමින් පසේ බුදු බව ලබන්නේ වේ. යමෙක් බුදු පසේ බුදු මහරත්හන් යන තත්වයකට පත් වුවහොත් සියලු කර්ම ඉන් එහා දී විපාක දීම් නැති වන්නේය. උදා: අංගුලිමාල මහ රහතන් වහන්සේ දැක්විය හැකිය.

1 කුසල විපාක

සත්පුරුෂ පින්වතුනි, අප මෙහි දී බලාපොරොත්තු වන්නේ ඉහත දැක් වූ මූලසූත්‍ර පාඨයම විග්‍රහ කිරීමට නොවන අතර,

“කළ්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෝ භවිස්සාමිති” ධර්ම පාඨය විස්තර කිරීමට වේ. ඒ අනුව,

- 01. යහපත් කර්ම වලට ලැබෙන යහපත් විපාක ද
- 02. අයහපත් කර්මවලට ලැබෙන අයහපත් විපාක ද

පෙන්වනු ලැබේ. අප විසින් මුල දී යහපත් කර්ම මොනවාද කියන බව පැහැදිලි කරන්නට යෙදුනි. දැන් අපි ඒ ඒ කර්මයන්ගේ විපාක ම දැක්වන්නෙමු. යහපත් කර්ම අතර මුලින්ම සඳහන් කළේ ත්‍රිවිධ පුණ්‍ය ක්‍රියා ධර්ම වේ. ත්‍රිවිධ පුණ්‍ය ක්‍රියා ධර්ම නම් දාන සීල භාවනා වේ. ඒ අනුව අපි පළමුවම දාන විපාක දැක්වන්නෙමු. අ:නි. පඤ්චක නිපාතයෙහි සිහසේනාපති සූත්‍රයෙහි.

03. සාන්ද්‍රාෂ්ඨික (මෙලොවම තමා විසින් දැකගත හැකි දානානිසංස හතරක් දක්වා ඇත.)

- 01. දායකතෙමේ බොහෝ දෙනාට ප්‍රියමනාප කෙනෙක් වේ.
- 02. දායකතුමා පිළිබඳව යහපත් කීර්ති රාවයක් පැතිරේ.
- 03. ඕනෑම පිරිසක් කරා විශාරදව එළඹීමේ ශක්තියක් ලැබේ.
- 04. මතුදුගී වීමකට, තෙද රහිත වීමකටද පත්නොවේ.
- 05. යහපත් කළ්‍යාණ මිත්‍ර ආශ්‍රය ලැබේ. එසේම දානානිසංස සූත්‍රයට අනුව ගිහි ධර්මයන්ගෙන් නොපිරිහුන කෙනෙක් වනබව දක්වා ඇත. අඛණ්ඩව පන්සිල් ආදී ගුණ රකින්නෙකු යනාදියයි.
- 06. තවද මරණින් මතු සුගති ලෝකයක ඉපදීමට ද මෙම දානමය පිංකම හේතුවන බව පෙන්වා දී ඇත.

පින්වතුනි, තවද සත්පුරුෂ දාන පහක් ඇති අතර එහි විශේෂ විපාක සප්පුරිස දාන සූත්‍රයට අනුව මෙසේය.

04. සත් පුරුෂ දාන විපාක පහ

- 01. ශ්‍රද්ධාවෙන් දන්දීම හේතුවෙන් විශිෂ්ඨ රූප සම්පත් ලැබේ. එබැවින් ශ්‍රද්ධාවෙන්ම දන් දෙන්නා.
- 02. සකස්කොට දීම හේතුවෙන් කීකරු දු පුතුන් අඹු දරුවන් ස්වාමි පුත්‍රයන් ද සී දස්සන් ලැබේ. (එබැවින් දෙන දෑ සකස්කොට දීමට පුරුදු වන්න.)

- 03. ආගන්තුක දාන, ගමික දාන, දුර්භික්ෂ දාන ආදී සුදුසු කල්හි දන්දීම හේතුවෙන් තරුණ වයසේදී බොහෝ සැප සම්පත් ලැබේ.
- 04. ලෝභයකින් තොරව දන්දීම හේතුවෙන් හොඳ ආහාර පාන, යාන වාහන, ගේ දොර ආදිය පරිභෝග කිරීමට සිත නැමෙනු ඇත. ලැබෙන දෑ පරිභෝග කිරීමට සිත නැමෙනුයේ ලෝභයෙන් තොරව දන්දීම හේතුවෙනි.
- 05. තමාද අන් අයද වෙහෙසට පත් නොකොට ධාර්මික වස්තුවෙන් දන්දීම හේතුවෙන් මතු ලැබෙන සම්පත් ගින්නෙන් ජලයෙන් සොර සතුරන්ගෙන් අකීකරු දුදනන්ගෙන් විනාශ වී තමාට අහිමි නොවේ. ලැබෙන සම්පත් සුරක්ෂිත වේ කියයි.

05. සන්පුරුෂ පින්වතුනි,

තවත් දාන හතරක විපාක ධර්මයෙහි මෙසේ සඳහන් වේ.

(ධම්ම පද්ධිකතා 46 පිටුව)

- 01. තමන්ගේ ධනයෙන් දන්දෙන අතර අන්‍යන් ඊට සහභාගි කර නොගනී.ඒ හේතුවෙන් ඒ අයට මතු භෝග සම්පත් ලැබෙන අතර පරිවාර සම්පත් නොලැබී යයි.
- 02. තම ධනය වියදම් නොකොට බොහෝ පිරිස් එකතු කරගෙන ඒ අයගේ ධනයෙන් දන්දීමේ හේතුවෙන් මතු ධන සම්පත් නොලැබෙන අතර පිරිවර සම්පත් ලැබෙනු ඇත.
- 03. තමා ද දන් නොදෙන අතර දෙන දානයට ද සහභාගී නොවීම හේතුවෙන් මතු ධන සම්පත් ද පිරිවර සම්පත් ද යන දෙකම නොලැබේ.
- 04. තම ධනය යොදා අන් අයට ද ඊට සහභාගි කරගෙන දෙන දානය හේතුවෙන් මතු ධන සම්පත් පිරිවර සම්පත් ද දෙකම ලැබෙනු ඇත.

ශ්‍රද්ධාව අවදිකරගෙන නුවණින් යුක්තව එකඟ වූ නොවිසුරුන සිතින් දෙන පුංචි දෙයක් වුවද මහත්ඵල වන බව පෙන්වීමට අපදාන පාලියට අනුව කරුණු පෙන්වා දෙමි.

06. මල් පූජාවේ ආනිසංස

පදුම හිමි පෙර ජීවිතයක දී පදුමුත්තර බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ මහ සංඝරත්නයට එක් පියුමක් ගෙන පූජාකළ පිනෙන් මල්පෙති ගණනට සක්විති රජව ඉපදුනාහ. හත්සිය වතාවක් පෘථිවි රාජ්‍ය කළා. අවසානයේ නිවන් සුව ලැබීමට ඒ පින හේතු වූ බව පෙන්වා ඇත.

(අපදාන පාලි බු:ව:193පිට)

තිඋප්පල මාලිය හිමි විපස්සී බුදුරජුට උපුල් මල් තුනක් පුදා කල්ප 91 ක් දුගතියට නොයන ලදී. මේ පිනෙන් තුන්සිය වතාවක් සක්දෙව් රජ වී ඉපදුනාහ. පන්සිය වතාවක් සක්විති රජ වුණා. අවසානයේ නිවන් දැකීමට ද මේ පින උපනිශ්‍රය වුනා. බලන්න සන්පුරුෂයෙනි, හැදුන සිතකින් පින්කම් කිරීමේ අගය.

(අපදාන පාලිය - 342 අපදානය)

සන්තුප්පලමාලක ථෙරණිය පෙර ජීවිතයක සිබ්බී බුදුරජාණන් වහන්සේට මහනෙල් මල් සතක් එකඟ සිතින් නුවණ යොදා පිදු පිනෙන් වාර හැත්තෑ හතක් දෙදෙවුලොවට අධිපති සක්දෙව්දු ගේ බිරිඳ වී උපන්නාහ. ඒ මලේ පාට හා සුවඳ ඇයට හැම දිවියකම ලැබුණු අතර අවසානයේ නිවනට ද මේ පින උපනිශ්‍රය විය.

(ථෙරී:අපදානය - 8)

තිකණිකාර පුප්ඵිය හිමි සුමේධ බුදු රජාණන් වහන්සේට කිණිහිරියා මල් තුනක් පැහැදුන සිතින් නුවණ යොදා පූජා කළ පිනෙන් තුන්සිය වතාවක් සක්විති රජ විය. පන්සිය වතාවක් සක්දෙව් තනතුරද හැම ජීවිතයකදීම පහත සඳහන් විපාක ලැබීය.

- 01. මහත් බෝගසම්පත් ඇත්තෙකු වුණා.
- 02. පහත් කුලවල නොඉපිද උසස් කුලවලම ඉපදුණා
- 03. කැමති කැමති යාන වාහන ලැබුණා.
- 04. බොහෝ රුමක් ස්ත්‍රීන් හා දැසි දස්සන් ලැබුණා.
- 05. බොහෝ අගනා වස්ත්‍රාභාරණයන්ට ලාභි වුණා.
- 06. සෑම කල්හි අන් අයගේ ගෞරවයට පාත්‍ර වුණා.
- 07. උසස් කීර්තියක් ඇත්තෙක් වුණා.

- 08. සැමකල්හි බොහෝ පිරිවර ජනයා ඇත්තෙක් වුණා.
- 09. තම පිරිස කිසිවෙකුට හේද කළනොහැකි වුණා.
- 10. ඥාතීන් අතර උසස් (උතුම්) ශ්‍රේෂ්ඨයෙකු වුණා.
- 11. ශීත උෂ්ණවලින් පීඩාවක්වුණේ නෑ
- 12. කායික දාහ මානසික දාහ නැති උතුමෙක් වුණා.

අවසානයේ නිවන් සුව අවබෝධයට ද ඒ උතුම් පිත උපනිශ්‍රය වුණා.

(අපදාන පාලි: 501 වන අපදානය)

07. පහන් පූජාවේ (විපාක) ආනිසංස

අජිත ස්වාමීන් වහන්සේ පියුමතුරා බුදුරජුන්ට එක් මිනෙල් පහනක් පිදු පිනෙන් කල්ප හැටදාහක් දෙවුලොව සැප විද දහස් වතාවක් සක් දෙව් වුණා. වාර සත්සියයක් ප්‍රදේශ රජ වුණා. අවසානයේ නිවන දැකීමට ද ඒ කුසලයම උපනිශ්‍රය වූ බව දැක්වේ.

(අපදාන පාලි: 400 වන අපදානය)

පඤ්චදීපිකා ථෙරණීන් වහන්සේ පෙර බුදු සසුනක කළුවර රැයක බෝධිත් වහන්සේට පහන් පහක් පිදු පිනෙන් අසූ වාරයක් දෙව් ලොවට අධිපති සක්දෙව්දුගේ බිරිඳ වී උපන්නාය. දහස් ගණන් සක්විති රජ දරුවන්ට අග මෙහෙසිය වුණාය. අප බුදුසසුනේ දී සත් අවුරුදු වියේ දී නිවන් දැකීමට ඒ පිත උපනිශ්‍රය වී ඇත.

(9 වන ථෙරී අපදානය)

සකුලා ථෙරණිය කාශ්‍යප බුදුරජුන් පිරිනිවීමෙන් පසු උන් වහන්සේගේ වෛත්‍යයට එක් රැයක් එක් පහනක් පුදා පහත සඳහන් ආනිසංස ලැබුණු බව ථෙරී අපදානයේ දක්වා ඇත්තේය.

- 01. හැමතැනම ප්‍රදීප දැල්වේ
- 02. දිවැස් ලැබේ.
- 03. තීක්ෂණ නුවණ ලැබේ
- 04. යසසින් දිලිසේ
- 05. ශ්‍රද්ධාව හා ප්‍රඥාව මනාව පිහිටයි
- 06. උසස් කුල සම්පත් ඇත්තෙකු වේ.

ඒකදීපිය හිමි සිද්ධාර්ථ බුදුරජුන්ගේ චිතකයට එක් පහනක් පුදා එක්තිස් වරක් සක්දෙව්දු විය. විසි අට වතාවක් සක්විති රජ බවද ලැබුවා. තවත් විශේෂ අනුසස් දෙකක් ලැබුවා.

- 07. විෂම ස්ථාන වලට යන විට සම වෙන්නාහ
- 08. විනිවිද පෙනෙන දෙනෙත් ඇත්තෙක් විය.

(416 වන ථෙරී අපදානය)

පින්වතුනි, පහන් සුවාසු දහසක් විසුරුණු කැලැඹුණු සිතින් පිදුවත් මේ පමණ අනුසස් ගෙන නොදෙන අතර, පැහැදුනු සිතින් එකඟ සිතින් බුද්ධිමත්ව එක් පහනක් පිදුවත් මහ අනුසස් ලැබෙන බව වටහාගන්නවා.

08. සුවද දුම් පූජාවේ ආනිසංස

ධූපදායක හිමි පැහැදුනු එකඟ වූ සිතින් බුද්ධිය යොදා සිද්ධාර්ථ බුදුරජුන්ගේ ගඳ කිලිය සුවදවත් කළ පිනෙන් කල්ප 94 ක් අපායට නොගොස් නිවන් දැකීමට එම කුසලය උපනිශ්‍රය වී ඇත.

(අපදාන පාලි 26 වන අපදානය)

පිළිඤ්චිඡ මහ රහතන් වහන්සේට සුවද දුම් පිදු පිනෙන් අනුසස් දහසක් ලැබුණු බව දක්වා ඇත.

(අපදාන පාලිය පිළිඤ්චිඡ අපදානය)

- 01. සුවදවත් සිරුරක් ඇත්තෙක් වේ.
- 02. කීර්තිමත් ජීවිතයක් ලැබේ.
- 03. යසස් ඇත්තෙකු වේ.
- 04. වහා වැටහෙන නුවණ ලැබේ.
- 05. තීක්ෂණ නුවණ ලැබේ.
- 06. භූරි පඤ්ඤා යන නුවණ ලැබේ.
- 07. හාසු පඤ්ඤා යන නුවණ ලැබේ.
- 08. ගැඹුරු නුවණ ඇත්තෙකු වේ.
- 09. විපුල වූ නුවණක් ලැබේ.
- 10. ජවන ප්‍රඥාව ලැබේ.

එබැවින් සත්පුරුෂයෝ තැත්පත් සිතින් යුතුව කුසල කර්ම කෙරෙත්වා.

09. සුවඳ පැන් ඉසීමේ අනුසස්

ඵසිත කම්පිය හිමි විපස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන මහා සංඝරත්නය වඩින විට වනුක් මල් මීටක් තම්බා ගත් සුවඳ පැන් ටිකක් ගෙන ඉස්ස පිනෙන් දෙදහස් පන්සිය වතාවක් සක්විති රජ විය. දෙදහස් පන්සිය වතාවක් දෙවිලොව අධිපති සක්දෙවිඳු වි උපන්නේය. එසේම උපනුපන් ජීවිතයෙහි

- 01. හැම ආත්මයකදීම ඵසිත යන නම ද
- 02. සැමදා බලයක් පමණ සුවඳ වැසි පොද වසිසි
- 03. සැතපුම් භාගයක් දුරට ඇගෙන් සුවඳ විහිදේ
- 04. තම අතට ගත් සියල්ල සුවඳවත් විය.

කල්ප ලක්ෂයක් සැප විඳ එම කාලය පාරමී ද පුරාගෙන නිවන් සුවයද අවබෝධ කරගත් බව අපදාන පාලියෙහි සඳහන් වේ.

ගන්ධෝකිය හිමි පෙර ආත්මයක දී පියුමතුරා බුදුරජුන් පිට දුන් බෝධීන් වහන්සේට මහ වර්ෂාවේ නමුදු සුවඳ පැන් කලයක් පිදු පිනෙන් දෙවිලොව දිව්‍යාංගනාවන් පිරිවරාගෙන උසස් විමාන ලබා මනු ලොව දී ආබාධයෙන් තොරව, ශෝකයෙන් තොරව, ලතැවීමෙන් තොරව, පාරමී පුරාගෙන නිවන්දැකීමට ද ඒ පින උපනිග්‍රය විය.

(අපදාන පාලි 54 වන අපදානය)

10. ධර්මශ්‍රවණානිසංස

ඵකධම්ම සවනීය හිමි පියුමතුරා බුදුසසුනේදී එක් ධර්ම දේශනයක් ශ්‍රවණය කළ පිනෙන් තිස් එක් වාරයක් සක්දෙවිඳු විය. විසි එක් වතාවක් සත්විතිරජ විය.

(අපදාන පාලි 427 වන අපදානය)

ධම්ම සවනීය හිමි පෙර තැන්පත් සමාධි ගත සිතින් නුවණ යොදා අනිච්ච සක්දැකූ පටිසංයුක්ත එක් ධර්ම දේශනයක් ශ්‍රවණය කළ පිනෙන්

- 01. කල්ප තිස් දෙදහසක් දෙවි සැප වින්දේය
- 02. පනස් එක් වතාවක් දිව්‍ය රාජ්‍ය ලැබුවේය.
- 03. හැත්තෑ එක් වාරයක් සක්විති රජ විය

අප බුදු සසුනේදී ඒ පින උපනිග්‍රය වී සත්හැවිරිදි විශේදීම රහත් බව ලැබුවේය.

(අපදාන 339 වන අපදානය)

එබැවින් තැන්පත් සිතකින් ධර්මය ශ්‍රවණය කරත්වා

11 ආහාර පිදීමේ අනුසස් විපාක

මෝසරාජ හිමි පෙර අත්ථදස්සී බුදුරජුන්ට තැන්පත් සිතින් නුවණ යොදා දඬුවැල් බෑයක් පූජා කළ පිනෙන් දාහතර වතාවක් සක්දෙවිඳු වුණා. පන්සිය වාරයක් සත්විති රජ වුණා. අටවිසි වතාවක් පාවිච්චි රාජ්‍ය ලැබුවේය. අවසානයේ මේ පින නිවනට ද උපනිග්‍රය වුණේය.

(අපදාන පාලි 35 වන අපදානය)

අධිමුත්ත හිමි අත්ථදස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන මහ සංඝරත්නයට උක්ගස් දානයක් දුන් පිනෙන් කල්ප එක්දාස් අටසියක් දුගතිගාමී නොවූ බව අපදාන පාලියෙහි සඳහන් වේ.

(අපදාන පාලි 36 වන අපදානය)

කටච්ඡුතික්ඛා දායිකා ථෙරණිය පෙර එක් ජීවිතයක තිස්ස බුදුරජුන්ට එක් දන් හැන්දක් පිදු පිනෙන් තිස්හය වාරයක් සක් දෙවිඳු ගේ මෙහෙසිය වූවාය. පනස් වතාවක් සක්විති රජුට අගමෙහෙසිය වූවාය.

(7 වෙනි ථේරී අපදානය)

උප්පල දායිකා ථෙරණිය පියුමතුරා බුදු සමයෙහි එක් හික්ෂුවකට පිණ්ඩපාත දානයක් හා වස්ත්‍රයක් පුදා දහස් වතාවක් සක් දෙවිඳුගේ මෙහෙසිය වූ අතර දහස් වතාවක් සක්විති මෙහෙසිය වූවාය. එසේම හික්ෂා දානය හේතුවෙන් එතුමියට සසරදී මෙම විපාකයන් ලැබී ඇත්තාහ.

(අපදාන පාලි උප්පල දායිකා අපදානය)

- 01. පැහැපත් වී ඉපදේ
- 02. විශිෂ්ඨ රූප සම්පත් ලැබේ
- 03. දැකුම්කළු කෙනෙක් වේ
- 04. උසස් කුලවල උපදියි
- 05. සර්වාංග සම්පන්න ශෝභමාන රූප සම්පත් ලැබේ.

ඒ වගේම ආයුෂ, වර්ණ, සැපය, බලය, නුවණ, යසස් භාවය යන ආනිසංස ලැබෙන බව ධර්මයෙහි සඳහන්කොට ඇත්තේය.

12. ඉදිකටු පූජාවේ විපාක

සුවිදායක හිමි විපස්සී බුදුරජුන්ට ඉදිකටු පූජාකළ පිනෙන් හත් වරක් සක්විති රජ විය. (94 වන අපදානය) පිළිඤ්චවිඡ අපදානයට අනුව මේ විපාක ලැබෙන්නාහ.

- 01. කුකුස් සිඳලීමේ ශක්තිය ලැබේ.
- 02. විශිෂ්ඨ රූප සම්පත් ලැබේ.
- 03. බොහෝ භෝග සම්පත් ලැබේ
- 04. තික්ෂණ නුවණක් ලැබේ
- 05. ගැඹුරු වූ සියුම් ධර්ම කාරණා වහා වටහා ගැනීමේ ශක්තියක් ඇත්තෙක් වන්නේය.

13. වස්ත්‍ර පූජාවේ ආනිසංස

ඒකදුස්ස දායක හිමි පැහැදුනු සිතීන් නුවණ යොදා පියුමතුරා බුදුරජුන්ට එක්වස්ත්‍රයක් පිදු පිනෙන් තිස්භය වතාවක් සක්දෙව්දු විය. තිස් තුන්වතාවක් රජවුණේය. මනුලොව දී පහත සඳහන් අනුසස් ලැබී ඇත්තාහ.

- 01. රූමත් පුද්ගලයෙකු විය.
- 02. ගුණවන්තයෙකු විය.
- 03. සතුරන්ට නොමැඩිය හැකි විය.
- 04. බොහෝ වස්ත්‍ර ලැබීය.
- 05. බොහෝ භෝග සම්පත් ලැබීය.
- 06. උඩු වියන් ලැබීය.
- 07. රන්වන්පාට ශරීරයක් හිමිවිය.

මීට අමතරව පිළිඤ්චවච්ච අපදානයට අනුව මේ ආනිසංස ද ලැබෙන්නාහ.

- 08. දූවිලි නොඇලෙන සමක් ඇත්තෙකු වීම
- 09. කාන්තිමත් ශරීරයක් ලැබේ.
- 10. සිනිදු ශරීරයක් ලැබේ

14. මෙට්ට පිදීමේ විපාක

සුවණ්ණ බිම්බෝහන හිමි ට පෙර මෙට්ටයක් පිදීමේ පිනෙන් සක්විති සැපත ඇතුළු බොහෝ සැප ලැබී ඇති බව අපාදාන පාලියේ 271 වන අපදානයේ සඳහන් කොට ඇත. මෙට්ට පිදීමේ හේතුවෙන් පිළිඤ්චවිඡ හිමිට ප්‍රධාන අනුසස් සයක් ලැබී ඇත්තාහ.

- 01. සම වූ සිරුර ඇත්තෙක් වේ.
- 02. ගරු කරන ලද්දෙක් වේ.
- 03. මාදු ශරීර ඇත්තෙක් වේ.
- 04. මනා දකුම් ඇති ශරීර ඇත්තෙක් වේ.
- 05. ඥානය ලැබේ.
- 06. පරිවාර සම්පත් ලැබේ.

15. ඡත්‍ර දානයේ විපාක

ඡත්‍ර දායක හිමි පෙර ජීවිතයක තම පුතා පැවිදිව රහත් ව පිරිනිවීය. සෑය දක වැඳ සුදු රෙදි කැල්ලක් සෑයට කුඩයක් කොට නැංවූ පිනෙන් කල්ප අනුභවරක් සැප විපාක ලැබුණ අතර ඒ පිනෙන් තෙවරක් සක්විති රජ විය.

ඒත ඥාත හිමි පෙර අත්ථදස්සී බුදු හිමිට සුදු කුඩයක් දරා සිටි පිනෙන් කල්ප හත්තැ හතක් සැප ලැබී ඇත. එසේම එම කුසල බලයෙන් හැත්තැහත් වතාවක් සක් දෙව්දු වූ අතර දහස් වතාවක් සක්විති රජ විය.

(412 වන අපදානය)

පිළිඤ්චවිඡ හිමිට ඡත්‍ර දානයේ අනුසස් අටක් ලැබී ඇත.

- 01. ශීතලෙන් පීඩා නොලැබේ.
- 02. තම ශරීරයෙහි කුණු නොඇලෙයි
- 03. උපද්‍රව නැත්තෙක් වේ.
- 04. හැම කල්හි අන්‍යයන් විසින් ගරු කරන ලද්දෙක් වේ
- 05. සියුම් වූ සමක් ඇත්තෙක් වේ
- 06. සිත පිරිසිදු වේ
- 07. උග්‍රණයෙන් පීඩා නොලැබේ
- 08. බොහෝ විචිත්‍ර කුඩ ලැබේ.

16. පාත්‍ර දානයේ විපාක

පත්තදායක හිමි සිද්ධාර්ථ බුදු හිමිට පාත්‍රයක් පූජා කොට කල්ප අනුභවකරක් දුගතියකට නොගිය බව සඳහන් වේ.

(246 වන අපදානය)

පිළිඤ්චවච්ච හිමිට පාත්‍ර පිදු පිනෙන් අනුසස් දහයක් ලැබී ඇත්තාන

- 01. බොහෝ වටිනා රන් රිදී තැලි ලැබේ
- 02. උපද්‍රව නැත්තෙක් වේ
- 03. අනතුරු නැත්තෙක් වේ
- 04. අන්‍යයන්ගේ ගෞරවයට පාත්‍ර වේ
- 05. ආහාර පාන, වස්ත්‍ර, සයනාසන, පහසුවෙන් ලැබේ
- 06. ලැබෙන සම්පත් අකාලයේ විනාශ නොවේ
- 07. ස්ථිර සිත් ඇත්තෙක් වේ
- 08. හැම කල්හිම ධර්මයට කැමති වේ.
- 09. කෙලෙස් අඩු කෙනෙක් වේ.
- 10. ආශ්‍රව ද රහිත වේ.

17. දැලි පිහියා පිදීමේ විපාක

- 01. හැම කල්හිම ශූරයෙක් වේ.
- 02. නැන්පත් සිත් ඇත්තෙක් වේ
- 03. විශාරද පුද්ගලයෙක් වේ
- 04. ධේර්ය වන්තයෙක් වේ
- 05. චීර්ය වන්තයෙක් වේ
- 06. ඔසවා ගන්නා ලද සිත් ඇත්තෙක්වේ
- 07. තීක්ෂණ නුවණ ලැබේ

වාසිදායක හිමි මීට කල්ප අනු භතරකට පෙර පිහියක් දුන්පිනෙන් කල්ප අනුභවකරක් යන තුරුම අපාගත වී නැත.

(අපදාන පාලි 240 වන අපදානය)

18. මහ පිහියා පිදීමේ විපාක පහ

- 01. යහපත් සිත් ඇත්තෙක් වේ
- 02. චීර්ය වන්තයෙක් වේ
- 03. ඤාන්තිවාදී පුද්ගලයෙක් වේ.
- 04. මෛත්‍රී නමැති ආයුධය ලැබේ
- 05. කෙලෙස් සිදලන අනුත්තර වූ නුවණ ලැබේ
(පිළිඤ්චවච්ච අපදානයට අනුවය)

19. නිය කපන අවි පිදීමේ විපාක පහ

- 01. බොහෝ දැසි දස්සන් ලැබේ
- 02. ගව අශ්ව සම්පත් ලැබේ
- 03. ආරක්ෂක මෙහෙකරුවන් ලැබේ
- 04. කෙස් රැවුල් කපන්නන් ලැබේ
- 05. බන් පිසින්නන් ලැබේ
(පිළිඤ්චවච්ච අපදානයට අනුව)

20. පවන් අතු පිදීමේ විපාක අට

- 01. ශීතලෙන් හා උෟෂ්ණයෙන් පීඩා නොලැබේ
- 02. ශරීර දාහ නැත්තෙක් වේ
- 03. මානසික දාහ නැත්තෙක් වේ
- 04. රාග ගිනි නිවීමේ ශක්තිය ලැබේ
- 05. ද්වේශ ගිනි නිවීමේ ශක්තිය ලැබේ
- 06. මෝහ ගිනි නිවීමේ ශක්තිය ලැබේ
- 07. මාන ගිනි නිවීමේ ශක්තිය ලැබේ
- 08. මිසදිටු ගිනි නිවීමේ ශක්තිය ලැබේ.
(පිළිඤ්චවච්ච අපදානය)

21. පෙරහන්කඩ පිදීමේ විපාක පහ

- 01. දීර්ඝායුෂ ලැබේ
- 02. සොර සතුරන්ට හිංසා කළ නොහැක්කෙකු වේ
- 03. අවි ආයුධ වලින් පීඩා නොලබයි
- 04. වස විෂ වලින් හිංසා නොවෙයි
- 05. අතුරු මරණයකට පත් නොවෙයි.
(පිළිඤ්චවච්ච අපදානය)

22. තෙල් ලබාගන්නා බඳුන් පිදීමේ විපාක

- 01. මනා රූ ඇත්තෙක් වේ
- 02. මනා වචන ඇත්තෙක් වේ
- 03. උසස් සිත් ඇත්තෙක් වේ
- 04. අවිකෘෂ්ට සිත් ඇත්තෙක් වේ
- 05. සකලාරක්‍ෂාවෙන් ආරක්ෂිත වූයේ ද වේ.

23. වෛත්‍යය පිරිසිදු කිරීමේ විපාක

පහංකර හිමි පෙර ජීවිතයක වන කාර්මිකයෙකු ලෙස සිටි මෙකුමා කැලේ යන විට පියුමකුරා බුදු සමීදුගේ ධාතු නිදන් කොට සාදා ඇති වෛත්‍යයෙහි කැලේ වැව් වන ග්‍රහණයට හසුව තිබෙනවා දැක පිරිසිදු කොට අට වරක් වෛත්‍යයට වැද පිටු නොපා ගිය කුසලයෙන් තව්තිසා දෙව්ලොව ඉපදුනි. මහ රන් විමනක්ද පහළ වුනි. තුන්සිය වතාවක් සක්දෙව්දු වී උපන්නේය. විසිපස් වතාවක් සක්විති රජ විය. මනුලොව දී මේ විපාක ලැබුනාහ.

- 01. මහත් භෝග සම්පත් හැම විටම ලැබීම
- 02. වනයට ගියේ ද ඒ වනය තමාට පිහිට ලෙස පැවතීම
- 03. වනයේ කුණු, කටු ආදිය මාර්ගයෙන් ඉවත්වීම
- 04. කුෂ්ඨ රෝගයද, ගණ්ඩ, කිලෙස, මී මැස්මොර, විතච්ඡතානම් කුෂ්ඨ රෝග ද, දද කැසිලි ආදිය ද නොවීම
- 05. ස්වල්ප මාත්‍ර ද පිළිකාවක් ශරීරයේ හට නොගැනීම
- 06. රන් පැහැපත් සිරුරක් ලැබීම
- 07. අකැමැති දෑ බැහැර වේ. කැමැති දෑ එළඹේ.
- 08. සිත එකඟ වේ. මනාව සමාධි වේ
- 09. කල්ප ලක්ෂයක් තුළ දුගතියට නොවැටෙයි

අවසානයේ ශාන්ත නිවන් සුව ලැබීමට ද මේ පිත උපනිශ්‍රය වී ඇති බව 336 වන අපදානයේ දැක්වේ.

24. ඉදිකටු ගුලා පිදීමේ විපාක තුන

- 01. විත්ත සුඛය ලැබේ.
- 02. කායික සුඛයට ලාභීවේ
- 03. සැප ඉරියව් ඇත්තෙක් වේ.

(පිළිඤ්චවිෂ් අපදානය)

25. අංස කඩ පිදීමේ විපාක තුනකි

- 01. පරසින් දන්නා නුවණ ලැබේ.
- 02. පෙර ජීවිත සිහිකරන නුවණ ලැබේ.
- 03. මනා සවි ඇත්තෙක් වේ.

26. ඉන පටි පිදීමේ විපාක සය

- 01. සමාධීන්හි කම්පා නොවේ
- 02. සමාධියෙහි හුරු පුරුදු බව ඇත්තේවේ.
- 03. නොබිඳෙන පිරිස් ඇත්තේ වේ
- 04. ඇදහිය යුතු වචන ඇත්තෙක් වේ
- 05. එළඹ සිටි සිහිය ඇත්තේ වේ
- 06. බය හැගීම් ඇති නොවේ.

27. පාත්‍ර තබන ආධාර පිදීමේ විපාක

පාත්‍ර ආධාර හිමි පෙර සිබ් බුදු හිමිට පාත්‍ර ආධාරයක් පුදා සමන්තවර්ණ නම් සක්විති රජ විය.

බුද්ධත්තරාව මහා ධර්ම කථික උවැසියක් වුණේ ද පෙර පසේ බුදුන්ට නම අතේ දාගෙන සිටි වළලු අට ගලවා පාත්‍ර ආධාර ලෙස පිදු පිත හේතුවෙනි. පාත්‍රය නොවැටී දරා සිටීමට මෙය උපකාර වුණා වගේම ඇයට ද ධර්මය දරා සිටීමේ ශක්තිය ඇති විය.

(මනෝරථ සුරණ් අටුවාව 238 පිටුව)

පිළිඤ්චවිෂ් හිමිට පාත්‍ර ආධාර පුදා අනුසස් පහක් ලැබුණි.

- 01. කිසිවකින් කම්පා නොවන සිතක් ලැබේ.
- 02. මනාව සිහිය පිහිටයි.
- 03. ධර්මය දරා ගැනීමට නුවණ ලැබේ.
- 04. දරාගත් ධර්මය අමතක නොවෙයි - 1
- 05. මනාව ධර්මය නිෂ්චිත ලෙස වැටහෙනු ලැබේ.

28. භාජන පිදීමේ විපාක

භාජනදායක හිමි පෙර කුඹල්කරුවෙක් වී සිටිය දී හික්ෂුන්ට භාජන දුන් පිනෙන් සක්විති රජ ද වී කල්ප අනු එකක් සැපවිඳ අවසානයේ නිවන් සැප ද ලැබීමට එය උපනිශ්‍රය වී ඇත.

(අපදාන පාලි 232 වන අපදානය)

පිළිඤ්චවිෂ්ඨ හිමිට භාජන දන්දීමෙන් විපාක තුනක් ලැබුණාහ.

- 01. හැමකල්හි වටිනා භාජනම පරිභෝජනයට ලැබේ.
- 02. පතිවත ඇත්තාවූ භාර්යාවන් ද, දෑසි දස්සන්ද යාන වාහන ද ලැබෙන්නාහ.
- 03. විද්‍යා ද, මන්ත්‍රයන් ද, නානා ආගමයන්ද සියලු ශිල්ප ද ඉගෙන ගැනීමේ ශක්තිය ද ලැබේ.

29. තැටි පිදීමේ විපාක තුන

තැටි යනු පිගන් ආදී නොගැඹුරු බඳුන් වේ. ඒවා පිදීමෙන්

- 01. නොයෙක් ආකාර විසිතුරු තලි ලැබේ.
- 02. වතෙහි ද ගුණයෙහි ද ප්‍රතිපත්තියෙහි ද මැනවින් පවතින්නෙක් වේ.
- 03. පිරිසිදු ආචාර ඇත්තෙක් වේ.

(පි.අප.අනුව)

30. බෙහෙත් ඖෂධ පිදීමේ විපාක

මෙත්ත ගුත්ත හිමි සුමේධ බුදු රජුන්ට ගිතෙල් පිදූ පිනෙන් අට වරක් සක්දෙවිඳු වුණේය. පනස් එක්වරක් සක්විති රජකම ලැබුවා. එසේම හැම ජීවිතයකම පාහේ අප්‍රමාණ බෝග සම්පත් ලැබුවා හ. අවසානයේ ඒ පින නිවනට ද උපනිශ්‍රය වූ බව 403 වන අපදානයේ පෙන්වා ඇත.

පිළිඤ්චවිෂ්ඨ හිමිට බෙහෙත් පිදීමෙන් අනුසස් දහයක් ලැබුණාහ.

- 01. දීර්ඝායුෂ ලැබේ.
- 02. බලවන්තයෙක් වේ.
- 03. විරිය වන්තයෙක් වේ.
- 04. වර්ණ සම්පත් ලැබේ.
- 05. යසස් ඇත්තෙක් වේ.
- 06. සැප ඇත්තෙක් වේ.
- 07. උපද්‍රව නැත්තෙක් වේ.
- 08. අන්තරා නැත්තෙක් වේ.
- 09. හැම කල්හි ගරු කරන ලද්දෙක් වේ.
- 10. ප්‍රිය විජ්ජයෝග දුක් නොලැබේ.

31. පාවහන් පිදීමේ විපාක

උපාහනදායක හිමි වන්දන නම් ශ්‍රාවකයන් වහන්සේට එකඟ වූ සිතින් නුවණ යොදා පාවහන් යුවලක් පිදූ පිනෙන් කල්ප අනූ එකක් දුගතියට නොගියේය.

පනාධිදායක හිමි අනෝමදස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේට පයේ දා සිටි පාවහන් යුවල පුදා පනස් පස් වතාවක් දෙදෙව්ලොවට අධිපති සක්දෙවිඳු ව උපන්නේය. දහස් වරක් සක්විති රජ විය. ඒ පිනෙන් සසර ගමනේ දී

- 01. වේගයෙන් යා හැකි වාහන ලැබුණා.
- 02. ප්‍රසාද, රන්සිවිකා, වටිනා ඇතුන්, අසුන් ද ලැබුණාහ.
- 03. අග්‍ර ගණයේ පාවහන් ද ලැබී ඇත.
(අපදාන පාලි 479 වන අපදානය)

32. දියපිස්තා වස්ත්‍ර පිදීමේ විපාක

- 01. රන්වන් පැහැ ඇත්තෙක් වේ.
- 02. රජස් නැත්තේ වේ.
- 03. ශරීරයෙන් නික්මෙන රැස් ඇත්තෙක් වේ.
- 04. තේජස් ඇත්තේ වේ.
- 05. සිනිඳු සිරුරක් ඇත්තේ වේ.
- 06. සිරුරේ කුණු නොඇලේ.

(පිළිඤ්චවිෂ්ඨ අපදානය)

33. සැරයටි පිදීමේ විපාක

දණ්ඩදායකහිමි මහා සංඝරත්නයට උණලියකින් හැරමිටියක් කොට දීමේ පිනෙන් කල්ප අනූ හතරක් දුගතියට නොගිය අතර දෙව් මිනිස් සැපම ලැබුවේය.

පිළිඤ්චවිෂ්ඨ හිමිට සැරයටි පිදීමෙන් අනුසස් හයක් ලැබුණාහ.

- 01. බොහෝ පුත්‍රයන් ඇත්තේ වේ.
- 02. තැනි ගැනීම් නොවේ.
- 03. හැම කල්හි අනුන් විසින් පීඩා නොකළ හැක්කේ වේ.
- 04. සකලාරක්ෂාවෙන් ආරක්ෂාව ලැබේ.

- 05. වැරදි නැත්තෙක් වේ.
- 06. චිත්ත පීඩා ඇති නොවේ.

34. බෙහෙත් අඳුන් පිදීමේ විපාක අට

- 01. මහත නෙත් ඇත්තෙක් වේ. 2, 3, 4, ඇසේ සුදු කහ රතු පැහැයන් මනාකොට ඇත්තේ වේ.
- 05. නොකැඩුනා වූ ප්‍රසාද ජනක ඇස් ඇත්තෙක් වේ.
- 06. සියලු රෝගයන්ගෙන්ම මිදුනෙක් වේ.
- 07. දිවැස් ඇත්තෙක් වේ.
- 08. අනුක්තර වූ ප්‍රඥා වක්‍රසය ලැබේ.

(පිළිඤ්චවිෂ් අපදානය)

35. යතුරු හා කොපු පිදීමේ විපාක

- 01. යතුරු පිදූ පිනෙන් ධර්ම ද්වාරය විවෘත කරගන්නා ඥානය නමැති යතුර ලැබේ.
- 02. යතුරු කොපු දීමෙන් ක්‍රෝධය මද වේ.
- 03. වෙහෙස නැත්තේ වේ.

(පිළිඤ්චවිෂ් අපදානය)

36. පටි පිදීමේ විපාක පහ

- 01. නොසැලෙන සමාධිය ඇත්තේ වේ.
- 02. සමාධියේ වශීභාවය ඇත්තේ වේ.
- 03. නොබිඳෙන පිරිස් ඇත්තේ වේ.
- 04. හැම කල්හිම විශ්වාස කරන කතා ඇත්තේ වේ.
- 05. මහත් හෝග සම්පත් ඇත්තේ වේ.

(පිළිඤ්චවිෂ් අපදානය)

37. බෝමලු ආදිය ඇමදීමේ විපාක

සකංසම්මජ්ජක හිමි විපස්සී බුදු රජුන් බුදුවීමට පිට දුන් පළොල් බෝධි මලුව ඇමදීමේ පිනෙන් පහත සඳහන් අනුසස් ලැබුවහ.

- 01. නිශ්චල වූ සමාධිගත සිත් ඇත්තෙක් වේ.
- 02. පිරිසිදු පුද්ගලයෙක් වේ.
- 03. වැරදි නැති නිර්මල පුද්ගලයෙක් වේ.

- 04. ශෝක නොදනේ
- 05. චිත්තපීඩා දැවිලි නොවේ.
- 06. කුෂ්ඨ රෝග නොසෑදේ.
- 07. ගෙඩි රෝග නොසෑදේ.
- 08. කැසිලිරෝග නොසෑදේ
- 09. මී මැස් මොර නොසෑදේ
- 10. විතච්ඡකා නම් වූ සම ගැලවී යන කුෂ්ඨ රෝග නොසෑදේ
- 11. දද රෝග නොසෑදේ
- 12. කසා සැරව ගලන රෝග නොසෑදේ
- 13. වැලපීම් නැත්තේ වේ.
- 14. තැති නොගනීත්
- 15. සෘජු සිත් ඇත්තේ වේ.
- 16. පැහැදිලි සිත් ඇත්තේ වේ.
- 17. කැමති කැමති සමාධීන් ලැබීමේ ශක්තිය ලැබේ.

(අපදානපාලි 421 වන අපදානය)

බෝධි සම්මජ්ජක හිමි ට පෙර ජීවිතයක දී බෝමළුවේ ගොඩගැසුණු බෝපත් දෑක එයගෙන බැහැරට දමූ පිනෙන් අනුසස් විස්සක් ලැබී ඇත. ඒ අනුව බැලූ කල ශ්‍රද්ධාවෙන් තැන්පත් සිතීන් නුවණ යොදා බෝ මලුව ඇමැද්දන් පහත සඳහන් විපාක ලැබේ.

- 18. දුගතියට නොවැටී දෙව් මිනිස් සැප ලැබේ.
- 19. උසස් කුලයකම ඉපදේ
- 20. මනා අග පසඟ ඇත්තෙක් වේ.
- 21. ආරෝහ පරිණාහ දේහයක් ලැබේ.
- 22. පිරිපුන් අවයව ඇත්තෙක් වේ.
- 23. විශිෂ්ඨ රූප සම්පත්තියක් ලැබේ.
- 24. රත්වන් පාට දේහයක් ලැබේ.
- 25. මෘදු මොලොක් සිවියක් ඇත්තෙක් වේ.
- 26. සිනිඳු සියුමැලි ජීවිතයක් ලැබේ.
- 27. සිරුරේ දැලි කුණු නොතැවරේ.
- 28. අවු සුළං වලින් පීඩා නොවෙයි.
- 29. සිරුරින් දහඩිය නොවැගිරෙයි
- 30. කායික මානසික රෝගාබාධ නැත්තේ වේ.
- 31. සතුරන් නැත්තේ වේ.

- 32. නොඅඩු වූ බෝග සම්පත් ලැබේ.
- 33. ගින්නෙන් ජලයෙන් රජුන්ගෙන් සොරුන්ගෙන් බියක් නොවේ.
- 34. තමාගේ සීත නොරිදුවන සේවක සේවිකාවන් ලැබේ.
- 35. අකල් මරණයන්ට පත් නොවෙයි.
- 36. සියල්ලෝම තමාට සැප කැමැත්තෝ වෙත්
- 37. මහා යසස් ඇත්තේ වේ.

අවසානයේ මේ පින් නිවනට ද උපනිශ්‍රය වී නිවන් සැප ද ගෙන දෙන්නේය. (අපදාන පාලි 528 වන අපදානය)

38. දුම්බොන පයිප්ප පිදීමේ විපාක කූන

නාසිකාවේ මස්දලු ආදිය සෑදී ඇති ගිලන් හික්ෂුන්ට දුම්පානය කළාට වරදක් නොවේ. එවැනි හික්ෂුන්ට දුම්බොන පයිප්ප පිදීමෙන්

- 01. සිහිය සෘජුවේ.
- 02. නහර මනා කොට සම්බන්ධ ඇත්තවුන් වන්නාහ
- 03. දිව්‍ය නේත්‍ර ලැබෙන්නාහ යැයි දක්වා ඇත
(පිළිඤ්චවිෂ් අපදානය)

39. මහ සැලි හා කරඬු පිදීමේ අනුසස් දහය

- 01. සෑම කල්හිම ආරක්ෂාව ඇත්තේ වේ.
- 02. සැපයෙන් යුක්ත වේ.
- 03. මහත් යසස් ඇත්තේ වේ.
- 04. සියුමැලි වේ.
- 05. සියළු අනතුරු වලින් මිදුනේ වේ.
- 06. මහා ගුණවන්තයෙන් වේ.
- 07. විචිත්‍ර වූ මහත් සැලි හා කරඬු ලැබේ.
- 08. ඇත්, අස්, රථයන්ට ලාභී වේ.
- 09. බිය නැත්තේ වේ.
- 10. නොනැසෙන හෝග සම්පත් ඇත්තේ වේ.
(පිළිඤ්චවිෂ් අපදානය)

40. අඳුන් නල පිදීමේ විපාක හතර

- 01. සර්ව ලක්ෂණයෙන් යුක්ත ජීවිතයක් ලැබේ.
- 02. දීර්ඝායුෂ ලැබේ.

- 03. නුවණැත්තෙක් වේ.
- 04. සකලාන්තරායෙන්ම මිදුනෙක් වේ

41. කුඩා පිහියා හා ලොම් උදුරන අඬු දීමේ විපාක

පිහියා පිදීම නිසා අතුලය වූ පාර්ශුද්ධ වූ කෙලෙස් සිදිනා නුවණ ලැබේ. අඬු පිදීමෙන් කෙලෙස් උදුරන නුවණ ලැබෙන බව අපදාන පාලියේ පිළිඤ්චවිෂ් අපදානයේ දක්වා ඇත.

42. නසා උපකරණ පිදීමේ විපාක අට

එනම් ගුණ ධර්ම අටකින් යුක්ත වීමේ ශක්තිය ලැබෙන බව පිළිඤ්චවිෂ් අපදානයේ සඳහන් වේ. ඒ ගුණ ධර්ම නම්,

- 01. ශුද්ධාව
- 02. ශීලය
- 03. පව් කිරීමට ලැජ්ජා ඇති බව
- 04. පව් කිරීමට බිය ඇති බව
- 05. බහුශුභ බව
- 06. ත්‍යාගවන්ත බව
- 07. ඉවසීම, ප්‍රඥාව යන මේවාය.

43. පුටු පිදීමේ විපාක

හේමක හිමි පියදස්සි බුදුරජාණන් වහන්සේට සාධිබලයෙන් රන් පුටුවක් මවා දුන්පිනෙන් හැත්තෑපස් වතාවක් සක්විති රජ විය. දෙතිස් වතාවක් දෙදෙව් ලොවට අධිපති සක්දෙව්දු විය.

ඒකාසනදායක හිමි පියුමතුරා බුදුරජුන්ට දඩු මැස්ස මත ආසනයක් පනවා දුන් පිනෙන් පනස් වතාවක් ශක්‍ර දේවෙන්ද්‍ර සම්පත් ලැබුවේය. අසුවතාවක් සක්විති රජ විය.

(අපදාන පාලි 423 වන අපදානය)

ඒකාසනදායිකා තෙරණිය පෙර එක් ජීවිතයක දී පැහැදුන සිතින් තැන්පත් සිතින්, නුවණින් යුක්තව එක් හිමිනමකට වැඩසිටීමට අසුනක් පනවා දුන් පිනෙන් අසුවතාවක් සක් දෙව්දුගේ බිරිඳ වී උපන්නාය. හැත්තෑහත් වතාවක් සක්විති රජුගේ මෙහෙසි වූණාය. මනුලොව දී පහත සඳහන් අනුසස් ලැබී ඇත.

- 01. හිඳ ගැනීමට රන් රිදී අසුන් පහළ වේ.
 - 02. චිත්තපීඩා ඇතිනොවේ
 - 03. මෙට්ට පලස් ආදිය බොහෝ ලැබේ
 - 04. බොහෝ හෝග සම්පත් ලැබේ
 - 05. උසස් කුල සම්පත් ලැබේ
 - 06. වෛතසික වේදනාවන්ට පත් නොවේ.
 - 07. ලස්සන වී උපදියි
 - 08. තමා නාවන්න, කවන්න, පොවන්න, සතුටු කරවන්න, සුවදගල්වන්න බොහෝ පිරිවර ලැබේ.
- අවසානයේ මේ උතුම් පින් නිවනටද උපනිශ්‍රය වී ඇත.
(ඒකාසදායිකා ථෙරී අපදානය)

මීට අමරතව පිළිඤ්චවිඡ අපදානයේ මේ විපාක ද පෙන්වා ඇත.

- 09. සියල්ලන්ගේම ගෞරවයට පාත්‍ර වේ
- 10. බොහෝ කීර්ති ඇත්තෙක් වේ.
- 11. දීමෙහි ඇලුණු සිත් ඇත්තෙක් වේ.
- 12. බොහෝ පුටු සසරදී ලැබේ යනුවෙනි.

44.කොට්ට පිදීමේ විපාක සය

- 01. වටිනා කොට්ට ලැබේ.
- 02. ආර්ය අෂ්ඨාංගික මාර්ගයෙහි හිත ඵලවා විසීමට ශක්තිය ලැබේ
- 03. ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන් යුක්ත වේ
- 04. සිත සමාධි කරගත හැකිවේ
- 05. වත් පිළිවෙත් ආචාර සමාචාර ගුණවලින් යුත් උතුමෙක්වේ.
- 06. බෝධිපාක්ෂික ධර්මයන් හා ත්‍රී ශික්ෂාවන් අනුගමනය කිරීමට ශක්තිය ලැබේ.

(පිළිඤ්චවිඡ අපදානය)

45. පිදුරු බිසි පිදීමේ විපාක

මෙහි විපාක ලෙස බොහෝ උසස් වටිනා පයඝිංක ලැබෙන බව පිළිඤ්චවිඡ අපදානයේ දැක්වේ.

46. පා පුටු පිදීමේ විපාක දෙක

- 01. බොහෝ යාන වාහන ලැබීම
- 02. භාර්යාවන් ද දසී දස්සන් ද කම්කරුවන් ද තමාට මැනැවින් උපස්ථාන කරන්නාහ.

47. පාලම් ඒ දඬු ඉදිකිරීමේ විපාක

ධෝතක හිමි පියුමතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන මහා සංඝරත්නයට පාලමක් ඉදිකර පූජා කළ පිනෙන් පහතසඳහන් විපාක ලැබී ඇති බව අපදානයේ දැක්වා ඇත.

- 01. පර්වතයකින් හෝ ගසකින් වැටෙන්නට ගියේද පිහිට ලබයි.
- 02. සතුරන්ට මැඩලිය නොහැක්කේ වේ.
- 03. ලැබෙන වස්තුව සොරු පැහැර නොගනිත්.
- 04. අන් අය අවමන් නොකරත්.
- 05. සතුරු බලවේග ජයගත හැකිවේ.
- 06. ඵලිමහනේ ගියේ ද දැඩි අවුච්චන් තැවුණේ ද දුක් වේදනා නොදනේ.
- 07. දෙව් මිනිස් දෙගතියෙහි කැමැති පරිදි ඇත් වාහන පහළවේ. අවසානයේ නිවනටද මේ පින් උපනිශ්‍රය වන්නේය.

48. ඇඟ ගල්වන තෙල් පිදීමේ විපාක පහ

- 01. නීරෝගී බව ලැබේ.
- 02. රූප සම්පත් ලැබේ.
- 03. වහා ධර්මය දැනගැනීමට සමත් වේ.
- 04. බොහෝ ආහාර පාන ලැබේ.
- 05. දීර්ඝායුෂ ලැබේ.

(පිළිඤ්චවිඡ අපදානය)

49. ගිතෙල් හා තෙල් (පානය කරන) පිදීමේ විපාක

සප්පදායක හිමි ඵ්‍රස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේට ගිතෙල් ටිකක් පිදු පිනෙන් සක්විති රජ වී ඇත.

(අපදාන පාලි 166 වන අපදානය)

පිළිඤ්චවිඡ්ඡිත හිමිට ගිතෙල් හා තෙල් පිඳු පිනෙන් අනුසස් පහක් ලැබී ඇත්තාහ.

- 01. බලවන්තයෙක් වේ.
- 02. රූප සම්පත් ලැබේ.
- 03. සිත් සතුටු කරන දරුවන් ලැබේ.
- 04. රෝග පීඩා නැත්තේ වේ
- 05. පිරිසිදු ජීවිතයක් ලැබේ.

50. මුව පිරිසිදු කරන දෑ දීමේ විපාක පහ

- 01. පිරිසිදු උගුර ඇත්තේ වේ.
- 02. මිහිරි හඬ ඇත්තේ වේ.
- 03. කාශරෝග නැත්තේ වේ.
- 04. ස්වාසරෝග නැත්තේ වේ.
- 05. දුගඳ නොහමන, සුවඳ හමන මුව මඬලක් ලැබේ.
(පිළිඤ්චවිඡ්ඡිත - අපදානය)

51. දී ආදිය පිදීමේ විපාක

දී පිදීමෙන් කායගතා සති භාවනාව වැඩිමට මහත් දිරියක් ලැබේ. මී පැණි පූජා කිරීම අතුලය වූ අනුපම වූ විමුක්ති රසය ලැබ ගැනීමට හේතු වේ. නොයෙක් රස වර්ග පිදීමේ හේතුවෙන් සතර ශ්‍රමණ ඵල රස විඳ ගැනීමේ ශක්තිය ලැබේ. හකුරු පිදීමේ හේතුවෙන් කෙලෙස් සිදලන නුවණ ලැබේ.

52. සර්ව දානයෙහි විපාක

ඇත්, අස්, රථ පාඛල යන සිවුරග සේනාව නිතර ඔහු පිරිවරත්, තව ද සියළු ආභරණයෙන් සරසන ලද හැට දහසක් රථයෝ හැම ජීවිතයකම පාහේ ලැබෙත්. එසේම හැට දහසක් කුයෑයන් ද මැනවින් අලංකාර කරන ලද හේරිහු ද තමාට සතුට ගෙන දෙන්නේය. මැනවින් අලංකාර කරන ලද සයාසු දහසක් ස්ත්‍රීහු විසිතුරු වස්ත්‍රාභරණ ඇත්තාහු පළඳින මිණි කොඩොල් ඇත්තාහු දිගඇසිපිය ඇත්තාහු සිනා සහිත වූවා හු මනා වූ ශරීරාවලය ඇත්තාහු සිහින් කටි ප්‍රදේශ ඇත්තාහු නිරන්තරයෙන්ම ඔහු පිරිවරන්නාහුය. මෙය සර්ව දානයෙහි විපාක වේ. කල්ප තිස්දහසක් දෙවිලොව සැප ලැබේ. දහස් වතාවක්

දෙදෙව් ලොව අධිපති සක්දෙව්දු වන්නේය. දහස් වතාවක් සක්විති රජව උපදින්නේය. මෙසේ වන්නේ හිත කැන්පත්කරගෙන ශ්‍රද්ධාව උපදවාගෙන නුවණ යොදා සියල්ල පිදීමෙන් බව අවධාරණයෙන් දන යුතුය.

53. දෙපාවල සඳුන් ගැල්වීමේ විපාක

තෝදෙය්‍ය හිමි සුමේධ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දෙපාවල සඳුන් ගැල්වූ පිනෙන් බොහෝ ආනිසංස ලබා ඇත.

- 01. සියල්ලන් විසින් පිළිගන්නා ලද වචන ඇත්තෙක් වේ.
- 02. ශ්‍රේෂ්ඨ වූයේ වේ.
- 03. සාජු සිත් ඇත්තේ වේ.
- 04. එසේම කල්ප විසිපහක් කයෙන් ප්‍රභා විහිදී ඇත.
- 05. ඒ පිනෙන් කල්ප දෙදහස් හයසියයක් දෙවිලොව සැප විදින්න ලැබුණි.
- 06. දහස්වරක් සක්විති රජවිය.
- 07. බොහෝ වාර ප්‍රදේශ රාජ්‍යයන්ද ලැබුණි.

අවසානයේ අප බුදු සසුනේ නිවන් සුවය ද අවබෝධ කරගැනීමට ඒ පින උපනිශ්‍රය වූ බව 408 වන අපදානයේ දැක්වේ.

54. මල් රේණු, මල්වියන් ආදිය පිදීමේ විපාක

රේණු පූජක හිමි විපස්සී බුදුරජුන්ට නාමල් රේණු පිඳු පිනෙන් රේණු නම් සක්විති රජ බවට පත්විය. අවසානයේ නිවන් සැපයට ද එය උපනිශ්‍රය විය.

(110 වන අපදානය)

තිණසුලක හිමියෝ තිස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේට බෝලිද්ද මල් පුදා විසිපස් වතාවක් සක්දෙව්දුව උපන්නාහ. හැත්තෑපස් වතාවක් සක්විති රජව උපන්නාහ. අවසානයේ නිවන් සුවය ලබාගත්හ.

(413 වන අපදානය)

අතිෂ්ඨතිය හිමි අත්ථදස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධාතු නිදන්කොට හැදූ චෛත්‍යයට මල් වියනක් පුදා කල්ප එක්දහස් හත්සියයක් අපාගත නොවීය. එතරම් කාලයක් දිව්‍ය රාජ්‍යද කරන්න ලැබුණු බව 141 වන අපදානයේ දක්වා ඇත.

55. කුටි පූජාවේ විපාක

නළ කුටියක හිමි පෙර නාරද බුදුරජාණන් වහන්සේට බට දඩු වලින් කුටියක් කොට පූජාකළපිනෙන් තිස්හතර වතාවක් සක්විති රජ විය. අවසානයේ නිවන් සැපද ලැබීය.

(අපදාන පාලි 499 වන අපදානය)

නළාගාරික හිමි නාරද බුදු හිමිට බට කිලියක් කොට ඒ මත තෘණ අතුරා පිදු පිනෙන් කල්ප දාහතරක් දෙව්ලොව සැප වින්දෙයි. හැත්තෑ හතර වතාවක් සක්විති රජ විය. අවසානයේ සිව්පිළිසිඹියාලාභීව රහත් වීමට ද ඒ පින උපනිශ්‍රය විය.

(අපදාන පාලි 345 අපදානය)

තිණකුටියක හිමි මීට කල්ප අනු එකකට පෙර දාසයෙක්ව ඉපිදි සිටියදී දිනක් කැලයට ගිය විටක දී ලී කෑලි හයක් ගෙන දෙක දෙක කතිර සිටින ලෙස බැද ඒ මත තෘණ අතුරා කුටියක්කොට මහ සංඝරත්නයට පිදු පිනෙන්,

- 01. තව්තිසා දෙව්ලොව දෙවි විමනක් පහළ වුණා
- 02. උපනුපන් තැන තම සිතේ හැටියට ප්‍රාසාද පහළ වුණා
- 03. බිය, තැනි ගැනීම, ලොමු දහැ ගැනීම, නැත්තෙක් වුණා.
- 04. සිංහ, ව්‍යාසු, වලස් වෘක, කරබානා වලස් ආදී වන සතුන් තමා යනවිට පාරෙන් ඉවත් වුණා.
- 05. සර්පයන්, භූතයන්, නාගයන්, කුම්භාණ්ඩයන්, රකුසන් තමා යන විට මාර්ගයෙන් ඉවත් වුණා.

අවසානයේ අප බුදු සසුනේ දී ශාන්ත නිවන් සුවයට පත්වීමට ඒ පින හේතු වුණා.

(අපදාන පාලි 337 වන අපදානය)

ආවාසයක් කොට පූජා කිරීම සියල්ල දුන්නා වේයයි කිදද සුත්‍රයෙහි බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාරා තිබේ.

56. ධර්ම දානයේ විපාක

තිලොවක තිලක වූ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ “සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති” යයි වදාරා ඇති පරිදි ධර්ම දානයෙහි පින සියළුම දානයෙහි පින්කම් අභිභවනය කරන බව දන යුතුය. එහි ඇති අගය මෙසේ දන යුතුය.

“සචේපි හිම චක්කාල ගබ්භෙහි යාව බ්‍රහ්ම ලෝකා නිරන්තරං කක්ඛා විචරානි දදෙය්‍ය තස්මිං සමාගමේ චතුප්පදිකාය ගාථාය කථානු මෝදනාව සෙට්ඨා”

(ධම්මපදවිඨ කතා 760 පිටුව)

මෙහි සරල අර්ථය නම් ඉදින් වනාහි සක්වල ගැබ සිට නේවසක්කු නාසක්කුයනන අරුපි බ්‍රහ්මලොව දක්වා අතරක් නැතිව සිටින සේ වඩා හිඳුවා බුදු පසේ බුදු මහරහතන් වහන්සේලාට කෙසෙල් බඩ (ගොබ) මෙන් අතිශයින්ම දුහුල් සිනිදු සිවුරු දෙන්නේ වේද, ඒ විචර දානයෙහි පින්කමට ද වඩා එහි සතර පද ගාථාවකින් හෝ කරන ලද අනුමෝදනාවම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ කියාය. තවද, “තං හි දානං තස්සා ගාථාය සෝලසිං කලං නාග්ඝතී” යයි එහි වදාරා ඇති පරිදි ඒ සක්වල ගලේ සිට හවාග්‍රය දක්වා අතරක් නැතිව බුදු පසේ බුදු මහරහතන් වඩා හිඳුවා දුන් දානයෙහි විපාකය, සතර පද ගාථාවකින් අනුමෝදනා බණ කියා ලද විපාකයෙන් සොළොස් කලාවකුදු (දහසයෙන් කොටසකුදු) නොවටී යනුවෙන් දක්වා ඇත. මෙසේ බුදු බණ පදයක් නමුදු දේශනා කිරීම ශ්‍රවණය කිරීම මහත් ඵල ගෙන දේ යයි වදාරා ඇත. තව දුරටත් මෙය විග්‍රහ කරන ධම්මපදවිඨ කතාව මෙසේ කියා ඇත.

“තථාරූපාය ඒව පරිසාය පණිත පිණ්ඩපාතස්ස පත්තේ පුරෙඤ්චා දින්න දානතෝපි. සප්පිතේලාදීනං පත්තේ පුරෙඤ්චා දින්න හේසප්ප දානතෝපි. මහා විහාර සදිසානං විහාරානක්ඛව ලෝභ පාසාද සදිසානක්ඛව පාසාදනං අනෝකානං සත සහස්සානං කාරෙඤ්චා දින්න සේනාසන දානතෝපි අනාථ පිණ්ඩිකාදීහි විහාරං ආරඛිත කත පරිච්චාගතො පි අන්තමසෝ චතුප්පදිකාය ගාථාය අනුමෝදනා වසේනාපි පචත්තිතං ධම්මදානයමේව වරං සෙට්ඨං”

ඉහත කී සේ සක්වල ගැබ සිට හවාග්‍රය දක්වා අතරක් නැතිව බුදු පසේ බුදු මහ රහතන් වහන්සේලා වඩා හිඳුවා දෙන ලද ප්‍රතිත පිණ්ඩපාත දානයට ද වඩා ධර්ම දානයෙහි පින්කම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ. එසේම වඩා හිඳුවා පාත්‍ර පුරවා දෙන ලද ගිතෙල් ආදී බෙහෙත් දානයට ද වඩා ධර්ම දානයෙහි පින්කම ශ්‍රේෂ්ඨ වේ. එසේම මහා විහාරයන්ට සමාන විහාරද එසේම ලෝචාමහපාය වැනි ප්‍රාසාදයන් නොයෙක් සිය දහස් ගණන් කරවා දෙන ලද සේනාසන දානයට ද වඩා ධර්ම දානයෙහි පින්කම උතුම් වේ.

අනාථ පිණ්ඩික සිටුවීමා දෙවරම් වෙහෙර සඳහා වැය කළ 54 කෝටියක ධනපරිත්‍යාග චේතනාවට ද වඩා යටත් පිරිසෙයින් සතර පද ගාථාවකිනුදු අනුමෝදනා ධර්ම දේශනයක් සිදු කෙරේ, නම් ධර්ම දානමය පිංකමක් සිදුකෙරේ නම් ඒ ධර්ම දානමය පිංකම ම දානමය පිංකම් අතර අග්‍ර වේ. ශ්‍රේෂ්ඨ වේ උතුම් වේ යයි දක්වා ඇත.

එයට හේතුව නම් ඉහත කී සිවුරු පිදීම පිණ්ඩපාත දාන සෙනසුන් ඉදිකිරීම ආදී පුණ්‍ය කර්ම කරණයේ ධර්මය අසා දනගත් බැවිනි. ධර්මය දන කියා ගැනීමට නොලැබිණි නම් කැඳ සරුලුවකු ද බත් හැන්දකුදු නොදෙන බව ධර්මයේ පෙන්වා දී ඇත. මේ කරුණින්ද ධර්ම දානමය පිංකම සියළු දත් පරදවන බව දන යුතු තවද රහත් බෝධියෙන් නිවන් දුටු පිරිස අතර අග තැන්පත් සැරියුත් ස්වාමීන් වහන්සේට කල්පයක් මුළුල්ලේ වසින වර්ෂාවේ දී දිය බිඳු ප්‍රමාණය කිරීමට තරම් මහා නුවණක් ඇත්තේය. මෙතරම් නුවණක් ඇති සැරියුත් හිමිට ද බණ පදයක් දැනගැනීමට නොලැබිණ නම් නිවන් දැකීමට නොහැකි වන්නේය. මේ හේතුවෙන් ධර්ම දානමය පිනම සියළු දානමය පිංකම් වලට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ වන බව අග්‍ර වන බව තථාගත සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ සක් දෙවිඳුට වදාරන්නට යෙදුනේය.

එබැවින් සත්පුරුෂයෙහි, මෙය කියවා බැලූ මඬ වඩ වඩාත් ධර්ම ප්‍රචාරක වැඩ කටයුතු වල නිරත වෙත්වා. බණ කීම ධර්ම ග්‍රන්ථ පත්‍රිකා මුද්‍රණය කොට බොදාදීම ආදී පිංකම් වල නුවණින් යෙදෙත්වා.

57. තිසරණ සමාදානයේ වටිනාකම

සරණ ගමනිය හිමි අනෝම දස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයෙහි නිසඟ තෙරුන්ගෙන් තිසරණ සමාදන් විය. ඒ හිත පහදා ගෙන තැන්පත් සිතින් තිසරණගත් පිනෙන් අසුවාරයක් සක්දෙවිඳුට උපන්නේය. හැත්තෑපස් වාරයක් සක්විති රජකම ලැබුණේය. මේ බුදු සසුනේදී හත් අවුරුදු විසේදීම රහත් වීමට ද ඒ පින උපකාර විය.
(අපදාන පාලියේ 23 වන අපදානය)

පක්ඛ සීල සමාදනිය හිමි පෙර ඒ නිසඟ හිමිගෙන් පන්සිල් සමාදන් වූ පිනෙන් තිස් වතාවක් සක්දෙවිඳු විය. හැත්තෑපස් වතාවක් සක්විති රජකම ලැබුණාහ. අප බුදු සසුනේ දී විශාලා මහනුවර දී පන්සිල් ගැනීමේ දී ම රහත් වීමට ද ඒ පෙර පින උපනිශ්‍රය වී ඇත.
(අපදාන පාලි 24 වන අපදානය)

යමෙක් පැහැදුනු සිතින් බුදුන් දහම් සගුන් සරණ කොට, පිහිට කොට වාසය කරයි නම් ඒ අය අපායට නොයන බව මෙසේ දක්වා ඇත.

“මානුසං දේහං දේවකායං පරිපුරෙස්සන්ති”

මෙයින් දක්වා තිබෙන්නේ බුදුන් සරණ යන අය අපායට නොයන බව ඒ වගේම තමයි. ධර්මය ද සංඝයාද යමෙක් පිහිට කොට සරණකොට වාසයකරයි නම් ඒ අයද සුගති පරායනය වෙති. එසේම එක තිරිසන් සතෙකුට දානයක් දෙන ලද්දේ නම් ආත්ම සියයක් ආයුෂ, වර්ණ සැප, බල, ප්‍රඥාවන් ගෙන දේ. එසේම මසුන් මරණ, අනුන්ට පීඩා කර ජීවත්වෙන, දුස්සීල පුහුදුන් පුද්ගලයෙකුට දානයක් දෙන ලද්දේ නම් ආත්මභාව දාහක් ආයුෂ,වර්ණ සැප බල ප්‍රඥාවන් ගෙන දේ. එසේම ඇති අගුණ වහන ස්වභාව නැති, නැතිගුණ පෙන්වන ස්වභාව නැති අනුන් නොපෙලා දැහැමින් සෙමින් කෘෂි වෙළඳ ආදී කර්මාන්ත වල යෙදී ජීවත්වන පුහුදුන් සිල්වතෙකුට දුන් දානයේ විපාක ආත්මභාව ලක්ෂයක් ආයු වර්ණ සැප බල ප්‍රඥාවන් ගෙන දේ. තවද කර්ම ඵල විශ්වාස කරන කර්ම වාදී කිරිය වාදී කාමයන් කෙරෙහි විතරාහී සිත් ඇති ලෝකික පක්ඛ අභිඥාවන් ඇති බාහිර තාපසයෙකුට දෙනදානයේ විපාක ආත්ම භාව කෝටි ලක්ෂයක් ආයුෂ වර්ණ සැප බල ප්‍රඥාවන් ගෙන් දෙන්නාහ.

තිසරණ උපාසක කෙනෙකුට දෙන දානයේ විපාක මෙපමණය කියා කිය නොහැකිය. අසංඛෙය්‍ය අප්පමෙය්‍ය වශයෙන් මජ්ඣිම නිකා අටුවාවේ දක්වා ඇත. එයට වඩා පංචසීලයෙහි පිහිටියෙකුට දෙන ලද දානය මහත් ඵලවේ. ඊටත් වඩා දස සීලයක පිහිටියෙකුට දෙන දානය මහත් ඵල වේ. ඊට වඩා සාමනේර හිමි නමකට දෙන දානයද මහත් ඵලවේ. ඊටත් වඩා උපසම්පන්න භික්ෂුවකට දෙන දානය මහත් ඵලවේ. ඊටත් වඩා ව්‍යක්ත සම්පන්න භික්ෂුවකට දෙන දානය මහත් ඵලය. ඊටත් වඩා විදර්ශනා වඩන භික්ෂුවකට දෙන දානය මහත් ඵලය. එයටද වඩා අරඹන ලද විදර්ශනා ඇති භික්ෂුවකට දෙන ලද දානය මහත්ඵල වේ. සෝවාන් උතුමෙකුට දෙන දානයට වඩා අරඹන ලද විදර්ශනා ඇති උතුමෙකුට දෙන දානය මහත් ඵල වෙන බව දක්බිණා විභංග අටුවාවේ දක්වා ඇත.

තවද, වේලාම සූත්‍රයට අනුව සෝවාන් පුද්ගලයන් සියයකට

දෙන දානයට වඩා සකාදාගාමී කෙනෙකුට ද සකාදාගාමී සියදෙනෙකුට දෙන දානයකට වඩා එක් අනාගාමී උතුමෙකුට දෙන දානය ද අනාගාමී උතුමන් සියදෙනෙකුට දෙන දානයට වඩා එක් රහතන් වහන්සේ නමකට දෙන දානය ද රහතන් වහන්සේලා සියක් නමකට දෙන දානයට වඩා එක් පසේ බුදු කෙනෙකුට දෙන දානයේ විපාක සහ සහස්ස ගුණයෙන් වැඩිවන්නේය. ඒ වගේම පසේ බුදුන් සියයකට දෙන දානයට වඩා එක් සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ නමකට දෙන දානය මහත් ඵල මහානිසංඝවේ. එයටත් වඩා බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නයට දෙනදානය මහත් ඵල මහානිසංඝ වන්නාහ.

එයට ද වඩා සතර දිගින් වඩිනා මහ සංඝයා උදෙසා විහාරයක් කරවන්නේ නම් එය මහත්ඵල මහානිසංඝ වන්නාහ. එයට ද වඩා යමෙක් ප්‍රසන්න සිතින් බුද්ධ ධම්ම සංඝ යන රත්නත්‍රය සරණ යා නම් මහත් ඵල වේ. එයට ද වඩා යමෙක් පැහැදුනු සිතින් තිසරණ සහිත පන්සිල් සමාදන් වන්නේ නම් මහත්ඵල මහානිසංඝ වන්නාහ. එයට ද වඩා යමෙක් සුවදක් ආඝ්‍රහනය කරන තරම් සුළු කාලයක් නමුදු මෙන් සිත පතුරවන්නේ නම් එය මහත්ඵල මහානිසංඝ වන බව දත යුතුය.

මෙයට ද වඩා අසුරු ක්‍ෂණයක් තරම් කාලයක් නමුදු අනිත්‍ය සංඥාව වඩයි නම් මහත්ඵල මහානිසංඝ වන බව වේලාම සූත්‍රයේ දක්වා ඇත.

58 සුභ නම් තරණයා ඇසූ ප්‍රශ්න 14 හා පිළිතුරු දෙසූම

පින්වතුනි! දිනක් සුභ කියන තරුණයා බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් ප්‍රශ්න 14 ක් අසා සිටියා. එහි දී මහා කාරුණික බුදුරජාණන් වහන්සේ එය පහදා වදාළා. ඒ අනුව තවත් කර්ම විපාක 14 ක් මෙසේ දතයුතු වෙනවා.

- 01. සත්ව ඝාතනය හේතුවෙන් මතු ජීවිත වල දී අඩු වයසින් මරණයට පත්වන්නේය.
- 02. සතුන් නොමැරීම හේතුවෙන් දීර්ඝායුෂ ලැබේ.
- 03. සතුන්ට හිංසා පීඩා කිරීම හේතුවෙන් මතුජීවිත වල දී නිතර ලෙඩදුක් වලින් පෙළෙන්නෙක් වේ.
- 04. සතුන්ට හිංසා පීඩා නොකිරීමෙන් නිරෝගී ජීවිත ලැබේ.

- 05. ක්‍රෝධ කරන අය අවලස්සන වී උපදින්නාහ.
- 06. ක්‍රෝධ නොකරන අය ලස්සන වී උපදින්නාහ.
- 07. ඊර්ෂ්‍යා කිරීම හේතුවෙන් අප්‍රසිද්ධ ජීවිත ලැබේ.
- 08. ඊර්ෂ්‍යා නොකිරීම හේතුවෙන් ප්‍රසිද්ධ ජීවිත ලැබේ.
- 09. දන් නොදීමේ හේතුවෙන් දිළින්දන් වී උපදිත්
- 10. දන්දීම හේතුවෙන් පොහොසත් තැන් වල උපදිත්
- 11. මානය හේතුවෙන් පහත් කුල වල ඉපදේ.
(බොහෝ මානය ඇති අය සුනඛයන් වේ. තරමක මානය ඇති අය වඳුරන් වී ඉපදේ. "මානෝ මක්කටෝ අති මානෝ කුක්කුරෝ"
- 12. නිහතමානී අය උසස් කුල වල ඉපදේ
- 13. ධර්මය දැන කියා නොගෙන ජීවත්වන්නා අනුවණ වී ඉපදේ
- 14. ධර්මය දැන කියාගෙන ජීවත් වෙන අය නුවණැත්තන් වී ඉපදෙති.

(චුල්ලකම්ම විභංග සූත්‍රය)

59. පන්සිල් රැකීමේ විපාක

සිල් රකින පින්වතුන්ට ලැබෙන අනුසස් බොහෝ පවතී. සතුන් මැරීමෙන් වැලකී සිටින්නාට විශේෂ ආනිසංඝ විසිතුනක් ලැබේ. සොරකම් කිරීමෙන් වැළකී සිටින්නාට විශේෂ විපාක එකොළහක් ලැබේ. කාමයෙහි වරදවා හැසිරීමෙන් වැළකී සිටින්නාට ආනිසංඝ දහනවයක් ලැබේ. බොරු කීමෙන් වැළකී සිටින්නාට විශේෂ ආනිසංඝ දාහතරක් ලැබේ. මත්පැන් පානයෙන් වැළකී සිටින්නාට විශේෂ ආනිසංඝ තිහක් ලැබේ. පන්සිල් රැකීමෙන්ම ආනිසංඝ අනුභවක් ලැබෙන්නාහ. එම අනුභව මොනවාද කියා අප විසින් මුදුණය කොට බෙදා දෙන ලද පංචසීලානිසංඝ පත්‍රිකාවලින් බලා දැනගන්නවා.

භාවානානිසංඝ කීමට බොහෝ ඇත්තේ නමුදු ග්‍රන්ථය දීර්ඝ වන බැවින් ඒවා නොලියමි. දන් දීමෙන් මෙපමණ අනුසස් ගෙන දේ නම් බුදු සසුනේ කළහැකි ඉහළම පිංකම වූ භාවනාවන් සිදු කළොත් මොන තරම් ආනිසංඝ ලබාගත හැක්කේ දැයි නුවණින් සිතා සතුටින් මේ උතුම් කුසල ධර්ම වල යෙදෙන්නවා. පින්වතුනි, මා මෙතෙක් ලියූ දීර්ඝ විස්තරයෙන් ඔබට කියන්නට බලාපොරොත්තු වුණේ හිත හදාගෙන සිදුකරන කුඩා නමුදු පිංකම් මහත් සැප විපාකගෙන දෙන බවය.

එබැවින් මේ ධර්ම ග්‍රන්ථය කියවන සත්පුරුෂයින් පැහැදිලි සිතින්ම පින්කම් කෙරෙත්වා.

II අඳුරු විපාක

පින්වතුනි, දන් අප විස්තර කරන්න යන්නේ සිත දූෂිත කරගෙන සිදුකරනු ලබන කුඩා අකුසලයක් නමුදු ගෙන දෙන විපාකයක් අතිශයින් සෝර වූ කටුක වූ අමිහිරි වූ විපාකයන් වන බවය. වැරදි කරන අය මැරී ගොස් උපදින දුක් වැඩිම සැප අඩුම තැන සතර අපාය ලෙස හඳුන්වන අතර එයින් ද නරකාදියේම දුක් අධික වන්නාහ. එම නිරයද කොටස් එකසිය තිස් හයකට බෙදා පෙන්වා ඇත. ඒ එක නිරයක වත් අසුරුසැනක් ගහන තරම් කාලයක් වත් සැපතක් නැත.

01. නිරා දුක

එහි ඇත්තා වූ අට මහ නරකයන්ගේ විස්තර මෙසේය. එහි නිර සත්වයන් ගින්නෙන් දවනු ලැබේ. වෑ පොරෝ ආදියෙන් ශරීරය කපනු ලැබේ. ගිනියම් වූ යම පොළොව තබා යකඩ උල් ගසනු ලැබේ. ගිනියම් වූ යකඩ ගුලි ගිල්වනු ලැබේ. පෙරලෙන පර්වත වලින් යට කොට මරනු ලැබේ. ලෝහ තුඩු ඇති කපුටන් හා ගිජුලිහිණියන් ආදී සතුන් විසින් ඇඟ මස් කඩ කඩා කනු ලැබේ. එසේම යමරාක්ෂයන් විසින් මුඟුරු වලින් තලනු ලැබේ. තවද ගවයන් මෙන් කරත්ත බැඳ බර අද්දවනු ලැබේ. දූලිපිතියා මෙන් කැපෙන තෘණ හා කඩු මෙන් කැපෙන කොල ඇති ගස් තිබෙන ප්‍රදේශයන් හි මුළු සිරුරම කැපෙන තුරු ඒ මේ අත දුවවනු ලැබේ. සිරුර කැපී මස් කැබලිලක මෙන් වූ කල්හි කරදිය ගංගාවලට ඇද දමනු ලැබේ. තවද පුවක්ගස්, පොල් ගස්, කිතුල්ගස් පමණ තුඩුවලින් නිරි සතුන්ගේ ඇඟ විදගෙන කන ලෝහ තුඩු ඇති මහා පණුවන් වෙසෙන කැකැරෙන අසුවි වලවල් වලට ඇද දමනු ලැබේ. මෙලෙස එහි ඇති දුක් බොහෝ වේ.

නිරයන් 136 තිබෙන අතර ඉන් අටක් ප්‍රධාන නිරයෝ වෙති.

02. අටමහ නිරය හා එහි යෑමට සිදුවන කර්ම

එහි විස්තර අති, පූජනීය ඊරුකානේ වැදවීමල මහා ස්වාමීන් වහන්සේගේ 'බෞද්ධයාගේ අත්පොත' නම් ග්‍රන්ථයට අනුව මෙසේය.

සංජීව නරකය: යමපල්ලන් විසින් එහි උපන් සත්වයන් ගිනියම් වූ පොළොවෙහි පෙරලා කැලි කොට කපද්දීන් ඒ සත්වයන් කර්ම බලයෙන් නැවත ජීවත් වන බැවින් ඒ නිරය සංජීවය නම් වේ. අධික ක්‍රෝධයෙන් හා මානසෙන් අනුන් හා කෝලාහල කළෝ ද, දුබලයන් පෙලූ රජවරුන් හා නිලධාරීහු ද මැරයෝ ද සතුරන් මරන්නෝ ද මෙහි උපදින්නාහ.

කාලසුත්‍ර නරකය: මෙහි උපන් සත්වයන් ගිනියම් වූ යම පොළොවේ පෙරලා දැලිනුල් ගසා සහින්නා වූ බැවින් කාලසුත්‍ර නරකය නම් වේ.

මා පියන්ට හා මිතුරන්ට ද ගුණවත් මහණ බමුණන්ටද අපරාධ කළවුන් එහි දුක් විඳින්නාහ.

සංඝාත නරකය: මේ නිරයේ සත්වයෝ නව යොදුන් සනකම පොළොවෙහි එරී නිෂ්චලව සිටිති. එහි අහස ගුගුරුන්නාක් මෙන් මහ හඬ නංවමින් එරී සිටින නිර සතුන් අඹරමින් පර්වතයෝ ඒ මේ අත පෙරලෙති. ඒවාට යට වී සත්වයෝ සුණු විසුණු වෙති. ඇත්, අශ්, ගව ආදී සතුන්ට වද දෙමින් වැඩ කරන්නෝද සතුන් මැරුවෝද එහි උපදිති.

රෝරව නරකය: මේ නිරයෙහි සත්වයන්ගේ ශරීර තුළට වැද ඇතුලත දවන්නා වූ නපුරු දුමක් ඇත්තේය. ඇතුලත පිටත දෙකම දවනු ලැබීමෙන් හඬනු ලබන නිරි සතුන්ගේ හඬ නිරතුරුව එහි ඇසෙන බැවින් එම නරකයට රෝරව නරකයැයි කිනු ලැබේ.

මහා රෝරව නරකය: අතිශයින් රෝග වූ ගින්නෙන් හා දුමෙන් තවනු ලබන සත්වයන්ගේ නිරන්තරයෙන් පවන්නා මහා හඬ ඇති නිසා ද නිරි සතුන්ගේ ශරීරවලින් ගලන ලෙයින් පිරී තිබෙන නිසා ද ඒ නරකය මහා රෝරව නම් වේ. තුණුරුවන්ට අයත් වූද මාපියන්ට අයත් වූද වස්තුව පැහැර ගන්නෝ ද විනාශ කළ අයද එහි උපදිති.

තාප නරකය: මේ නිරයේ යම පල්ලන් විසින් ගිනියම් වූ පොළොවෙහි ගිනියම් වූ යහුල් වල අමුණන ලද සත්වයෝ ගින්නෙන් දුටුවමින් දුක් විඳිති. සතුන් පණ පිටින් දවා මැරුවෝද අනුන්ගේ ගෙවල ගිණි තැබුවෝද එහි උපදිති.

ප්‍රතාප නරකය: මෙහි ද තාප නරකයෙහි නිරිසතුන් පැසෙන අයුරින් දීර්ඝ කාලයක් සත්වයෝ පැසෙති. මරණින් මතු ඉපදීමක් නැත යැයි කියා මිත්‍යා දෘෂ්ඨි ගෙන පවිකම් කළ අය එහි උපදිති.

අවිච්චි මහා නරකාදිය: මේ නරකයෙහි එක් බිත්තියකින් නැගෙන ගින්න අනෙක් බිත්තිය දක්වා ගමන්කරන්නේය. පොළොවෙන් නැගෙන ගිණි ජාලාව උඩ පියන්පත දක්වා ද උඩ පියන් පතෙන් නික්මෙන ගිණි ජාලාව පොළොව දක්වා ද ගමන්කරන්නේය. සත්වයෝ නිතරම එම සදිසාවෙන්ම එන ගිණි දූල් වලින් වෙලී දූවෙන්නාහ. අතරක් නැතිව එහි සත්වයෝ වෙසෙති. ගිණිදූල් වලින් හා දුක් වලින් ද සත්වයන්ගෙන් ද අතරක් නැති බැවින් ඒ නරකය අවිච්චිය නම් වේ.

මව මැරීම, පියා මැරීම, රහතුන් මැරීම, සංඝ හේදය, බුදුන්ගේ ඇගේ ලේ සෙලවීම, යන පංචානන්තරිය පාප කර්ම කළවුන්ද බෝසතාණන් වහන්සේලාගේ ජීවිත නැසුවෝ ද, ගුණවතුන්ගේ ජීවිත නැසුවෝද, වෛතාසය බිඳින්නෝද, බෝගස් විනාශ කළවුන්ද, රත්නාග්‍රයට අයත් වස්තුව පැහැරගන්න වුන්ද, මිත්‍ර ද්‍රෝහිත්‍ර ද, භාර්යාවන්ට අපරාධ කළෝද, බොරු කීවෝ ද, සුරා පානය කළවුන්ද, මිසඳිටු ගැත්තෝ ද, එහි උපදිති.

තවද අපායන් ගැන හා එහි යෑමට හේතුවන කර්ම පෙන්වීමට නිමි ජාතකය ද දක්වන්නෙමු.

03. නිමි රජු දුටු නිරයන් හා එහි යෑමට හේතුවන කර්ම

අතීතයේ අප මහා බෝසතාණන් වහන්සේ නිමි මහා රජුව ඉපදී සිටිය දී මාතලී දෙවපුත් පැමිණ සක්දෙව්ඳුගේ අණින් නිමි මහා රජු වෛජයන්ත නම් රථයෙහි නන්වාගෙන දෙව්ලොව බලා යන්නට වූහ. ඒ යන ගමනේ දී අපායේ දුක් විඳින සත්වයන් ද දෙව්ලොව දෙව් විමන් වල සැප විඳින සත්වයන් ද මාතලී නම් දිව්‍ය රථාවාර්යා විසින් නිමි මහ රජතුමාට පෙන්නුවේය.

ඒ අතර මුලින්ම පෙන්නුවේ අපායේ දුක් විඳින සත්වයෝය. එම නිරයන් අතරින් ද මුලින්ම පෙන්නුවේ චේතරණී නම් ඔසුපත් නරකයයි. කැකුරෙමින් පැසෙන රත් වූ ගිණිසිළු බදු පැහැ ඇති යා නොහැකි ලෝ දියෙහි පැසෙන නිරි සතුන් දැක බියට තැතිගැනීමට පත් නිමි මහරජතුමා කුමන පව් කම් කළවුන් චේතරණී නරකයෙහි වැටෙත් දැයි මාතලී දිව්‍ය පුත්‍රයාගෙන් ඇසුවේය.

එවිට මාතලී දිව්‍ය පුත්‍රයා මෙසේ කීවේය

**“යේ දුබ්බලේ බලවන්නෝ ජීවලෝකේ
හිංසෙන්ති රෝසෙන්ති ජීවලෝකේ
තේ ලුද්ද කම්මා පසවෙත්වා පාපං
තේ වේ ජයා චේතරණීං පතන්ති”**

(ජා.පා. 4779)

මේ ලෝකයෙහි බැනීමෙන් හා අත් පා වලින් පහර දීමෙන් ද අක්‍රෝෂ පරිභව කිරීමෙන් ද දුබලයන්ට හිංසා කරන්නාවූ බලවත්හු ඒ පව් සාහසික ක්‍රියා හේතුවෙන් ඒකාන්තයෙන් චේතරණී නම් නරකයට පැමිණෙන්නේ යැයි මාතලී දෙව්පුත් තෙමේ කීවේය.

ඉක්බිති මාතලී දෙව්පුත් වෙන නරකයන් වෙත රථය පදවා එහි දුක් විඳින නිරි සතුන් රජතුමාට පෙන්වීය. එහි ගව් තුනක් පමණ ශරීර ඇත්තා වූ නිරි සතුන් මහා ඇතුන් පමණ විශාල රතු වර්ණ හා කබර වර්ණ ඇති බල්ලන් විසින් එළවාගෙන ගොස් කෙණ්ඩා මාංසය හපා යම පොළොවේ පෙරළා ඇට පමණක් ඉතිරි වනසේ ඉර ඉරා කනු ලැබේ. තවද කරන්ත පමණ ශරීර ඇති ලෝහ තුඩු ඇති ගිජුලිහිණියෝ ඒ ලෝහ තුඩු වලින් නිරිසතුන්ගේ ඇට බිඳ බිඳ ඇට මිදුලු කති. තවද ලෝහ තුඩු ඇති අතිශයින්ම භයානක කපුටු රැන් දුටුතැන එළව එවා කොටා කති. මේ විඳින දුක් දුටු නිමි රජතුමා කුමන පව් කළහුමේ නරකයෙහි වැටේ දැයි මාතලී දිව්‍ය පුත්‍රයාගෙන් ඇසුවේය. හෙතෙම මෙසේ පිළිතුරු දුන්නේය.

**“යේ කේවමේ මච්ඡරිනෝ කදරියා
පරි භාසකා සමණඛාන්මණානං
හිංසෙන්ති රෝසෙන්ති සුපාප ධම්මා
තේ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තයිමං ජනං කාකෝලා අදෙන් තී’ති**

(ජා.පා. 4780)

මේ අනුව යම් කිසිවෙක් මසුරුකමින් අනුනට කිසිවක් නොදෙන්නාවූ ද අනුනට දෙන දේන් වලක්වන කදරිය ස්වභාව ඇත්තෝ ද මහණ බමුණන්ට නින්දා කරන් ද හිංසා ආක්‍රෝෂ කෙරෙත් ද ඔවුහු පව් රැස්කොට නිරයට යති. ඒ මේ නිරිසතුන්ගේ මස් කවුඩෝ අනුභව කරතියි මාතලී දෙව් පුත් කීවේය.

ඉන් පසු වෙනත් නරකයක් කරා රථය පදවා එහි දුක් විදින සත්වයන් නිමි මහ රජතුමාට දැක්වීය. ඒ නරකයේ භයංකර මුහුණ ඇති යමපල්ලන් විසින් තල්කඳන් විතර ප්‍රමාණ ඇති දූවෙන යකඩ කඳන් වලින් නිරිසතුන්ගේ කකුල් වලට පහරදී ගිනියම් වූ යම පොළොව මත හෙළා එම දූල්වෙන යකඩ කඳන් වලින් නිරිසතුන්ගේ ඇඟ සුණු විසුණු කරති. මෙය දුටු නිමි රජතුමා බියට පත් වී කුමන පවි කළවුන් මේ නිරයේ වැටේ දැයි මාතලී දිව්‍ය පුත්‍රයාගෙන් ඇසීය. ඔහු මෙසේ පැවසීය.

“යේ ජීව ලොකස්මිං සුපාය ධම්මිනෝ
නරඤ්ච නාරිඤ්ච අපාය ධම්මං
හිංසන්ති රෝසෙන්ති සුපාප ධම්මා
තේ ලුද්ද කම්මා පසවෙන්වා පාපං
තේ මේ ජනා ඛන්ධහතා සයන්ති”

(ජා. පාලි 4785)

ඒ අනුව මිනිස් ලොව සීලාදි ගුණ සම්පන්නි යහපත් ආචාර පැවතුම් ඇති නිවැරදි පුරුෂයෙකුට හෝ ස්ත්‍රියකට හිංසා කරන බණින පවිකාරයෝ අකුසල් රැස්කොට මේ නිරයට වැටෙන බව මේ ගාථාවෙන් කියැවේ.

ඉන්පසු මාතලී දෙවි පුත් අන් නිරයන් කරා රථය පදවාගෙන ගොස් එහි දුක්විදින සත්වයන් නිමි රජුට දැක්වීය. එහි යමපල්ලෝ වටකරගෙන ගිනිගෙන දිලිසෙන ආයුධ වලින් කොටමින් ගවයන් ගාලකට එළවන්නාක් මෙන් අගුරු වලට පන්නති. එහි වැටුණා වූ නිරිසතුන් තුනටිය දක්වා ගිනි අගුරු වලෙහි එරෙති. යමපල්ලෝ මහත් වූ කුඩා වලින් ගිනි අගුරු ගෙන නිරිසතුන්ගේ මත්තෙහි හලති. නිරිසත්තු වේදනාවෙන් විලාප දෙති. ඇතැම් නිරි සත්තු සිහි මූලාවෙන් තමාම දෝතින් ගිලි අගුරු ගෙන හිස ලාගනිති. මෙය දක නිමි රජු බියට පත් වී කිනම් පවි කළ වුන් මේ නිරයෙහි වැටෙත්දැයි ඇසීය. එහිදී මාතලී තෙමේ මෙසේ කීවේය

යේ කේවි පුගායනනස්ස හේතු
සක්ඛිං කරිත්වා ඉණං ජාපයන්ති
තේ ජාපයිත්වා ජනනං ජනිඤ
තේ ලුද්දකම්මා පසවෙන්වා පාපං
තේ මේ ජනා අංගාර කාසුං ථූනන්ති’ති

(ජා.පාලි 4788 ගාථාව)

අවස්ථාවක් ලද කල දානයක් හෝ දෙන්නෙමු. පුජාවක් හෝ පවත්වන්නෙමු. විහාරයක් හෝ කරවමුයි යයි පිරිස් එකතුව මහජනයාගෙන් මුදල් සම්මාදම් කොට සමූහයාගේ ප්‍රධානියාට අල්ලස් දී අසවල් තැන වැඩ සඳහා මෙපමණ වියදම් ගියේය. අසවල් තැන කටයුතු සඳහා අප විසින් මෙපමණ දෙන ලද්දේ යැයි බොරු සාක්ෂි දී, ඒ මුදල් කා දමා ජනයා රැවටූ හොර සම්මාදම් කාරයෝ මේ නිරයට වැටෙති. ඔහු අගුරු වලට වැටීමෙන් කම්පා වෙති යයි අටුවාවට ද අනුව අර්ථ දැන යුතුය.

ඉක්බිති මාතලී තෙමේ රථය අන් නරකයක් වෙත පැදවීය. එහි ඇවිලගත් ගිනිදල් සහිත මහත් ලෝහ සැලියක් පෙනේ. එහි ලෝදිය පිරි පවතී. එහි උපන් නිරිසත්වයෝ යමපල්ලන් විසින් අල්ලාගෙන පා උඩට හිස යට කොට ඒ ලෝදිය සැලියට දමනුලැබෙත්. නිරිසත්තු එහි පෙණ දම දමා පුපුරා පැසෙති. මෙය දක බිය පත් වූ නිමි මහ රජතුමා මාතලීය. මොවුන් කුමන පවි කළාහු දැයි විචාලේය. එහි දී මාතලී තෙමේ මෙසේ කීවේය.

යේ සීලවං සමණං බ්‍රාහ්මණං වා
හිංසෙන්ති රෝසෙන්ති සුපාය ධම්මිනෝ
තේ ලුද්දකම්මා පසවෙන්වා පාපං
තේ මේ ජනා (අවංසිරා) ලෝහ කුම්භිංපන්ති

(ජා.පාලි 4791 ගාථාව)

සිල්වත් වූ යහපත් වූ ආචාර ගුණ ඇති මහණ බමුණන්ට හිංසා කෙරෙත් ද එසේ කළ පාපකාරී හූ හිස පහලට වැටෙන සේ මේ ලෝහ කුඹු නිරයෙහි වැටී පැසෙත් යැයි අටුවාවට ද අනුව සරළව තේරුම් ගත යුතු.

ඉක්බිති මාතලී දෙවි පුත් තෙමේ ඒ දිව්‍ය රථය අන් නරකයක් කරා පදවන ලදී. එහි යමපල්ලන් විසින් තුන් ගවි පමණ ශරීර ඇති නිරිසතුන් ගේ බෙල්ලට ගිනිගෙන දිලිසෙන ලෝහ යොත් දමා ඉදිරියට නමා හිස කපා ගිනියම් වූ ලෝහ දණ්ඩකින් ගෙන ගොස් ලෝහ කුඹු නිරයෙහි දමා එය බලමින් යම පල්ලෝ සතුටු වෙති. කර්ම බලයෙන් ඒ නිරි සතුන්ට නැවත නැවත බෙල්ල සහිත හිස් පහළ වෙති. සමපල්ලෝ ද නැවත නැවතත් පෙර සේම දුක් දෙති. මෙය දුටු නිමි රජු බියට පත්ව කිනම් පවි කළවුන් මෙහි ඉපිදී මෙසේ දුක් විඳින්නාහු දැයි මාතලීගෙන් ඇසීය. එහි දී හෙතෙම මෙසේ කීවේය.

යේ ජීව ලෝකස්මිං සුපාප ධම්මිනෝ
පක්ඛි ගභෙන්වාන විනේයයන්ති
තේ හේයයිතවා සකුණං ජනිත්ද
තේ ලුද්දකම්මා පසචෙතවා පාපං
තේ මේ ජනා ලුත්තසිරා සයන්ති.

(ජා. පාලි 4794 ගාථාව)

මහරජ මේ ලෝකයෙහි යමෙක් පක්ෂීන් අල්ලාගෙන අත්තටු සිඳ පිහාටු ගලවා ගෙළ සිඳ මරා කන්නේ හෝ වේද විකුණන්නේ හෝ වේද ඔවුහු මේ නරකයට වැටී සුන් වූ හිස් ඇතිව සයනය කෙරෙත් යැයි අටුවාවට ද අනුව අර්ථ තේරුම් ගත යුතුය.

ඉක්බිති මාතලී දෙව් පුත් රථය අන් නරකයක් කරා පදවන ලදී. එහි නොගැඹුරු කොට ඇති රමණීය ගංගාවක් ගලා බසියි. ගිනි රස්මියෙන් රත් වූ නිරිසතුන් ගිනි පොළව පාගමින් පැන් බීමේ අදහසින් ඒ ගඟට බසින්නාහ. එකෙකහිම ගං ඉවුර ගිනිගනී. එහි ගලාගිය වතුර ගිනියම් වූ බොල් වී බවට පත්වෙයි. පිපාසය ඉවසාගත නොහැකි වූ නිරිසත්වයෝ ඒ ගිනි ගල් බොල් වී කන්නාහ. ඒ ගිනියම් වූ බොල් වී ඔවුන්ගේ සකල ශරීරයම දවාගෙන අධෝමාර්ගයෙන් නික්මෙයි. ඔවුහු දුක ඉවසාගත නොහැකිව දෙඅත් හිසේ බදාගෙන හඩති. මෙය දුක නිමි රජු කිනම් පවිකම් කළවුන් දැයි මාතලීගෙන් ඇසීය. මාතලී තෙමේ මෙසේ කීවේය.

යේ සුද්ධ ධක්ඛං පලපේන මිස්සං
අසුද්ධ කම්මා කයිනෝ දදන්ති
සම්මාහිතත්තානං පිපාසිතානං
පිචකඤච තේසං භුසංභෝති පාණි

(ජා. පාලි 4798 ගාථාව)

ඒ අනුව වී ආදී සජ්ත විධ ධාන්‍යයෙන් කිසියම් ධාන්‍යයක් මිලට ගන්නා තැනැත්තෙක් හට බොල් හා මිශ්‍ර කොට දෙයි ද, අර්ථයක් නැති දෙයක් හා මිශ්‍ර කොට දෙයි ද, වැලි මැටි ආදිය සමඟ මිශ්‍රකොට දෙයි ද, මෙසේ ජනයා රවටා විකුණු සොරහු මෙහි ඉපිදී ගිනියම් වූ බොල් ගිලින්නාහ යැයි කීවේය.

ඉක්බිති මාතලී දෙව්පුත් දිව්‍ය රථය අන් නරකයක් කරා පදවන ලදී.

එහි රෝද වූ යමපල්ලෝ දුනු ඊ ආදී නා නා ආයුධ ගෙන වනයෙහි මුව වැද්දන් මෙන් නිරිසතුන් වටකොට දෙපසින් විදිති. ඒ නිරි සතුනගේ ශරීර හැම තැනම සිදුර වී පණුවන් කෑ කොළ මෙන් වෙති. මෙය දුටු නිමි රජු මේ සතුන් පෙර මෙහි ඉපදීමට කිනම් පවි කළාහු දැයි ඇසීය. එහි දී මාතලී රියැදුරු තෙමේ මෙසේ කීවේය.

යේ ජීවලොකස්මිං අසාධු කම්මිනෝ
අදින්නනමාදාය කරොන්ති ජීවිකං
ධක්ඛං ධනං රජනං ජාතරූපං
අපේළකං වාපි පසුං මහිසං
තේ ලුද්ද කම්මා පසචෙතවා පාපං
තේ මේ ජනා සන්තිහතා සයන්ති

(ජා.පාලි 4801 ගාථාව)

ඒ අනුව යමෙක් ධන ධාන්‍ය රත් රිදී බැටළු ගව ආදී හිමියන් විසින් නොදුන් අවික්ඛාණක සවික්ඛාණක යමක් සොර සිතින් අරගෙන ජීවත් වෙත් ද, ගෙවල් (වලසාධ) බිඳීම් ආදිය කොට හෝ වංචා ප්‍රයෝගයකින් හෝ අනුන් සතු නොදුන් දෙය සොර සිතින් ගෙන දිවි පැවැත්වූ අය මෙහි ඉපිද ආයුධ වලින් නැසී භොවින් යැයි කී බව අටුවාවට අනුව අර්ථ දත යුතුය.

ඉක්බිති මාතලී දෙවු පුත් දිව්‍ය රථය අන් නරකයක් කරා පදවන ලදී. එහි උපන් ඇතැම් නිරිසතුන් යම පල්ලන් විසින් කපා මස් ගොඩවල් බවට පත්කරති. එහි උපන් ඇතැම් නිරිසතුන් යම පල්ලන් විසින් බෙල්ලට ලෝහ කඹ දා යම පොළව මත පෙරලා නා නා ආයුධ වලින් කපා කොටා කැලි කැලි වලට වෙන් කරන ලදී. මෙය දුටු නිමි රජු බියට පත්ව මොවුන් පෙර කුමන පවිකම් කළාහුදැයි මාතලී රියැදුරාගෙන් ඇසීය. එහි දී මාතලී දෙවු පුත් තෙමේ මෙසේ කීවේය.

මිරබ්හිකා සුකරිකාව මච්ජරිකා
පසුං මහිසඤ්ච අපේළකඤ්ච
භක්ඛාන සුනෙසු පසාරයිංසු
තේ ලුද්ද කම්මා පසචෙතවා පාපං
තේ මේ ජනා බිලකතා සයන්තිති

(ජා.පාලි 4804 ගාථාව)

ඒ අනුව මිනිස්ලොව ගවයන් මීයන්, මීහරකුන්, එළුවන්,

බැටළුවන්, උගරන් මරා මස්කොට ජීවත් වන්නෝද, මසුන් මරන්නෝද මොවුනගේ මස් මස්ලොඹු වල (මස් විකුණන ලැලිවල) විකිණීමට කොටස් වශයෙන් තැබුවාහු ද තවත් නොයෙක් සතුන් මරා මස් විකුණා දිවි පවත්වන්නෝ ද මේ නිරයේ ඉපිද, නිරි පල්ලන් විසින් කොටස් කළ මස් ගොඩවල් බවට පත්වී භාවිති යැයි මාතලී දෙවු පුත් කී බව අටුවා විස්තරයට අනුව අර්ථ දැක්වුණු.

ඉක්බිති මාතලී දෙවිපුත් නිමි මහ රජතුමාට අන් නරකයක් දක්වන ලදී. එහි ඇති මළමුත්‍ර පිරුණු අතිශයින් දුර්ගන්ධ වූ අසුවි වළ ගිනිගෙන දුම් දමමින් පැසෙන්නේය. සා දුකින් පෙළෙන නිරි සත්වයෝ ඒ කුසගිනි වේදනාව ඉවසාගත නොහැකිව දුම් දමමින් පැසෙමින් ඒ අසුවිය ගුලි ලෙස පිඩුකොට ගෙනඅනුව කරති. මෙය දුටු නිමි රජු මේසත්වයන් මනු ලොව දී කිනම් පවි කළාහුදැයි මාතලී දිව්‍ය රියදුරුගෙන් විමසීය. හෙතෙම මෙසේ කීවේය.

යේ කේවි මේ කරුණික විරෝසකා
පරේසං හිංසාය සදා නිවිට්ඨා
තේ ලුද්ද කම්මා පසවෙත්වා පාපං
මිත්තද්දනෝ මිළ්භමදෙන්ති බාලා
රහදෝ අයං ලෝහිත පුබ්බ පුරෝ
දුග්ගන්ධරූපෝ අසුවි පුති වායති

(ජා. පාලි 4810 ගාථාව)

ඒ අනුව යම් සත්වයෙක් අත්පා කැපීම් ආදී වශයෙන් මිනිසුන්ට දරුණු වධ දෙන්නෝ ද මිතුරන් වෙහෙසන්නෝද අනුනට හිංසා පීඩා කරන්නෝ ද අනුන්ගෙන් ආහාර පාන අනුවකොට පනවන ලද අසුන්වලම නිදා පසුව ඒ උපකාර කළ මිතුරන්ගේ ධනය පැහැරගන්නා වූ ඔවුන්ගෙන් අල්ලස් ගන්නා වූ මිත්‍ර දෝහී හු ද, මේ නිරයෙහි ඉපිද ගිනියම් වූ අසුවි අනුව කරන් යැයි මාතලී දෙවිපුත් කියා ඇති බව අටුවාවට ද අනුව අර්ථ දැක්වුණු.

ඉක්බිති නිමි රජතුමාට අන් නරකයක් පෙන්වන ලදී. එහි කුණු වූ ලේ සැරව පිරුණු අතිශයින් දුර්ගන්ධ වහනය වන අපවිත්‍ර විලක් ඇත. ගිනි රශ්මියෙන් අතිශයින්ම පෙළෙන නිරි සතුන් ඉන් පිපාසිතව බීමට පැන් නැතිව මේ කුණු වූ අපවිත්‍ර ලේ සැරව පානය කරති. මෙය දුටු නිමි රජු මොවුන් කිනම් පවිකම් කළාහු දැයි විමසීය. එහි දී මාතලී දෙවිපුත්

ඒ කරුණ මෙසේ පහදා දෙන ලදී.

යේ මාතරං වා පිතරං වා ජීවලෝකේ
පරාජිකා අරහත්තේ හනන්ති
තේ ලුද්ද කම්මා පසවෙත්වා පාපං
තේමේ ජනා ලෝහිත පුබ්බ භක්ඛා

(ජා. පාලි 4810 ගාථාව)

ඒ අනුව යමෙක් මව හෝ පියා හෝ රහතුන් හෝ මරා ගිහි පාරාජිකාවන්ට පත්වූවෝ ද පූජා සත්කාරයට සුදුසු වූ සිල්වන් ගුණවන් බුද්ධ ශ්‍රාවකයෝ නැසූ පවිකාරයෝ ද මෙහි ඉපිදී ලේ සැරව අනුව කරන්නෝ වෙති යැයි මාතලී දෙවිපුත් කී බව අටුවාවට ද අනුව අර්ථ දැක්වුණු.

ඉක්බිති නිමි මහරජතුමාට අන් නරකයක් පෙන්වන ලදී. එහි යමපල්ලන් විසින් එහි උපන් නිරිසතුන්ගේ දිව ගිනියම් වූ බිලිකොකු වලින් අමුණා ඇද ගිනියම් වූ යම පොළවෙහි හෙලා තව හමක් ඇද උල්ගසන්නාක් මෙන් උල් ගසන්. නිරිසත්වයෝ ගොඩ දමූ මසුන් මෙන් දුක් ඉවසාගත නොහැකිව හඬමින් කෙළ වගුරුවන්. මෙය දුටු නිමි රජු බියපත් වී කිනම් පවිකළාහු මෙහි වැටී දුක් විදිත් දැයි මාතලී රියදුරු ගෙන් අසන ලදී. එහි දී මාතලී දෙවිපුත් මෙසේ කීවේය.

යේ කේවි සජානගතා මනුස්සා
අග්ඝේන අග්ඝං කයං භාපයන්ති
කුට්ඨන කුටං ධනලෝභ හේතු
ජන්තං යථා වාරිවරං වධාය
නහි කුට කාරිස්ස භවන්ති තාණා
සකේහි කම්මේහි පුරක්ඛන්සස්ස
තේ ලුද්දකම්මා පසවෙත්වා පාපං
තේ මේ ජනා වංකසස්ථා සයන්ති

(ජා. පාලි 4814, 4815 ගාථාව)

ඒ අනුව බඩු මිළ නියම කරන ස්ථානයෙහි ඒ ඒ භාණ්ඩයේ අගය නියම කිරීම වශයෙන් හෙවත් මිළ ප්‍රමාණය කිරීම වශයෙන් නියුතුව සිටින පුද්ගලයෙක් භාණ්ඩ ගන්නට සිටින පුද්ගලයන්ගෙන් අල්ලස් ගෙන වටිනා භාණ්ඩයේ මිළ පහත හෙළන

කෙරුම්කයෝ ද, ඇමෙන් වැසූ බිලිකොක්ක රැගෙන මසකු මරන්නා සේ හොර කිරුම් මිනුම් ආදී කුඩා ක්‍රියා කරන නිව වෙළෙන්දෝ ද මෙහි ඉපිද ගිනියම් වූ යබලි අමුණන ලදුව ගිනියම් වූ යම පොළවෙහි නිදන් යැයි පවසන ලද බව අටුවාවට ද අනුව අර්ථ දැක්වුණු.

ඉක්බිති මාතලී දෙවිපුත් තෙමේ නිමි මහ රජතුමාට අන් නරකක් පෙන්වන ලදී. එහි යම පල්ලන් විසින් කැපූ ශරීර ඇති පිලිකුල් ඒ ස්ත්‍රීහු හිස අත බැඳගෙන හඬති. ගෙල සිදි ගවයන් මෙන් ලේ සැරව නැවරුණු ශරීර ඇතිව ගිනියම් වූ යම පොළොවේ ඉඟටිය තෙක් එරි සිටුවන ලද කණු මෙන් සිටිති. එහි දී එක් එක් දිශාවලින් ගිනියම් වූ යකඩ පර්වත හෙණගහන්නාක් මෙන් ශබ්ද නංවමින් නැගී අවුත් ඔවුන්ගේ ශරීර සුනු විසුනු කරත්. එකෙනෙහිම කර්ම බලයෙන් නැවත ශරීරය තිබූ අයුරින්ම පහළ වෙත්. ගිනියම් වූ පර්වත ද නැවත නැවත ඔවුන්ගේ ශරීර සුනු විසුන් කරත්මය. විටෙක ගිනියම් වූ පර්වත දෙකක් දෙපසින් විත් උක්ගස් අඹරන්නාක් මෙන් පෙළන් ඉතා රත් වූ ලේ වැගිරෙති. කිසියම් විටෙක පර්වත තුන හතරක් ද විත් මෙසේම පෙළන්. මෙය දුටු රජු බියට පත් මාතලිය කිනම්පවි කළාහු දැයි විචාළේය. එහි දී මාතලී දෙවිපුත් මෙසේ කීවේය.

**කෝලිනියායෝ ඉධ ජීවලෝකේ
අසුද්ධ කම්මා අසනං අචාරුං
නා දිත්ත රූපා පතිවිප්පහාය
අඤ්ඤං අචාරුං රතිබිඛිඪහේතු
නා ජීව ලෝකස්මිං රමාපයිචා
බන්ධාතිවත්තන්ති සජෝතිභුතා**

(ජා.රාලි 4819 ගාථාව)

ඒ අනුව පිරිසිදු ක්‍රියා ඇති සමහර කුලස්ත්‍රීහු අසංයත ධූර්තිකාවන් මෙන් ආහාරපාන වස්ත්‍රාභරණ සපයා දීමෙන් තමන් පෝෂණය කරන හිමියන් හැර පරපුරුණයන් සතුටු කරවන්නා වූ ඔවුන් හා සිත් පරිදි කම් රතියෙහි හැසිරෙන පාප ස්ත්‍රීහු මේ නිරයට පැමිණ ගිනියම් වූ යමපොළොවෙහි ගිනිදූල් සහිත පර්වත වලින් ඇඹරෙති යැයි කියා ඇති බව අටුවාවද අනුව අර්ථ දැක්වුණු.

ඉක්බිති මාතලී දෙවිපුත් තෙමේ නිමි මහරජතුමාට අන් නරකයක්

පෙන්වන ලදී. එහි දිලිසෙන බියකරු ගිනි අඟුරු පිරුණු සම නරවලකි. එය දැක නිරසතුන් එහි පිවිසීමට බියව සිටින විට ගාලට නොපිවිසෙන හරකුන්ට මෙන් යමපල්ලන් විසින් නොයෙක් ආයුධ ගෙන විදිමින් තලමින් ඒ අඟුරු වල කරා ගෙන ගොස් නිරිසතුන්ගේ පාවලින් ගෙන හිස යටිකුරුව සිටින සේ ඒ බියකරු ගිනි අඟුරු වලේ හෙළත්. එහි ගිලෙන්නා වූ නිරිසතුන් දුටු නිමි මහරජතුමා බියපත්ව මොවුන් මේතාක් මහත් දුකට පත්වන්නට කිනම් පවිකම් කළාහුදැයි විචාළේය. එහිදී මාතලී තෙමේ මෙසේ කීවේය.

**යේ ජීවලෝකස්මිං අසාධු කම්මිනෝ
පරස්ස දාරනි අතික්කමන්ති
තේ තාදිසා උත්තම භණ්ඩපේනා
තේ මේ ජනා අචංසිරා නරකේ පාතයන්ති**

(ජා.පාලි 4822 ගාථාව)

ඒ අනුව මිනිස්ලොව මිනිසුන්ගේ උත්තම භාණ්ඩයන් වූ ඉතාම ඇලුම් කරන ප්‍රිය භාර්යාවන් හා යම් පුරුෂයෙක් පරදාර සේවනයේ යෙදෙද්දී ඒ පාපී පුරුෂයෝ මෙහි දී දෙපා වලින් ගෙන හිස පහළට සේ අඟුරු වලට හෙලනු ලැබෙත් යැයි කී බව කෙටියෙන් දැක්වුණු.

ඉක්බිති නිමි මහ රජතුමාට මාතලී දෙවිපුත් විසින් අන් නරකයක් පෙන්වන ලදී. ඒ නිරයෙහි කුඩා මහත් කම් කටොලු ඇති අතර (යමපල්ලන් බිම පෙරළා උල් ගැසීම, හරස් කියතින් ශරීරය කැපීම, වෑයෙන් කැපීම, ලෝ දිය පෙවීම, ලෝහ ගුලි කැවීම ආදී අනේක දුක් දෙයි. (වත්තාලිසාකාර මහා විපස්සනා භාවනාව යන ධර්ම ග්‍රන්ථයෙහි දක්වා ඇත.) මෙහි නිරිසත්තු තියුණු රළු කටුක දුක් වේදනා විදිති. නිමි රජු මෙය දැක බියපත්ව මොවුහු කිනම් පවි කළාහු දැයි මාතලී රියැදුරුගෙන් විමසීය. හෙතෙම මෙසේ කීවේය.

**යේ ජීවලෝකස්මිං සුපාපදිට්ඨිනෝ
විස්සාකම්මානි කරොන්ති මෝහා
පරඤ්ච දිට්ඨිසු සමාද පෙන්ති
තේ පාපදිට්ඨි පසවෙචා පාපං
තේ මේ ජනා අධිමත්තා දුක්ඛා තිබ්බා
බරා කටුකා වේදනා වේදයන්ති**

(ජා. පාලි 4826 ගාථාව)

ඒ අනුව මෙලොවක් නැත. පරලොවක් නැත. පිනෙහි විපාක

නැත. මව්පියන්ට උපස්ථාන කළාට වැඩක් නැත. යනාදී ලෙස කම්ඵල විශ්වාස නොකරමින් මිසදිටු තමාද මෝහයෙන් නොයෙක් පවිකම් කොට අන්‍යයන්ට මිසදිටු දී ඔවුන් ද මුළාකරන අධම පවිකාරයන් මෙහි ඉපිද තියුණු රඵකටුක වේදනා විදිත් යැයි කියා ඇති බව දන යුතු.

මේ අතර දෙව්ලොව දෙවියෝ ද සුධර්මා දෙවි සභාවේ රැස්ව නිමි මහ රජ මාතලී රථාවාසීයා හා පැමිණෙන තුරු මග බලා සිටිති. සක්දෙව්දු මාතලී දෙවිපුත් ප්‍රමාද කුමක් නිසාද කියා බලනුයේ මේ කරුණ දැක මෙසේ සිතුවේය. මාතලී දෙවිපුත් නිමි රජුට අසවල් කර්මය කොට අසවල් නිරයෙහි පැසෙත් යැයි කියමින් නරකයන් දක්වමින් හැසිරෙයි. “නිමි රක්දෙසු පණ ආයු බියේඵ නනිරය දස්සනස්ස පරියන්තං ගච්ඡෙය්‍යාති” ඉදින් නිමි රජුගේ ආයුෂ ගෙවුණේ නමුත් නිරයන් දැකීම කෙළවරකට නම් නොයන්නේ යැයි රජුන් සමඟ වහා එන්න යැයි දිව්‍ය පුත්‍රයෙකු අත පණිවිඩයක් යැවීය. එය ඇසූ මාතලී දෙවිපුත් (ගුවනට නැංවූ අහස් යානයක සිටි නගරයක සිරි නරඹන්නාක් මෙන්) එක පාරටම සතර දිශාව බොහෝ නිරයන් දක්වා මෙසේ කීවේය.

විදිතානි තේ මාහාරාජ ආවාසං පාපකම්මිනං
ඨානානි ලුද්ද කම්මානි දුස්සීලානක්ඛං යා ගති
උය්‍යාභිදානි රාජ්සී දේවරාජස්ස සන්නිකේති

(ජා.පාලි 4827 ගාථාව)

මහරජ පවිකම් කළත් සතුන්වසන තැන් ද දරුණු පවිකම් කළ සතුන්ගේ උප්පත්ති ස්ථානයෝ ද දුශ්සීල සේවනයේ උපදනා ස්ථානයෝ ද, ඔබවිසින් දක්නා ලදහ. දේවයන් වහන්ස දැන් සක්දෙවි රජුගේ දිව්‍ය සම්පත් දක්නා පිණිස යනු මැනවි යැයි මාතලී දෙවිපුත් කීවේය. පසුව මෙසේම එහි දෙවි විමන් බලමින් ගිය බව නිමි ජාතකයේ දැක්වේ.

මේ ඉහත දක්වූ නිරයන්හි ඉපදීමට හේතුවන යම් පවක් කළේ නම් එය වුතවන මොහොතේ සිහිවුව හොත් එම නියරන් හි ඉපදී දුක් විදීමට වේ. පසුව එයින් මිදී තිරිසන් සතුන් වී ඉපිද අපමණ දුක් ගැහැට විදීමට සිදුවේ. තිරිසන් ලෝකයේ ඇති දුක ටිකක් හෝ ඔබට පෙනෙන බැවින් මෙහි එය විස්තර නොකරන්නෙමු. ඉන්පසු සේසකර්ම විපාකලෙස ප්‍රේත ලෝකවල ද ඉපදී අපමණ දුක් විදීමට සිදුවේ. එම ප්‍රේත ලෝක කිහිපයක් මෙහි දක්වන්නෙමි.

04. ප්‍රේත ලෝක දොළහ

- 01. සෙම සොටු ආහාර කොට ඇති වත්තාස නම් ප්‍රේත ලෝකය
- 02. මිනිසුන්ගේ හා සතුන්ගේ මළකුණු ආහාර කොට ඇති කුණපාස නම් ප්‍රේත ලෝකය
- 03. අසූචි ආහාර කොට ඇති ගුඵබාදක නම් ප්‍රේත ලෝකය.
- 04. කටින් නික්මෙන්නා වූ ගිනිදල් ඇති අග්ගිජාල මුඛ නම් ප්‍රේත ලෝකය
- 05. ඉදිකටු මලකය පමණ වූ මුඛයක් ඇති මහා සැලියක් පමණ බඩ ඇති සුවිමුඛ ප්‍රේත ලෝකය
- 06. සාගින්නෙන් හා පිපාසසයෙන් නිතර පෙළෙනබැවින් ආහාර පාන ආශාවෙන් පෙළෙන තණ්හාට්ටික ප්‍රේතලෝකය
- 07. ගින්නේ දාගිය කණුවක් මෙන්වියලී ගිය ශරීර ඇති සුනිජ්ඣාමක ප්‍රේත ලෝකය
- 08. ආයුධ වැනි වූ තියුණු තමාගේ ශරීරයම කැපෙන නිය ආදී ශරීර අවයව ඇති සත්ථංග ප්‍රේත ලෝකය
- 09. පරචිත නම් විශාල ශරීර ඇති පබ්බතංග ප්‍රේත ලෝකය.
- 10. පිඹුරන්ගේ ශරීර වැනි ශරීර ඇති අජහරංග ප්‍රේත ලෝකය
- 11. විමානවල ඉපිද සැපදුක් දෙකම කලින් කල විදින්නා වූ වේමානික ප්‍රේතලෝකය
- 12. කැලැවල වාසය කරන්නා වූ මහත් වූ සාධි ද අති මහිංධික නම් ප්‍රේත ලෝකය

මෙහි ලෝකය යන්නෙන් අදහස් කළේ කොටස, වර්ගය යන බව දන යුතුය. තවත් මස්පිටු වැනි ශරීර ඇති ප්‍රේතයෝ, ඇට සැකිලි බඳු ශරීර ඇති ප්‍රේතයෝ, කටින් දුගඳ හමන පුතිමුඛ ප්‍රේතයෝ ආදී බොහෝ ප්‍රේතකොටස් ඇත. ලක්ඛන හිමි මෙවැනි විවිධ ප්‍රේතයන් විසිඑක් දෙනෙකු දැක ඇත. ප්‍රේත වස්තු ප්‍රකරණයේ ප්‍රේතයන්ගේ දුක්බර කථා පනස් එකක් දක්වා ඇත. දුෂිත සිතින් කරන කියන දෙයෙහි දුක්බර අඳුරු විපාක දැක්වීමට මෙහිලා ඉන් කිහිපයක් දක්වන්නෙමි.

**05. ප්‍රේත වස්තු කිහිපයක් (15 කි)
පවිකළ ගැහැණියකගේ දුක්ඛර කථාව
(මත්තා ප්‍රේත වස්තුව)**

භූත යන පුතුවගේ පියාට තිස්ස හා මත්තා කියා බිරිඳන් දෙදෙනෙක් වූහ. පසු කලෙක නරක ගති පැවතුම් තිබූ මත්තා මැරී ප්‍රේතියක් ව ඉපදී දිනක් භූතගේ පියා නිවසේ නැති අතරේ නිවස අසලට ආවාය. මේ ප්‍රේතිය දුටු තිස්සාව ප්‍රේතියගෙන් තොප කවරෙක්දැයි ප්‍රශ්න කළාය. එහි දී ප්‍රේතිය තමා මේ නිවසේ සිටි මත්තා බව කීවාය. කුමන පවක් කොට ප්‍රේත ලෝකයේ උපන්නේ දැයි ඇසූ විට ප්‍රේතිය මෙසේ කීවාය.

**i. වණ්ඩි ව ඵරුසා වාසිං ඉස්සුකී මච්ඡරී සධා
තාහං දුරුත්තං වත්ථාන පේතලෝක මිතෝ ගතා**

(ප්‍රේත වස්තු පාලි 137 ගාථාව)

මම ක්‍රෝධ කරන,පරුස බස් කියන, ඊර්ෂ්‍යා කරන, මසුරු සිත් ඇති, කෙරාටික ගති, ඇත්තියක් වූමු. මම ඒ නපුරු වචන කථාකොට මෙලොවින් ප්‍රේත ලෝකයට ගියෙමු යැයි ප්‍රේතිය කී බව අර්ථ දැන යුතුය.

ii. ඉක්බිති තිස්සාව විසින් කවර පාපකර්මයක් හේතු වී පසින් ගැවසුනු සිරුරක් ඇත්තියක් වූයේ දැයි අසන ලදී. එහි දී තමා මනු ලොව දී ලස්සන ඇඳුමින් සැරසුන තිස්සාව හා ස්වාමී පුත්‍රයා කතාකරමින් සිටිනවා දැක ඊර්ෂ්‍යාවෙන් මැඩුනුසිත් කෝපයෙන් පස් ගෙන එයින් තිස්සාවට ගැසූ පවින් මෙසේ වූ බව කීවාය.

iii. ඉක්බිති තිස්සාව විසින් ප්‍රේතියගෙන් කවර කර්මයක් හේතුවෙන් නුඹ කැසීම් රෝගයකින් පෙළෙන්නී දැයි ඇසීය. එහි දී ප්‍රේතිය මනුලොව මත්තා නමින් සිටිය දී කසඹලියා ගෙඩි ගෙනවිත් තිස්සා (තම ස්වාමියාගේ අනෙක් භාර්යාව) නිදන යහනේ ඇතුරුවා වූ පාප කර්ම බලයෙන් මෙසේ වූ බව කීවාය.

iv. ඉක්බිති තිස්සාව විසින් ප්‍රේතියගෙන් නුඹ නග්නව ඉපදීමට හේතුව කුමක්දැයි අසනු ලැබුවාය. පෙර මත්තා නමින් මනු ලොව මිනිස් කතක්ව සිටිය දී වස්ත්‍ර සොරකම් කළ පවින් මෙසේ නග්නව උපන්නේ යැයි ප්‍රේතිය කීවාය.

v. ඉක්බිති තිස්සාව ප්‍රේතියගෙන් කුමක් හෙයින් (තෝ) අසූවි දුගඳ හමන්තියක් වූයේ දැයි ඇසුවාය. පෙර ජීවිතයේ දී ස්වාමී පුත්‍රයාගේ අනික් බිරිඳගේ සුවඳ වර්ග ද මල් මාලාවක් ද අගනා විලවුන් ද, අරගෙන අසූවිවළක දැමූ පවින් මෙසේ දුගඳ හමන්තියක් වූ බව ප්‍රේතිය කීවාය. පසුව තිස්සාව විසින් හික්ෂුන් අට නමක් වඩම්මා දන් දී ඇය ප්‍රේත දුකින් නිදහස් කළාය. දිව්‍ය සම්පත් අත්කර දුන්නාය.

එබැවින් පින්වතුනි මනුලොව ජීවත්වන භව දුකට හේතුවන කිලිටි කර්මනොකොට පිරිසිදු ජීවිතයක් ගතකිරීමට සිතට ගත යුතුය.

I. රත්වන් ගතක් හා නිරිසන් මුවක් ලද සුකරමුඛ ප්‍රේත වස්තුව

නාරද හිමි රත්වන් ගතක් හා උඟුරු කටක් ඇති ප්‍රේතයෙක් දක්නා ලදී. ඒ ප්‍රේතයාගේ පූර්ව කර්ම විමසා බැලූ විට හෙතෙම කාශ්‍යප බුදු සසුනේ හික්ෂුවක්ව සිටිය දී කායික සංවරය ආරක්ෂා කළ පිනෙන් රත්වන් පාට සිරුරක් ඇතනෙක් විය. වචනයෙන් හික්ෂුන්ට අක්‍රෝෂ පරිභව කළ පවින් නිරයෙහි බුද්ධාන්තරයක් පැසී දූන් උඟුරු කටක් ඇති ප්‍රේතයෙක් වී ඉපිද ඇති බව ප්‍රේතයා ම කීවේය.

(ප්‍රේ.ව.අ. 08 සිට)

II. කේලාම් කීමේ බරපතල කම

නාරද හිමි දුටු පුති මුඛ ප්‍රේතයාගේ ශරීරය දෙවියකුගේ බදු පැහැ අත්තේය. නමුදු දුගඳ හමන මුඛය පණුවෝ පිරි සිදුරුකොට කති. මෙසේ වීමට හේතුව මොහු කාශ්‍යප බුදු සසුනේ හික්ෂුවක් වී සිටිය දී කය සංවර කරගත් අතර ආවාසය ගැන ලෝභ උපදවා කේලාම් කියා එහි සිටි හික්ෂුන් දෙනම හේදකොට යවන ලදී. ඒ පවින් නොබෝ කලකින්ම ගිලන් වී මැරී නිරයේ ඉපදී බුද්ධාන්තරයක් පැසී දූන් ප්‍රේතව ඉපිද දුක් විඳින බව අටුවාවේ දක්වා ඇත.

(ප්‍රේ.ව.අ 10.පිට)

IV. බොරු කියා දිවුරා ගැලවුන උපාසිකාව

සැවතට ආසන්න ගමක සිටියදී හික්ෂුන් අටනමක් දුටු පක්ඛි පුත්‍ර බාදක ප්‍රේතියගේ විස්තරය මෙසේය. ඇය නග්නය. විරූප වූ පිළිකුල් රූපයෙන් යුක්තය. සිරුරින් කුණු ගඳ හමයි. හාත්පස මැස්සන්ගෙන් පිරුණු සිරුරු ඇත්තීය. ඇය උදේ කාලයේ දරුවන්

පස්දෙනෙක් වදා සාදකින් පෙළෙන බැවින් වැදූ පුතුන් පස් දෙනාම කනු ලැබේ. සවසද එසේම කරනු ලැබේ. හේතුව ඇය පෙර සැමියාගේ අනෙක් බිරිඳගේ ගැබ් හෙලන ලදී. එය ඇසූ කල එසේ නොකළ බව කියා කළේ නම් පෙර කී දුක් විඳින්නියක් වේවායි බොරුවට දිවුරුවේය. එබැවින් මෙසේ වූ බව දක්වා ඇත. මෙසේම ඇය ස්ත්‍රියකගේ ගැබ් හෙලා එසේ කළේ නැත යයි බොරු කියා දිවුරා උදේ සවස දරුවන් සත්දෙනා ගානේ බිහිකොට, ඒ තම දරුවන් අනුභව කරන ප්‍රේතියක් බොහෝ හික්ෂුන් විසින් දක්නා ලද බව සඳහන් වේ.

(ප්‍රේ.ව.පාලි 1-6, 1-7 වස්තූන්)

V. සැමියාට කළ ශාපය බිරිඳට විඳවන්න වූ කථාව

එක් හික්ෂුවක් කැලේ විවේකයෙන් සිටිය දී නින්දා ගොස් මොහු සමඟ සිටි අනෙක් පිරිස කථා නොකොට අමතකවී ගියහ. සවස අවදි වූ පසු වනයේ එක් දෙවියෙක් මිනිස් වෙසින් විත් උපස්ථාන කළා. ඒ අතර අසුවී හා මුත්‍රා ද, ලේ සැරව ද, අනුභව කරන ප්‍රේතියක් විත් දිව්‍ය පුත්‍රයාගෙන් හිමියනි මට ආහාර දෙන්න වස්තු දෙන්න යයි ඉල්ලයි. ඇයට දෙන දුහුල් දිව්‍ය සඵල ලෝභ බවට පත්වෙයි. මෙය දුටු හික්ෂුව දෙවිපුත්‍රයාගෙන් විස්තර ඇසීය. ඇය මනුලොව දී තමාගේ බිරිඳ බව ද තමා දන් දෙන විට ඇය ලෝභයෙන් මසුරු බවින් මෙසේ ආක්‍රෝශ කළ බවද කීවේය. එනම් “මේ දානය තොපට පරලොව දී අසුවී ද මුත්‍රා ද සරුව ද වේවා. මේ දෙන වස්තු තොපට ලෝභ වස්තු වේවා” කියාය. තමා දන් දී දෙවි විමනක් ලද බවද බිරිඳ දන් දෙන ඔහුට මසුරුවා කියා ශාපකොට මෙසේ ප්‍රේතියක් වී ඉපදී ඇති බවද දෙවිපුත් පැවසුවේය.

(මහාපේසකාර ප්‍රේත වස්තූව)

මේ කතා පුවතින් ඔබේ ජීවිතයට ද යමක් ගෙන යහපත් ජීවිතයක්ම ගත කෙරෙත්වා.

VI. යහපත් දරුවාට ශාප කළ අයහපත් මවට වූ විපාකය

දිනක් රේවත ස්වාමීන් වහන්සේ ගංගා නදී තීරයේ සිටිය දී ප්‍රේතියක් විත් උන් වහන්සෙගෙන් බීමට පැන් ඉල්ලීය. සිහිල් දිය ඇති මේ ගඟ මෙහි තිබේදැයි කුමක් නිසා පැන් ඉල්ලති දැයි ඇසූ විට තමා ඒ පැන් ගන්නා විට ඒ ගඟ දිය වතුර ලේ බවට පත්වන බව කීවාය. ඊට හේතුව මැය මනුලොව ඉපදී සිටිය දී මැයගේ උත්තර නම් පුතු කච්චායන

ස්වාමීන් වහන්සේට දන්දෙන විට මසුරු කමින් පෙළුණු මැය පුතුට මෙසේ ශාප කළා. “යම් සේ ඔබ මගේ අකමැත්තෙන් මෙසේ මහණුන්ට දන් දෙවී ද මේ සියල්ලම ඔබට පරලොව දී ලේ වේවා” කියාය. එහි විපාක ඇයට මෙසේ ප්‍රේතියක් වී ගෙවන්නට වූ බව දක්වා ඇත.

(උත්තර මාතු ප්‍රේත වස්තූව)

VII. කුට වෙළෙන්දාට හා මවිසියන්ට පහර දුන්නන්ට වන විපාක

එක් ප්‍රේතයෙක් විබොල් හිස විසුරුවාගනී. එක් ප්‍රේතයෙක් මුගුරෙන් සිය හිස බිඳගනී. එක් ප්‍රේතියක් සිය මස් ලේ අනුභව කරයි. එක් ප්‍රේතියක් අසුවී අනුභව කරයි. මෙය දුටු මුගුලන් මහ රහතන් වහන්සේ අසුවී කන ප්‍රේතියගෙන් තොපි කුමන පව් කොට මෙසේ දුක් විඳින්නාහු දැයි ඇසූසේක.

පෙර කුට වෙළෙන්දෙක් හැල් වී (බොල්) රත් හැල් වී සමඟ මිශ්‍ර කොට භොර මිනුම් කුම ද ඇතිව වෙළඳාම් කර කළුරිය කළපසු මේ පළමු ප්‍රේතයා වූ බව කීවාය. මේ වෙළෙන්දාගේ පුත් තෙමේ තම මව හිත මිතුරන්ට සංග්‍රහ නොකරන්නීය කියා යෝග්‍ය යමක් ගෙන මවගේ හිසට පහරක් දුන්නේය. ඔහු කළුරිය කොට මේ කියූ දෙවන ප්‍රේතයා විය. ඒ මවට ගැසූ පුතාගේ බිරිඳ හැම දෙනාටම ආහාර පිණිස තිබූ මස් භොරට කා පසුව ඇසූ කල්හි තමා එසේ නොකල බවද කියා ඉඳින් මා විසින් ඒ මස කැවේ නම් යැයි බොරුවට සපථ කළාය. (දිවුරා ශාප කළාය) ඒ හේතුවෙන් ඇය සිය මස් ලේ අනුභව කරන තෙවන ප්‍රේතිය වූවාය. ඒ පුතාගෙන් ගුටි කැ මව වූ මා යම් යම් දේ ඉල්ලාගෙන ආ කල නැති බව කියා, ඉඳින් තියාගෙන නැත යයි කියන්නේ නම් උප උපන් තැන අසුවී කන්නියක් වේවායි සපථ කළෙමි. (බොරුවට දිවුරා ශාප කළේය.) ඒ හේතුවෙන් තමා කළුරිය කොට විත් මෙසේ අසුවී කන ප්‍රේතියක් වූ බව ඕ තොමෝ කීවාය.

(ප්‍රේත වස්තු අෂ්ඨ කතා - 137 පිට)

VIII. දෙමහල්ලන්ගේ දුක්ඛර කථාව

සංකිච්ච හිමි උකටලී වී සිවුරු හැර යන්නට සිටි සාමනේර නමකට මේ ප්‍රේත පිරිස පෙන්වන ලදී. මුළින්ම ඇති වාහනයකින් දිව්‍ය පුත්‍රයෙක් යයි. දෙවැනිව අශ්ව වාහනයකින් දිව්‍ය පුත්‍රයෙක් යයි. තෙවැනිව සිව්කාවකින් දෙවග්ගකක් යයි. ඒ හැම පසුපස ප්‍රේතයෙක් හා ප්‍රේතියක් එරූප වචන කියමින් ඔවුනොවුන්ගේ ඇඟ වීද ලේ සැරව බොමින් අතෘප්තිමත්ව යති. ඒ ගමේ ඊට ටික දිනකට පෙර උපස්ථායක පවුලක් වැසි සුළඟට ගේ බිත්ති ඇද වැටී යටවී පස්දෙනෙක් මිය ගියහ. එනම් දෙමාපියන් හා පුත්‍රන් දෙදෙනා ද එකම දුව ද වේ. ඒ පෙර දන් දුන් පුත්‍රන් දෙදෙනා දිව්‍ය පුත්‍රයන් වූහ. දුව තමා ලද කොටසින් අඩක් දී දෙවග්ගකක් වූවාය. මේ දෙමහල්ලෝ දන්දෙන දරුවන්ට ඒ දීම ගැන අනුක්‍රම පරිභව කොට ප්‍රේතව උපන් බව පෙන්වා දෙන ලදී. මෙය ඇසූ සාමනේර හිමි සංවේග වී බවුන් වඩවා රහත් විය.

(ප්‍රේත වස්තු පාලී නාගප්‍රේත වස්තුව)

IX. රැට දෙව් සැප දවල්ට අපා දුක (මීගලුද්දක ප්‍රේත වස්තුව)

මේ ප්‍රේතයාට රැට දෙව් සැප ලැබේ. දවල්ට බොහෝ දුක් විඳින්නවේ. හේතුව මොහු මුව වැද්දෙක්ව සිටිය දී එක් උපාසකතුමෙක්ගේ වචනය අසා රැ දඩයම් කිරීමෙන් වැලකී සිටියේය. නමුදු දවල් එහි යෙදෙන්නේය ඔහු කළුරිය කොට ද්වේමානික ප්‍රේතයෙකු වී ඉපිද මෙසේ රැට සැප ලැබෙන අතර දවල් දුක් විඳින්නෙකු වූ බව දන යුතුය.

X. වැරදි ලෙස විනිශ්චය කිරීමේ විපාක

බිම්සර රජුගේ සේවයේ නියුතු එක් පුරුෂයෙක් එක් දිනක රාත්‍රී කාලයේ පමණක් උපෝසථ ගීලය ආරක්ෂා කොට කළුරියකළ පසු ගොස් වේමානික ප්‍රේතයෙකු වී උපන්නේය. හෙතෙම අඩ රැයක් සිල් රැකී පිනෙන් මහත් සම්පත් ලැබුවේය. නමුදු මනුලොව දී කේලාමි කී බැවින් ද, අල්ලස් ගෙන අධිකරණ විනිශ්චය නිවැරදි ලෙස සිදු නොකළ බැවින්ද, තමාගේම පිටෙහි මස් තමාම අනුභව කරන්නෙකු වූ බව ප්‍රේත වස්තු අධිකාරවේ 150 පිටෙහි දැක්වේ.

XI. බුදුන් පුදන්නට මල් සුවද වැලැක්වීමේ විපාක

තවද රජගහ නුවර එක් ධනවත් පුරුෂයෙක් අප බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ සෑය පිදීමට තම බිරිඳ හා දුවද ලේලිය ද යන්න හැදූ මල් සුවද විලවුන් වැලැක්වූ පවින් කුණු වී දුගඳ හමන පණුවන් පිරි මුහුණ බිඳගෙන කන අවි ආයුධ වලින් මුහුණ නිතර කුවාල කරගනු ලබන ප්‍රේතයෙකු වූ බව ධාතුවණ්තක ප්‍රේත වස්තුවේ දැක්වේ.

XII. අහිප්‍රේත වස්තුව

මේ ප්‍රේතයාගේ හිස මිනිසෙකුගේ වගේය. කඳ නාගයෙකුගේ වැනිය. මුළු ඇඟම ගිනිගෙන නිතර විලාප කියමින් දුවයි. මෙය ගිජුකුලපව්වේ දී දුටු මුගලන් හිමි බුදුරජාණන් වහන්සේ හමු වී ඒ බව ප්‍රකාශකොට ඔහුගේ පූර්ව කර්මය විචාළේය. සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ එය වදාළ සේක. පෙර මොහු පන්සලක් අසල කුඹුරක් ඇති ගොවියෙකි. ඉදින් බොහෝ මිනිසුන් කුඹුර මැඩගෙන පන්සලට එන බැවින් මෙතුමා ද මේ පන්සල නැතිනම් මගේ කුඹුර රැකේ යැයි සිතා පන්සල ගිණිබත් කළේය. මේ පවින් අවිච්ඡේ පැසී දැන් ප්‍රේතව ඉපදී දුක් විඳින්නේ යැයි වදාළසේක. එබැවින් සත්පුරුෂයින් පවට බිය වෙන්නවා.

XIII. විහිළවට කළ වරදින් ගෙනදුන් විපාකය

පෙර එක් වෙළෙන්දෙකු තම කඩපිල සමීපයේ ඇති පාර අසල එක් මඩ වගුරක් මිනිසුන්ට පහසුවෙන් යන්න ලැබේවායි සිතා මැරී කල්ගිය ගොනුන්ගේ හිස්කබල් ගෙන්වා ගෙන එය ගොඩ කළේය. දිනක් තම බැනාගේ මිත්‍රයෙක් දියෙහි බැස නාන කල්හි ඔහුගේ වස්තු ක්‍රීඩා පිණිස විහිළවට සැඟවූයේය. පසුව නැවත දෙන ලදී. මේ වෙළඳාගේ බැණා කළ වරදට මොහුගේ හිස ගසා දමන ලදී. මැරීගොස් භූමාටු දෙවියෙක් විය. පොදුපාර සැදූ පිනෙන් වේගයෙන් යා හැකි වාහනයක් ලැබුණි. ගුණවතුන්ගේ ගුණ වර්ණනා කළ කුසලයෙන් ශරීරයෙන් සුවද හමන්නේය. නමුත් කෙළි පිණිස වස්තු සඟවා අනුන් වෙහස කළ අකුසලයෙන් නග්නව උපන් බව දනගුණය. එබැවින් සත්පුරුෂයෙහි, විහිළවටවත් අනුන්ට වෙහෙස කිරීමක් නොකෙරෙන්නවා.

(අම්බ සක්ඛර ප්‍රේත වස්තුව ඇසුරිනි)

XIV. අධර්මවාදීන් හා එක්වී සිල්වතුන්ට පරිභව නොකරනු

පෙර ඊර්ෂ්‍යා කරන සුලු වූ මසුරු බවින් යුත් පාපී භික්ෂුවකගේ කීම අසා එක් සැදහැවැත් දායකයෙක් සිල්වත් භික්ෂුවකට නින්දා කළේය. ඔහු මැරීගොස් ප්‍රේතයෙකු වී උපන්නේය. දිනක් වැසිකිළි වලකින් මතු වන මෙම ප්‍රේතයා දෑක ඔහුගෙන් මෙසේ විමට හේතුව ඇසුවිට භික්ෂුන්ට මෙය කියන ලදී. ඒ ලාමක භික්ෂුව දැන් කොහිදැයි ඇසූ විට ඒ පාපී භික්ෂුව ද තමාගේ මෙහෙකරුවෙක් වී ශ්‍රමණ ප්‍රේතයෙකු වී සිටින බවද මා ඒ ශ්‍රමණ ප්‍රේතයාගේ හිස උඩ සිටින බවද කීවේය. තවදලාමක භික්ෂුවකගේ වචන පිළිගෙන සිල්වතුන්ට නින්දා කළ දායක ප්‍රේතයා මිනිසුන්ගේ අසුවී කා ජීවත්වන අතර දායකයා නොමගට යැවී ශ්‍රමණ ප්‍රේතයා ඒ දායක ප්‍රේතයාගේ අසුවී කා ජීවත් වන්නේය.

මේ පරිද්දෙන්ම පාපී භික්ෂුවකගේ වචන අදහා සිල්වතුන්ට නිග්‍රහ කොට ප්‍රේතියක්ව ඉපදී ඒ පවිටු භික්ෂුව ද ප්‍රේතයෙක් වී ඉපදී ඒ ප්‍රේත දායකාව හිස උඩ තබාගෙන ඇගේ අසුවී කා ජීවත්වන කථාවක් ද දක්නට ලැබෙති. (ප්‍රේත වස්තු ප්‍රකරණයේ ගුප් බාදක, ගුප් බාදිකා ප්‍රෙත වස්තු) එබැවින් සත්පුරුෂයෙහි, භික්ෂුවක් නමුදු ඔබට කෙනෙකු ගැන චෝදනාවක් කළ පමණින් අදහා අනුන්ට දොස් නගා අපාගත නොවෙන්නවා.

XV. බිම්බිසාර රජුගේ 8400 ශ්‍රී ලාංකි ප්‍රේතයෝ විමට හේතුව

ඵස්ස බුදු සමයේ දී ඒ ප්‍රේතයෝ දුප්පත් මිනිසුන් වී සිටි අතර ඔවුන් රජුට සේවය පිණිස රජ නිවසේ මහ සගරුවනට දානය සකසන්නට යෙදුනා. මේ අතර ඔවුන්ගේ අසරණ දරුවන් ආහාර ඉල්ලා අඩන්නට වුණා. මුල් කාලයේ සඟුන් වළදා අවසන් කළ ඉතිරි වූ ආහාර දුන් නමුත් පසු කාලයේ මහා සගරුවන සඳහා සකස් කරන හෝජනය මහ සගරුවන වැළදීමට පෙරදී දරුවන්ට දුන්නා. පසුව බිය සැක අඩුවී ඔවුන් ද අනුභව කළා. දාන ශාලාව ද ගිනි තැබුවා. මෙයට සම්බන්ධ සියල්ලෝම නිරයෙහි ඉපිද දුක්විඳ ඉන් චුතව ප්‍රේතව උපන්නා. පසු කාලයක බිම්බිසාර රජු දානයක් දී ඔවුන් සැපවත් කළා. බලන්න පින්වතුනි බුද්ධාන්තර හතක් දුක් දුන් කර්මයක හැටි.

සත්පුරුෂයෙහි, තව දැක්විය යුතු බොහෝ කතා ඇතත් මෙහිලා කෙටි කරමි. මසුරු බව හේතුවෙන් ප්‍රේතව ඉපිද ඇති කතා බොහෝය. එය ප්‍රේත ලෝකයේ දුක්විඳ ඉන් චුත වී සමහරු අසුර

ලෝක වල ඉපදෙති. සමහරු නිරිසන් යෝනි වල ඉපදෙති. අසුරයෝ කොටස් පහක් වෙති. කෙටියෙන් ප්‍රේත ලෝක මෙන් යැයි දතයුතු. (ධම්මපදට්ඨ කථා - සක්ක පඤ්ඤ ව්‍යුත්ත)

දුක් විදීමට වන අතර ඉන්පසු නිරිසන් ලෝකයේ ද ප්‍රේත ලෝකයේ ද ඉප දී දුක් විදීමට හේතු වේ. මනු ලොව ඉපදුන විට ප්‍රධාන වශයෙන් පහත සඳහන් දු:බයන්ට මුහුණ දීමට සිදුවේ.

- 01. සතුන් මැරීම බහුල ලෙස කළේ නම් අල්පායුෂ්ක වේ.
- 02. සොරකම් බහුල ලෙස කළ පුද්ගලයෝ මනුලොව දී හෝග ව්‍යසනයට පත්වේ.
- 03. කාමය වරදවා හැසිරීම බහුල ලෙස කළ පුද්ගලයෝ මනුලොව දී බොහෝ සතුරන් ඇත්තෝ වන්නාහ.
- 04. බහුලලෙස බොරු කී පුද්ගලයෝ මිනිස් ලොව දී අහඹු චෝදනා වලට ලක්වෙති.
- 05. නිතර කේළාම් කී පුද්ගලයෝ මිනිස් ලොව දී මිතුරන් සමඟ නිතර හේද බින්න (තරහා) වන්නෝ වෙත්.
- 06. ඵරුෂ වචන බහුලලෙස කී පුද්ගලයන්ට මනු ලොව දී අමනාප වූ කටුක වූ කර්කශ වූ ශබ්දයෝම අසන්නට ලැබෙත්.
- 07. නිතර හිස් වචන බහුල ලෙස කී පුද්ගලයන් මනුලොව දී නොම අදහන නොපිළිගන්නා වචන ඇත්තන් වෙති.
- 08. මත්පැන් බීම බහුල ලෙස කළ පුද්ගලයෝ මනුලොව උම්මත්තකයෙකු වී හෝ විසිරුණු සිත් ඇත්තෙකු හෝ දිශා විදිශාවක් තේරුම්ගත නොහැක්කෙකු වී හෝ ඉපදෙති. (අං. නි. අට්ටක නිපාතයේ දාන වර්ගයේ සංවත්තනික සූත්‍රය)

06. මසුරු ධර්ම පහෙහි අඳුරු විපාක

තවද පඤ්ච මච්ඡරිය (මසුරු) ධර්ම අතුරින් ආවාස මච්ඡරිය (තමා වාසය කරන තැන කෙරෙහි මසුරු වීම) හේතුවෙන් යක්ෂයෙක් හෝ ප්‍රේතයෙක් හෝ වී එම ආවාසයාගේම කසල හිසින් අරගෙන හැසිරෙන්නෙක් වේ.

කුල මච්ඡරිය (කුලය කෙරෙහි මසුරුකම) හේතුවෙන් ඒ කුලයේ මිනිසුන් විසින් අන්‍යයන්ට දානමානාදිය දෙන කල්හි දැක

“එකාන්තයෙන්ම දැන් මේ කුලය මා කෙරෙහි බිඳෙන්නේ යැයි” සිතනුයේ ලේ හෝ මුඛයෙන් නික්මෙයි කුස විරේකයක් හෝ වෙයි. බඩවැල හෝ කැටි කැටි නික්මෙති. ලෝභ මසුරු කමින් සංගයාගේ හෝ ගණයාගේ සන්තක ලාභයෙහි මසුරු බව කොට පුද්ගලික පරිභෝගයක් මෙන් පරිභෝග කොට යක්ෂයෙක් වී හෝ ප්‍රේතයෙක් වී හෝ මහා පිඹුරෙක් වී හෝ උපදිත්.

ශරීර වර්ණය හෝ ගුණවර්ණය හෝ පරියප්තිධර්මය පිළිබඳ හෝ මසුරු වී තමාගේම ගුණ කියයි. අන්‍යයන්ගේ ගුණ කියන කල්හි ඔවුන්ගේ කුමන ගුණයක් දැයි කියන යම් යම් දෝෂ කියනුයේ පරියාප්ති ධර්මය ද කිසිවක් (ඇසුරුවාත්) කියා නොදෙන්නේ වේද හෙතෙම දුර්වර්ණ වී ද දිශා විදිශා කුමන ගුණයක් දැයි කියන යම් යම් දෝෂ කියනුයේ ද පරියප්ති ධර්මය ද කිසිවක් (ඇසුරුවාත්) කියා නොදෙන්නේ වේද හෙතෙම දුර්වර්ණ වී ද දිශා විදිශා ආදී ව්‍යවහාර මාත්‍රය පවා නොදෙන්නේ ජාති එළයෝ වී උපදිත්.

තවද ආවාස මසුරු බව හේතුවෙන් ලෝභයෙන් පැසෙන්නට වේ. කුලය කෙරෙහි මසුරු බව හේතුවෙන් අල්ප ලාභ ඇත්තෙක් වේ. ලාභය කෙරෙහි මසුරු බව හේතුවෙන් ගුප්ත නිරයෙහි උපදියි.

වණ්ණ මච්ඡරිය හේතුවෙන් භවයෙහි උපන්නාහුට වර්ණයක් නම් නොවෙයි. ධර්ම මච්ඡරිය හේතුවෙන් කුක්කුළු නිරයෙහි උපදී යැයි අත්තසාලිනී නම් ධම්ම සංගණිප්පකාරනට්ඨ කථාවේ 317 පිටෙහි දක්වා ඇත.

පව් කළ සත්වයෝ ඉහත කී සතර අපායෙහි ඉපිද අපමණ දුක් විඳ යම් හෙයකින් පසු කලෙක මිනිසන් බවක් ලදහොත් එහි දී ද නිවන් දැක පිරිනිවන් පාන තුරුම අඳුරු විපාක ගෙන දෙනු ලැබේ. මනුලොව දී එසේ කර්ම විපාක දෙන්නට යෙදුනු කථා කිහිපයක් මෙහි දක්වන්නෙමි. මේව හොඳින් දැන ඉගෙන සියළු සත්වයෝම පාපයෙන් මිඳෙන්නවා. කුසල ධර්මයෙහි අප්‍රමාද වෙන්නවා.

III. මිනිස් ලොව දී විපාක දුන් පූර්වකර්ම
01. බුද්ධත්තරාව දාසියක් වීමට හේතුව

බුද්ධත්තරාව බොහෝම ධර්ම කපික කාන්තාවක් වුවද ඇය උදේනි රජ නිවසේ දාසියකි. ඊට හේතුව පෙර කාශ්‍යප බුදුරජුන්ගේ කාලයේ දී මෑය සිටු දියණියක්ව ඉපිද දිනක් නිවසට වැඩි රහත් සාමනේර තෙරණියකට දුර තිබූ රන් ආභරණ පොදිය තමා සමඟ හිතවත් බැවින් අරන් දෙන්න යැයි කියා වැඩගත් පවින් බව දතයුතුය. ඒ හේතුවෙන් ආත්ම 500 ක් ම දාසියාවක්ව ඉපදුනාය.

(මනෝරථපුරාණ අටුවා - 238 පිටුව)

එබැවින් පින්වතුනි, හික්ෂු හික්ෂුණින් කොතරම් හිතවත් වුවත් කල්පනාවෙන් ඇසුරු කළ යුතුය.

03. බුද්ධත්තරාව කුඳු වීමට හේතුව

බුද්ධත්තරා උපාසිකාව තරමක් කුඳු ශරීරයක් ඇති උවැසියකි. එසේ වුවත් උදේනි රජුගේ සාමාවතිය ඇතුළු 500 ක් බිසෝවරුන්ට ධර්මය දෙසා සෝවාන් ඵලයෙන් නිවන් සැප ලබා දුන්නාය. ඒ පිරිසට ධර්මය ඉගැන්වීම ද කළාය. ඇය කුඳුව ඉපදීමට හේතුව පෙර ධනවත් පවුලක කුමාරිකාවක්ව සිටිය දී මදක් කුඳු පසේ බුදුන් වහන්සේ නමක් දැක කෙලිකවට සිතින් දඟකාර කමට පසේ බුදුන් වැඩියේ මෙහෙමයි කියා අන් පරිවාර කාන්තාවට ගිය අයුරු ඇද කොට (කුඳු ආකාරය) පෙන්වීය. ඒ පවින් ඇය කුඳු වී උපන් බව දත යුතුය.

(අංගුත්තර නිකායට්ඨ කතා 238 පිට)

චුල්ල පඤ්චක හිමිට සිව්මසක් ගත වී ද එක් ගාථාවක් පාඛම් කරගන්නට බැරිවුනු හේතුව

උන් වහන්සේ මහ පන්ථක හිමිගේ බාල සහෝදරයාය. පැවිදි වී සාරමසක් ගත වී නමුදු එක් ගාථාවකු ද පාඛම් කර ගැනීමට බැරිව අසරණ විය. ඊට හේතුව පෙර කාශ්‍යප බුදු සසුනෙහි පැවිදිව නුවණැත්තෙක් වී ගෝල පිරිසට ධර්මය කියාදෙනවිට ඉගෙන ගැනීමට අපහසු නූගත් මෝඩ හික්ෂුවට කවටකම් කළේය. ඒ හික්ෂුව එයින් ලැජ්ජාවට පත්ව ධර්මය නොම කියවා ගත්තේය. ඒ අකුසල කර්මයෙන් මේ ජීවිතයේ පැවිදි වී නමුදු අන්ධ විය. නූගතෙක් විය. පසුව බුදු

කරුණාව නිසා පෙර පිරු පාරමී මතුකරගෙන රහත් වී අසු මහා ශ්‍රාවකයන් අතර එක් නමක් විය.

(ධම්ම පදවිධි කථා 152 පිට)

පින්වතුනි, අදට ද සමාජයේ නුගතුන් ඇත. මේ රහත් හිමි නමකට විහිළ කිරීමෙන් විපාක දුන් කර්මයක් නොව අර පුහුදුන් හික්ෂුවකට විහිළ කිරීමෙන් පලදුන් කර්මයක් ඇත. මේ රහත් හිමි නමකට විහිළ කිරීමෙන් විපාක දුන් කර්මයකි. එබැවින් උගත් වූ බුද්ධිමත් වූ ඔබ විහිළ තහළ කිරීමෙන් වැලකෙන්නවා.

04. වක්ඛුපාල හිමිගේ දෙනෙන් අන්දවීමට හේතුව

මේ ස්වාමීන් වහන්සේ පෙර දක්ෂ වෛද්‍යවරයෙක්ව සිටිය දී “මාගේ දෙනෙන් සුව කළොත් මම දු පුතුන් සමඟ ඔබගේ දාසියක්වෙමි යි” කී එක් අන්ධ කාන්තාවකට බෙහෙත් කොට දැස සනීප කළේය. ඇය සනීප වූ පසු දාසියක් වීමට අකමැතිව ඇස් නොපෙනෙන බව වෛද්‍යවරයාට කීවාය. කරුණු වටහාගත් ඔහු කෝප වී දුෂිත සිතින් දැස් අන්ධවන බෙහෙත් ගැල්වීමට දුන්නේය. එය ගැල්වූ විටඇගේ දෙනෙන් සහමුලින්ම අන්ධ විය. එම අකුසලය බොහෝ වාර ගණන් විපාක දී මේ රහත් වූ ජීවිතයේ දී ද මහාපාල හිමිගේ දැස් අන්ධ වී වක්ඛුපාල හිමි යැයි ප්‍රසිද්ධ වූ බව දතයුතුය.

(ධම්ම පදවිධි කථා 12 පිට)

05. බිම්බිසාර රජුගේ කකුල් පලා ලුණු දූමීමට හේතුව

මගධාධිපති බිම්බිසාර රජු ඔහුගේ පුත් වූ අජාසත් කුමරු විසින් සිරකරවා යටිපතුල් තෙල් ලුණු ගිල්වා ගිනි ගෙන දිලෙන කිහිරි අඟුරෙන් පිළිස්සුවේය. නොයෙක් වද දෙන ලදී. මේ සෝවාන් රජුට මෙසේ දුක් විදීමට හේතු වූයේ පෙර භවයෙක වෛත්‍යය මලුවෙහි පාවහන් පයලා යෑම හා ඉදගැනීමට එදු පැදුරක් නොසේදු පයින් පෑගු බව සුමංගල විලාසිනී අටුවාවේ සාමඤ්ඤඵලසූත්‍ර වර්ණනාවේ පෙන්වා ඇත.

06. බිහි වූ දිනම කසල ගොඩකට දමන ලද අසරණ දරු ජීවිතයක ශෝකාකූල කථාව

මෙතුමා කිලිටි කර්ම කොට ජීවත්ව නගර සෝභිතියකගේ කුස ඉපදුනේය. ඇය දරුවා බිහිකළ දිනයේ පිරිමි දරුවකු බව අසා කෙනකු

ලවා මේ කිරි කැටි බිලිදාව සොහොනෙහි දමන ලදී. නමුදු කිසිම සතෙකුගෙන් හිංසාවක් නොවීය. දෙවියන් රැකවරණ දෙන ලදී. පසුව තථාගතයන් වහන්සේ බුදු ඇසින් දෑක එහි වැටිසේක. මිනිසුන් ද එහි රැස් වූහ. එහි දී මේ දරුවා පෙන්වා මොහුගේ අනාගත වාසනාව ද පෙන්වා මෙසේ වීමට පූර්ව කර්මය ද වදාල සේක. සැවැත් නුවර බොහෝ උපාසක පිරිසක් එකතුව මහත් දානයක් දෙන ලදී. මෙය දුටු මසුරු පුරුෂයෙක් “මේ මුඩු මහණන්ට මේවා දුන්නට වඩා මේ සියල්ල කසල ගොඩකට දූමීමේ නම් උතුම් වේ” යැයි කියන ලදී. පසුව මවගේ කීම නිසා සමාව ගෙන දින 07 ක් මහත් කැඳ දනක් දෙන ලදී. මොහු මැරීගොස් පෙර කී සේ ගණිකාවගේ කුස ඉපිද ඇය විසින් බිහි වූ දින මොහු කසල ගොඩකට දූමීම වූ බව දන යුතුය.

(කුමාරප්‍රේත වස්තුව 3 -5)

07. දෙමාපියන් විසින් අතහැරදා ගිය සෝසක සිටු

පෙර එක දිවියක සෝසක ධනවතෙකු ව සිටිය දී අභිවාතක රෝගයෙන් ඒ නගරය පෙලුණු බැවින් බිරිඳ හා එකම දරුවා ද රැගෙන දිවි ගලවා ගැනීමට වෙන රටකට යෑමට පිටත් වූණා. කාන්තාරයකින් යනවිට ගෙන ගිය ආහාර පාන ද ඉවර වී දුක්විදිමින් යද්දී පුතු වඩාගෙන යන්න බැරි බැවින් පසුව වෙනත් පුතෙක් හදාගත හැකි යැයි සිතා දරුවා අතහැර දමා ගියා. පසුව බිරිඳගේ විලාපය නිසා දරුවානැවත ගෙනාවා. නමුදු දරුවා අතහැර දා ගිය කර්ම බලයෙන් ඔහු හත්වාරයක් ම මරා දූමීමට අතහැර දමුවා. පෙර සුනඛයෙක් ව සිටිය දී වනයේ දී බුරා වනසතුන්ගෙන් පසේ බුදු කෙනෙකුන් අහිමි වූණා. අද ද මවුපිය සෙනෙහස අහිමි දරුවන් කොතෙක් සිටිනවාද?.

(ධම්ම පදවිධි කථා - 105 පිට)

08. සාමාවතිය ඇතුළු 500 ක් ස්ත්‍රීන් ගිනිගෙන මැරෙන්න හේතුව

උදේනි රජුගේ අග්‍ර මහේසිකාව වූ සාමාවතිය පරිවාර ස්ත්‍රීන් 500 ක් දෙනා ද සමඟ මාලිගය පිටින්ම ගිනිගෙන මරණයට පත්විය. මේ ගින්න ඇතිකළේ මාගන්දියා නම් බිසවගේ කීමට ඇයගේ මාමා ඇතුළු පිරිසක්ය. කෙසේ නමුදු මෙසේ අවාසනාවන්ත ලෙස මැරෙන්නට හේතුව පෙර සාමාවතිය රජ බිසවක්ව සිටිය දී මේ 500 ක් කාන්තාවන් ද පරිවාර ස්ත්‍රීන් වූවාහ. මේ හැම දෙනාම දිනක් දිය කෙළියට ගොස්

හවස්වනතුරු දිය ක්‍රීඩා කොට පසුව ගිනි තැපීමට දර ආදිය බලා ගං ඉවුරේ තෘණ ලැහැබක් දැක එහි පසේ බුදු කෙනෙකුන් නොදැක ගිනි තැබුවේය. ගිනිගොඩ මැද පසේ බුදු හිමි දිස්වන විට බියට පත් වී රජු මෙය දැනගත්තොත් මහ විපත් වේ යැයි බියෙන් වධක වේතනා ඇතිවම මේ පසේ බුදුරජු හොඳටම දවමු යැයි නැවත ගිනි තැබූහ. පසේ බුදුරජුන් සමවතින් සිටි බැවින් කිසිම අපහසුවකට පත් නොවී පසුව අහසින් වැටීයාහ. නමුදු දුෂිත සිතින් ගිනි තැබූ පවින් නිරයේ පැසී ශේෂ විපාක ලෙස ආත්මභාව 100 ක්ම මෙලෙසින් ගෙය තුළ හිරවී දැවී මියයන්නට වූ බව තථාගතයන් වහන්සේ වදාළ සේක. එබැවින් පින්වතුනි අකුසලයට බිය වෙන්නො.

09. පුනිගතනිස්ස හිමි සිරුර කුණු වී දුක් විඳීමට හේතුව.

උන් වහන්සේ පෙර කාශ්‍යප බුදු රජාණන් වහන්සේගේ කාලයෙහි පක්ෂි වැද්දෙක්ව බොහෝ පක්ෂීන් මරා විකුණමින් ජීවත් විය. එසේම පියාසර කරන්න නොහැකි සේ පක්ෂීන්ගේ කෙණ්ඩා ඇටත් පියාපත් ඇටත් කඩා ගොඩ ගසා තබයි. කුණු වී යයි. මෙසේ සතුන්ට දුක් දුන් පවින් සසර බොහෝ දුක් විඳි නිවන් දකින ආත්මයේ දී ද ඇට සන්ධිවලින් ගැලවී කැඩී ගත කුණු වී එක්තැන් වී දුක් විඳින්න වූයේය. එබැවින් නිවන් දකින ජාති දක්වාම මෙවන් පාපකර්ම නොකිරීමට අධිෂ්ඨාන කරගනිමු.

10. සෝරෙය්‍යක සිටුගේ අදහුන කර්මය

සෝරෙය්‍යක සිටු පුත්‍රයා දෙදරු පියෙකි. දිනක් යාළුවන් සමඟ නාන්න යන විට මහා කච්චායන මහ රහතන් වහන්සේ ගේ රන්වන් පාට දේහ සම්පන්නිය දැක රාග සිත් පහළකොට මුත් වහන්සේ මාගේ බිරිඳ හෝ වන්නේ නම් මැනවි, නැත්නම් මාගේ බිරිඳගේ සිරුර හෝ මුත් වහන්සේගේ සිරුරේ පැහැය වන්නේ නම් මැනවි යැයි සිතීය. ඒ අඥාන දුෂිත සිත සමඟම ඔහුගේ පුරුෂ නිමිති අතුරුදහන්වී ස්ත්‍රී නිමිති පහළ විය. පසුව ලැජ්ජාවෙන් තක්ෂිලා නුවරට පැනගොස් එහි සිටු කෙනෙකුගේ බිරිඳ වී දරු දෙන්නෙක් ද ලොවට බිහි කළාය. පසු කලෙක මහා කච්චායන මහරහතන් වහන්සේගෙන් සමාව ගෙන නැවත පුරුෂයෙක් විය. පසුව පැවිදිව රහත් විය. රහතුන් කෙරෙහි සිතන් වැරදි සිතුවිල්ල ද දුකට පත්කරන බව මින් දන යුතුය.

(ධම්මපද අට්ඨකතා 201 පිට)

11. සප්පදාය හිමි නයෙකුගේ කට්ටි අනදමා නාගයා දෂ්ඨ නොකරීමට හේතුව.

මේ ස්වාමීන් වහන්සේ පැවිදි ජීවිතය ගතකිරීමට අපහසු යැයි කළකිරී සිය දිවි නැති කරගන්න සිතා හික්ෂුන් ගිනිහල් ගෙයි සිටි නාගයෙක් කලයක දමාගෙන යන විට තමා බැහැර කරන්නන් කියා ඉල්ලාගෙන නාගයා ලවා දෂ්ඨ කරවා ගැනීමට කලයට අත දමා උගේ මුඛයේ අත දමීම ද දෂ්ඨ නොකළේය. කලයෙන් වැසී තිබූ නාගයා දෂ්ඨ නොකිරීමට කරුණ තථාගතයන් වහන්සේ පහදා දුන්නේය. මේ නාගයා මෙයින් තෙවන අත්භවයෙහි මේ හික්ෂුවගේ දාසයෙක් විය. ඒ බැවින් නාගයා මොහු එදා ස්වාමියා යයි දැනගොස් දෂ්ඨ නොකළ බව වදාළ සේක. මිනිසුන්ට නොතේරෙන සමහර දෑ සතුන්ට ද වැටුණේ.

(ධම්මපදට්ඨ කථා 417)

13. නාවිකයාගේ බිරිඳට මුහුදේ ගිලී මැරෙන්න වූයේ ඇයි

දිනක් හික්ෂුන් නැගී එන නැවක් හිටි හැටියේම මුහුද මැද නතර වූයේය. පරීක්ෂාකළේද කිසිදු යාන්ත්‍රික දෝෂයක් නොවීය. නමුත් නැව ඉදිරියට නොයන්නේය. අවසානයේ මෙහි කවුරු හෝ අවාසනාවන්තයෙකු කාලකන්නියෙකු සිටින්නේ යැයි කුසපත් ඇද බැලීය. අවාසනාවන්ත කුසපත ලැබුණේ නාවිකයාගේ බිරිඳටය. තුන් වතාවක්ම කාලකන්නි කුසපත ඇයට ලැබුණු බැවින් නාවිකයාගේ ද කැමැත්ත ඇතිව ඇයගේ බෙල්ලේ වැලිකලයක් එල්ලා මුහුදට දමීමේය. පසුව නැව පණගන්වාගෙන ගොඩබිමට ආවේය. හික්ෂුන් මෙහි පූර්ව කර්මය තථාගතයන් වහන්සේගෙන් විමසීය.

මේ කාන්තාව මීට පෙර රුමක් කාන්තාවක් ව සිටියාය. ඊට ආත්ම තුනකට පෙර ඇයගේ ස්වාමි පුත්‍රයා ඒ නිවසේ සුනඛයෙක් විය. අහෝ සසර හැටි පූර්ව සෙනෙහස නිසා ඇය යන යන තැනට මේ සුනඛයා ද යයි. ගම්මු ඇයට මේ සුනඛයා පස්සෙන් ඒම ගැන පද හදා විහිළු කළේය. ලැජ්ජාවට පත් වූ ඇය සුනඛයාගේ ගමන වලක්වාලන්නට නොහැකිව වැලි කලයක් බෙල්ලේ බැඳ දියේ ගිල්වා බල්ලා මැරීය. මේ පවින් අපාගත වී ශේෂ කර්ම ලෙස ආත්මභව 100 ක්ම ගෙල බැඳී වැලි කලයක් ඇතිවම දියේ ගිලී මැරෙන්න සිදු වූ බව වදාළ සේක. එබැවින් සන්පුරුෂයෝ අනුවනයන්ගේ නින්දාවට බිය වී පවිකම් කොට මහත් දුකට පත්නොවේවා.

(ධම්මපද අට්ඨ කථා - 452 පිට)

14. ගිනිගෙන දෑවෙන කපුටාගේ කථාව

දිනක් සැවැත් නුවර නිවසක් ගිනිගෙන ගිනි සහිත තෘණ හුලක් අහසට නැගුනේ පියාසර කරන කපුටාකුගේ ඇඟට වැටුණි. කපුටා ඉන් බේරීමට අසමත්ව ගිනිගෙන දැවී මැරී වැටුණේය. මෙය දුටු හික්සු පිරිසත් තථාගනයන් වහන්සේගෙන් මෙහි පූච්ඡා කරමය විචාළේය. මේ කපුටා පෙර ගොවියෙක්ව සිටිය දී කුඹුර මැඩවීමට සිටි ගොනා බොහෝම කම්මැලි බැවින් මෙයට කිපුණු ගොවියා පිදුරු ගොඩක් ගෙන ගවයා පිදුරු වලින් වෙලා පිදුරු වලින් යටකොට ද්වේශයෙන් ගිනි තැබුවේය. ඒ අසරණ තිරිසනා දැවී මළේය. මේ මිනිසා කළ තිරිසන් කර්මය බොහෝ අපා දුක් ගෙන දුන්නේය. අවශේෂ කර්ම ලෙස තිරිසන්ව ඉපිද මේ පස්වන වතාවට ද මෙසේ දැවී මළේ යි වදාළ සේක. එබැවින් මිනිසන් බව ලැබූ ඔබ මෙබඳු තිරිසන් කර්ම කොට දුකට පත් නොවේවා.

(ධම්ම පද අට්ඨ කථා 452 පිට)

15. හික්සුන් හත් නමක් ගල්ලෙනක සිරවී දුක්විඳි කථාව

බුද්ධ දර්ශණයට එන හික්සුන් හත් නමක් අතර මඟ එක් විහාරයක ගල් ලෙනක නවාතැන් ගෙන සිටිය දී රැ ගලක් ගැලවී විත් ලෙන් දොර වැසුණේය. දින හතක් එළියට ආ නොහැකිව ආහාර පාන නොමැතිව දුකට පත්වන්නට විය. පසුව එළියට විත් ටික දිනකින් බුද්ධ දර්ශණයට ගොස් එහි දී මෙසේ වීමට පූර්ව කර්මය කුමක්දැයි ශාස්තෘන් වහන්සේගෙන් විචාළාහ. එහිදී මේ හික්සුන් හත් නම පෙර ගොපළු දරුවන් වී සිටිය දී තලගොයෙක් කුඹුසක දින හතක් සිරකර තැබූ පවින් මෙසේ ආත්මභාව 14 ක් ම ආහාර පාන කිසිවක් නොමැතිව දින හතක් ගල්ලෙනක සිරවී දුක් විඳි බව වදාළ සේක.

(ධම්ම පදට්ඨ කතා - 453)

16. ලද සම්පත් පරිභෝගකිරීමට වාසනාවක් නැති අපුත්තක සිටු

සැවැත්නුවර සිටුවරයෙක් වූ මොහුට විශාල සම්පත්තියක් අයිතිව තිබුණේ ද කිසිම දිනක හොඳ වස්ත්‍රයක් ඇන්දේ නැත. ඇන්දේ වැරහැළිය. ප්‍රණීත භෝජනයක් අනුභව කිරීමට හොඳ රථයක ගමන් කිරීමට සිත් පහළ නොවීය. අන්ත අසරණ දිළිණ්දකු මෙන්වාසය කොට කළුරිය කළේය. මෙසේ මෙම සිටාණන්ට තම සම්පත් පවා පරිභෝගකිරීමට සිත නොනැමුණේ පෙර මොහු සිටුවරයෙක්ව සිටිය දී තගරසිඛි නම් පසේ බුදුරජුන් දැක තම බිරිඳට උන් වහන්සේට දානය

දෙන්න යැයි කියා නිවසින් බැහැරව ගොස් නැවත එන අතර මගදී බුදුහිමි මුණගැසී නිවසින් දානය ලැබුනේදැයි අසමින් පාත්‍රයට එබී බැලූවේය. තම බිරිඳ පූජා කොට ඇති ප්‍රතිත දානය දැක මසුරුකම නිසා අසතුටු විය. මොහු

දානය දෙන්න යැයි තම බිරිඳ යෙදවූපිනෙන් දෙවිලොව සත්වරක් ඉපදුනු අතර සත්වරක් මනුලොව සිටුවරයෙක් විය. දානය දී පසුව සතුටු නොවී කළකිරුණු බැවින් පසුතැවුණු බැවින් වස්තුව ලැබුණේ ද පරිභෝග කිරීමේ පිනක් නොවීය. එබැවින් මෙය දැන ත්‍රිවිධ වේතනාව පිරිසිදු කරගෙන කුසල් කෙරෙන්නවා.

(සං. නි. දුතිය අපුත්තක සුත්ත)

17. පිනට පහළ වූ උක්ගස් දඩුවම් දුන් කථාව

ලෝභී පුද්ගලයෙක් මියගොස් ප්‍රේත ලෝකයෙහි උපන්නේය. මොහුගේ පිනකට උක්වනයක් ද පහළ විය. මේ ප්‍රේතයා සා පිපාසයෙන් මිරිකී උක්දඩු කඩක් කපා අනුභව කරමියයි උක්වන්නට යයි. උක් වනයට ගිය විට එහි ඇති උක්දඩු තෙමීම නැමී ඇඹරී අවුත් මේ ප්‍රේතයාට පහර දෙන්නේය. ඔහු විලාප කියමින් දුවන්නේය. දිනක් එතැනින් වැඩි හිමි නමකට මොහුගේ ඒ බැගැපත් හඬ දිවකණට ඇසී කරුණු විමසා තතු දැන මොහුට උක්දඩු කැමට කපාගත හැකි ක්‍රමයක් කීවේය. උක් දඩු වලට මුහුණ නොදී උක්දඩු ගන්න යයි කීවේය. එහිදී එසේ ගෙන සා පිපාසාදී දුක නිවාගන්නේය. මෙසේ වීමට හේතුව පෙර ආත්මයක උක්දඩු මිටියක් කර තියාගෙන උක් දණ්ඩක් සපමින් මාර්ගයේ යනවිට අසරණ මිනිසෙක් මෙය දැක උක් ගසක් ඉල්ලමින් පසුපස ආවේය. එවිට කෝපයෙන් උක් දණ්ඩක් ඇද නොබලාම ඔහු දෙසට වීසි කළේය. මෙසේ නමුත් දීම නිසා උක් වත්තක් ලැබුණේය. නමුත් මුහුණලා ගොස් උක්දඩු ගැනීමට පින නැතැයි මේ කර්මය වදාළේය.

(ප්‍රේත ව්‍යුත්පාලි - උච්ඡු ප්‍රේත වස්තුව)

18. රහත්වූවේද පිරිනිවෙන කුරු කුස පිරෙන්න ආහාරයක් නොලද ලෝසක හිමි

සිගමනින් ජීවත් වූ කුඩා දරුවෙක් සැරියුත් මුගලන් වහන්සේ කරුණාවෙන් පැවිදි කළා. මොහු නමින් ලෝසක හිමිය. ඒ හිමිට කිසි දිනක කුස පිරෙන්න ආහාරයක් ලැබුණේ නැත. ඒ හිමියන් සමඟ වැඩියොත් සැරියුත් හිමියන්ට වත් දානය ලැබෙන්නේ නැත. එතරම්ම

අවාසනාවන්ත වුවද පෙර පිරු පාරමී තිබුණා. ඒ පින් බලයෙන් රහත් විය. නමුත් දානය බෙදන්න මිනිසුන් ගෙනෙන විට පාත්‍රය පිරී දානය තියෙනා වගේ ජේනවා. දානය බෙදුවේ ද ඒවා වියලී යන්නේය. ජීවත් වීමට පමණක් ස්වල්පයක් ඉතිරි වෙයි. පිරිනිවන් පානතුරු කුස පිරෙන්න ආහාරයක් නොලැබුණේය. මෙය දැනගත් සැරියුත් හිමියෝ පිරිනිවන් දිනයේ ප්‍රතික දානයක් හික්ෂුවක් අතේ එවන්නට යෙදුනා. දානය ගෙනා හික්ෂුව එය මගදී වළදා එය නොලැබුණි. මෙය දැනගත් විට සැරියුත් හිමියෝ සංවේග වී චතුර්ධුර පාත්‍රයක් ගෙන තම අතේ තියෙද්දීම ලෝසක හිමිට එය වළඳන්න දුන්නා. එදින තමයි මුළු ජීවිත කාලයේම කුස පිරෙන්න ආහාරයක් ගත් දිනය. මේ හිමියන්ගේ පූර්ව කර්මය බුදු නුවණින් දක මෙසේ වදාළේය.

මේ ලෝසක හිමි කාශ්‍යප බුදු සසුණේ පැවිදිව හොඳින් සිල් ගුණ පුරමින් භාවනා කළේ ද ලාභාශාවෙන් මැඩී රහත් හිමි නමකගේ සිව්පසය වලකාලූයේය. තම දායකයෝ රහත් හිමිට සිව්පසයෙන් සලකන විට කැමති නොවුනි. රහත් හිමිට දෙන්න යැයි දුන් කිරිබත් පාත්‍රය ද තරභා සිතින් ගිනි අඟුරෙහි ලා පුළුස්සා දුම්මේය. මේ දුෂිත කර්මයෙන් අපායෙහි ඉපිද අචුරුදු ලක්ෂ ගණනක් දුක් වින්දේය. ආත්ම පන්සියක්ම පිළිවෙලින් යක්ෂයෙක් වී ඉපදුනාහ. ඒ ජාති පන්සියෙහිම බඩපුරා කැයේ එකම දවසකය. කැයේ ද ගැබ්මල ගොඩකි. එයින් පසු තවත් ආත්ම පන්සියකම සුන්බව ඉපදුනා. එදාද කැයේ වමනය කළ බත් අසුවියකි. මනුලොව ඉපිද බොහෝ දුක් විඳි අතර මේ අවසන් ආත්මයේ ද පිළිසිඳගත් දින පටන් මුළු ප්‍රදේශයේම කටයුතු පිරිහී ගියේය. මිනිසුන් කාලකණ්ණියා කවුදැයි සොයා මේ මව ගමින් ද පන්නා දුමිය. ඕ තොමෝ ඉන්නට තැනක්, කන්නට බතක්, බොන්නට දියක්, අඳින්නට වතක් යන්නට මගක්, නොවූයෙන් දුකින් දුකටම පත්වූවාය. පසුව මොහු ලොවට බිහිකොට පයින් ඇවිදින්න හැකිවෙනකල් හදා කබලක් දී පාරේ අතහැර දුමිය. එදා සිට ඉඳුල් කා හැඳුනේය. බලන් සත්පුරුෂයෙහි, එක් දිනක් රහත් හිමි නමකගේ ලාබයක් වැළැක්වූ පව බුද්ධාන්තරයක්ම දුක් දුන්නේය. එබැවින් කර්මයට බිය වෙත්වා.

(ජාතකට්ඨකතා - ලෝසක ජාතකය 209 පිට)

19. අචුරුදු 20,000 ක් මහණදම් කළ හිමිනමක් නාගයකු වූ කථා පුවත (ඒරක පත්ත නාගරාජ කථාව)

කාශ්‍යප බුදු සසුනේ පැවිදි වූ මෙතුමා අචුරුදු 20,000 ක් මහා සිල්වත් පැවිදි ජීවිතයක් ගත කළ අතර දිනක් අඟුලක නැගී යනුයේ එක්

තැනෙක එරු ගහක් තිබී එහි කොළයක් ඇල්ලීය. එය කැඩී අතට ආයේය. මෙහි ඇවතක් නොවූව ද ඇවතක් වුනේ යැයි විනය නොදත්බැවින් කුකුස් කළේය. ඊට පිළියම් නොකළේය. අපවත් වනවිට මෙය සිහිවී මහා නාගරාජයෙකු වී ඉපදුනේය. නම ඒරකපත්ත වේ. අප බුදු සසුන වනතුරු බුද්ධාන්තරයක්ම මේ තිරිසන් ආත්මයේ ඉන්නවුනේ කොළයක් කැඩී පිළියම් කරගන්න බැරිවීම නිසාය. ඉඳින් ලොකු වරදක් කළේ නම් කෙසේ බෙරෙන්න දැයි නුවණින් සිතන්න.

(ධම්මපද අට්ඨකථා 566 පිට)

20. දරුවන් නැති සිටුවරයෙකුගේ කථාවක්

එක් ජීවිතයක දී මේ සිටුවතා ධනය කෙරෙහි තෘෂ්ණාවෙන් තම සොහොයුරාගේ එකම පුතා මරණට පත් කළේය. ඒ හේතුවෙන් ඔහු නිරයෙහි වැටී අචුරුදු ලක්ෂ ගණන් දුක් වින්දේය. මනුලොව ඉපිද තගරසිබී නම් පසේ බුදුරජුන්ට දන් දුන් පිනෙන් සත්වරක් සිටු තනතුරු ලැබීය. නමුදු ඒ කිසිවරක ඔහුට දරුවන් නොවීය. දරුවන් නැති වස්තුව ඔහු මළ පසු රාජසන්නක විය. නැවත රෝගව නිරයෙහි ඉපදුනි. මෙසේ දරුවන් නැතිවීමට හේතුව උක්ත කරුණ බව වදාළ සේක.

(සංයුත්ත නිකායෙ දුතිය අපුත්තක සූත්‍රය)

21. රජගහ නුවර සුප්පබුද්ධ කුෂ්ඨ රෝගියා

දිනක් මොහු බණ අසා සෝවාන් විය. බණ අසා යනවිට අතරමගදී අලුත වැදූ දෙනක් ඇත මියගිය අතර මෙය අසන්නට ලබුණු හික්ෂුන් වහන්සේලා මේ බව බුදුරජාණන් වහන්සේට මතක්කලෝය. ඔහු උපන් තැනද කුෂ්ඨ රෝගය සැදීමට පූර්වකර්මය ද විචාළේය. ඔහු තව්නිසා දොව්ලොව උපන් බව තථාගතයන් වහන්සේ වදාළ සේක. එසේම මොහු පෙර අත්භවයක දී තගරසිබී නම් පසේ බුදුන් දක කාරා කෙළගැසූ පවින් නරකයෙහි ඉපිදී දුක් විඳ මෙලොවදී රෝගයකින් (කුෂ්ඨ) පෙළුන බව වදාළ සේක. එබැවින් මෙය බලන සත්පුරුෂයෝ පවට බිය වෙත්වා.

(ධම්මපදට්ඨ කථා 202 පිට)

22. බෝධිරාජ කුමාරයාට දරුවන් නැති හේතුව

මෙතුමා කොකනද නම් මාළිගාවක් කරවා එහි ප්‍රවේශ මංගල්ලයට බුදු පියාණන් වහන්සේට ආරාධනා කළේය. ඔහු මාළිගාවේ පළමු එළිපත්තේ පටන් දිගටම ඇතිරිල්ලක් එලා මෙසේ සිතුවා” මට දරුවන්

ලැබේ නම් බුදු පියාණන් වහන්සේ මෙය පාගාගෙන වඩනා සේක්වා” කියා. තථාගතයන් වහන්සේ එතැනට වැඩ එය ආනන්ද හිමි ලවා අස්කරවා වැඩසේක. කුමරු ඒ බව විවාළ කළ ඔහුට දරු සම්පත් අහිමි බව වදාළා. ඊටහේතුව එක ජීවිතයක බිරිඳ හා නැව් නැගී යද්දී නැව මුහුදුබත් වී අසළ දුපතකට ගොඩ වුණා. එහි බොහෝ පක්ෂීන් හා කුරුළු බත්තර තිබුණා. දිවිගෙවීමට වෙන කළයුතු යමක් නැති බැවින් මේ දෙපළ පක්ෂී බත්තර හා කුඩා පැටවුන් මරාගෙන අනුභව කොට ජීවත් වුණා. ඒ අකුසල කර්මය නිසා දරු සම්පත් නැති වූ මිනිසුන් වුණා. එබැවින් සත්පුරුෂයෙහි, මේ අනුව තමන් කරන කියන දේ ගැන මදක් සිතා බලන්න.

(ධම්මපදවිධි කථා 509 පිට)

23. මල්ලිකා දේවිය දින 07 ක් අපායට යෑමට හේතුව

මෙතුමිය සැවැත්නුවර කොසොල් රජුගේ අග්‍රමහේෂිකාව වුණා. ඇය බොහෝ සැදෑ ඇති අතර නිතර බණ ඇසීම්. දන් දීම, සිල් රැකීම, ධර්මය කටපාඩම් කිරීම් ආදී පින්කම් කළාය. බුදු සසුනේ එක් වරක් පමණක් දීමට හැකි අසදාස මහා දානය දහනරකෝටියක් වියදම් කොට දෙන ලදී. නමුදු මිය යන විට ඇය බල්ලෙකු හා සංවාසයේ යෙදීමෙන් කළ පව සිහිවී ආපාගත විය. අපායේ ඉපදුන ද කළ කුසල්බොහෝ හෙයින් දින 07 ක් දුක් විඳි ඉන් වුන වී තුසිත දෙව්ලොවට ඉපදී සිටින බව වදාළ සේක.

24. රෝහිණි කුමරියගේ කුෂ්ඨ රෝගයට හේතුව

අනුරුද්ධ හිමිගේ නැගණිය වූ රෝහිණි කුමරිය බලවත් කුෂ්ඨ රෝගයකින් පෙළෙන්නීය. එබැවින් ඇය මහත් දුකක් විඳින්නීය. පසු කලෙක මෙතුමිය අනුරුද්ධ හිමිගේ උපදෙස් පරිදි තම ආභරණ මිළකොට දෙමහල් අසුන් හලක් කොට බුදු පාමොක් මහ සඟුනට පුදා නිතර පින් කළාය. ඒ පිනෙන් ඇගේ කුෂ්ඨ රෝගය සුව විය. මේ කුෂ්ඨ රෝගයට හේතුව තථාගතයන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක. ඇ පෙර බරණැස් රජුගේ අග මෙහෙසිය වී සිටිය දී අන්‍ය අන්ත:පුර ස්ත්‍රියක් කෙරෙහි ක්‍රොධයෙන් කසඹිලියා පත් ගන්වා සුනුකොට ඇගේ නිදන ඇදේ ද ගා තබා ඇයගේ ඇඟට ද දමුවාය. එම ස්ත්‍රිය කසඹිලියා සුනු ඇඟට දමූ කළ තමා නිදන කාමරය වෙත දුවගොස් යහනේ පෙරළිනි. එහි දී දමා තිබූ

කසඹිලියා පත්නිසා වේදනාව බලවත් වූවාය. මෙසේ ක්‍රෝධ සිතින් අනුන්ට කළවිපාක තමා වෙත විත් හොඳ නොවන කුෂ්ඨ රෝගයක් සෑදී සමාජයට මුහුණ දීමට නොහැකි තත්වයකට පත් වූ බව වදාළ සේක.

(ධම්මපදවිධි කථා - 607 පිට)

25. කුණ්ඩදාන හිමි පසු පස කාන්තාවන් ඒමට හේතුව

මෙම තෙරුන් මහණ වූ දා පටන් කාන්තා රූපයක් පසු පස එනු ලැබේ. මෙය තෙරුන් නොදන්නා අතර අන්‍යයන්ට පෙනේ. මේ කාන්තාවක් සේ පසු පස යන රුව දකින මිනිසුන් තෙරුන්ට නොමනා බස් කියති. මෙය දකිනා භික්ෂූන් ද දුස්සීල වාදයෙන් බනිති. තෙරුන්ට එබන්දක් නොපෙනෙ බැවින් තෙරුන් ද අන් අයට මුසාවාදීන් දුස්සීල යැයි බනිති.

පසුව තෙරුන් පසු පස කාන්තාවක් නොයන බව ද කර්ම බලයෙන් එවැන්නක් පෙනෙන බව ද කොසොල් රජු සොයාගත්තේය. තථාගතයන් වහන්සේ අතීත කර්මය වදාළ සේක.

මේ හිමි කාශ්‍යප බුදුන් කල දෙවියෙක්ව ඉපිද සමගිව විසූ සඟදෙනමක් හේද කළේය. ඒ සමගි දෙනම වඩින විට එක නමකට කැසිකිලි කිස කිරීමට අවශ්‍ය විය. එබැවින් කැලැවට පිවිසියේය. ඒ හික්කුච කැසිකිලි කිස කොට එන කල මේ දෙවියා කාන්තා වෙසක් ගෙන රෙද්ද හදමින් අත්වල වැලි ගසා දමමින් කෙසඳ බඳිමින් වට පිට බලමින් පසු පස ආවාය. මෙය දුටු අනෙක් හික්කුච දුස්සීල වාදයෙන් වෝදනා කළේය. දෙදෙනාම බහින් බස් විය. පෝය කිරීමට ද විරුද්ධ වූ කළ දෙවියා විත් තමා කළ වරද කියා සමාව ගත්තේද පෙර තිබූ හිතවත්කම නැවත පෙර සේ ඇතිකර ගත නොහැකි විය. මේ පෙර ආත්මයකදී දෙවියකුව සිටියදී කළ පාප ක්‍රියා බලයෙන් අවිච්ඡේ ඉපිද දුක්විඳ දැන් ද මෙසේ කර්මය පලදුන් බව වදාළ සේක.

(මනෝ රථ පූර්ණි නම් වූ අං. නි අට්ඨ කථා 146 පිටුව)

26. කපිල මත්ස්‍යයාගේ කථාව

සැවැත් නුවර අවිච්ඡි නදියෙන් කෙවුලන් පිරිසකට රන්වන් මත්ස්‍යයෙක් දැලට අසුවිය. ඔවුහු ඒ රන්වන් මත්ස්‍යයා දැක සතුටුව කොසොල් රජු වෙත ගෙන ගියහ. රජු බුදු සමීදු වෙත ගෙන ගියේය. මේ

මාළුවා රන්වන් පාට නමුදු මුඛය විවර කළ කල්හි මහා දුගඳක් පිටවේ. මෙතෙම කාශ්‍යප බුදු සසුනේ පැවිදිව අවුරුදු 20,000 ක් මහණකම් කළ කෙනෙකි. එකල මොහු ත්‍රිපිටකාධාරී බහුශ්‍රැත ධර්ම කපීක භික්ෂුවක් වී සිටියේය. ඒ පරියාප්ති ධර්මය දරාගෙන සිටි බැවින්ම පිරිවර ද බොහෝ විය. පිරිවර නිසා බොහෝ ලාභ සත්කාර ද ලැබෙන්නට විය. හෙතෙම බහුශ්‍රැත මානසෙන් මත්ව ලාභ තත්තාවෙන් මැඩුණේ අති පණ්ඩිත මානස බැවින් අකැප දෑ කැප ලෙස ද කැප දෑ අකැප ලෙස ද වැරදි සහිත දෑ නිවැරදි ලෙසද නිවැරදි දෑ වැරදි ලෙසද ධර්ම විනය වරදවා කීය. එහිදී ලජ්ජේ පේසල භික්ෂුහු ඔහු හැර දැමූහ. පසුව හෙතෙම දුරාවාරයේ යෙදෙමින් කාශ්‍යප සම්බුදු සසුනේ පරියාප්ති ධර්මය පසු බැස් වූ බැවින් කෙළෙසු බැවින් අවිච්චි මහා නිරයේ උපන්නේය. බුදු සසුනේ පැවිදිව සිටි ඔහුගේ සොයුරු සෝධන තෙරුන් වහන්සේ රහත් වී පිරිනිවුණේය. භික්ෂුණි ශාසනයේ පැවිදිව සිටි සාධිනී නම් මොහුගේ මව හා කාපතා නම් බාල නැගණිය මොහුගේ දෘෂ්ඨි ගෙන පේසල භික්ෂුන්ට ආක්‍රෝෂ පරිභව කොට එම නිරයේම උපන්නීය. බුද්ධාන්තරයක්ම අවිච්චියේ පැසී පසුව අවිච්චියෙන් මිදී තිරිසන් ආත්මයක් ලැබී මත්සායෙකු වී උපන්නේය. පෙර මොහු කාශ්‍යප බුදු සසුනේ ධර්ම දේශනා කළ බුදු ගුණ කී පිනෙන් රන්වන් විය. භික්ෂුන්ට ආක්‍රෝෂ පරිභව කළ පවින් මුඛින් දුගඳ හමන්නට වූ බව වදාළ සේක.

(ධම්ම පදට්ඨ කථා - 739 පිට)

27. මහා කාල උපාසක ගුටිකා මැරුම් කෑමට හේතුව

මොහු බණ අසා සෝවාන් වූ උපාසක තුමෙකි. දිනක් රාත්‍රී බණ ඇසීමට දෙවරමට ගොස් බණ අසා උදෑසන දෙවරම් වෙහෙර පොකුණකින් මුහුණු සෝදමින් සිටියේය. රැ ගෙයක් බිඳ වස්තුව පැහැරගත් සොරු ගේ හිමියන් ලුහුබදිනා කල මහාකාල උච්ඡු ඉදිරියේ බඩු දමා පැන ගියහ. පසු පස පන්නා ආ ගේ හිමියෝ ඒ භාණ්ඩ , දෑක නුඹ ගෙවල් බිඳිමින් බණ අසන්නෙකු සේ හැසිරෙනු දැයි, කියමින් හොඳටම ගසා මරා ගියහ. භික්ෂුන් මෙය දැක නිවැරදි මිනිසාට පහර කා මියයන්න වීම ගැන කම්පා වී බුදු සම්මුඛ සැල කළේ. තථාගතයන් වහන්සේ මෙසේ වීමට හේතුව වදාළ සේක. මොහු පෙර ආත්මයක දී එක් ස්ත්‍රියක් කෙරෙහි ප්‍රේමයෙන් ඇලී ඇය හිමිකර ගැනීමට ඇගේ නිරපරාද වූ ස්වාමියාට බොරු වරදක් පමුණුවා මැරුවේය. අකුසල කර්මය මතු වී මේ දිවියේ මෙසේ දුක් දී මැරෙන්නට වූයේ යැයි වදාළ සේක.

(ධම්ම පදට්ඨ කථා - 517 පිට)

28. සසර පුරුදු ඉදිරියට යන බව

දිනක් බණ ඇසීමට පස්දෙනෙකු පැමිණි අතර සිව්දෙනෙක් මනාව බණ නොඇසූහ. ඒ පිරිස අතර එක් තැනැත්තෙක් නිදි කිරා වැටුණේය. එක් තැනැත්තෙක් ගසක අත්තක් සොළවමින් සිටියේය. එක් තැනැත්තෙක් බිම ඉරි අදිමින් සිටියේය. එක් තැනැත්තෙක් අහස දෙස බලා සිටියේය. එක් තැනැත්තෙක් මනාව බණ ඇසීය. අනෙකු හිමි අර සිව්දෙනා බණ නොඅසන්නේ මන්දැයි ඇසූ කල තථාගතයන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක. , ආනන්දයෙනි, හිඳගෙන නිදා සිටි තැනැත්තා පන්සියක් ජාතියෙහි සර්පව උපන්නෙකි. ඉරි අදිමින් සිටි තැනැත්තා පන්සියක් ජාතියෙහි ගැඩවිල්ව උපන්නෙකි. අත්තක් සොළවමින් සිටි තැනැත්තා පන්සියක් ජාතියෙහි වඳුරුව උපන්නෙකි. අහස දෙස බලමින් සිටි තැනැත්තා පන්සියක් ජාතියෙහි නැකත් බලන්නෙකි. මනාකොට බණ අසමින් සිටි තැනැත්තා පන්සියක් ජාතියෙහි බ්‍රාහ්මණව උපන්නෙකි. එකල ඔවන්ගේ සසර පැවැති පුරුද්දට අනුව ඔවුන් දැනුත් මෙසේ කරති , යි වදාළ සේක.

මෙසේම පිලින්නිවච්ඡ මහරහතන් වහන්සේ , වසලයා, යැයි කියා මිනිසුන්ට කථා කරති. ඊට හේතුව ද පන්සියක් ජාතීන්හී බ්‍රාහ්මණව ඉපිද සිටීමය. තව ද රහත් හිමිනමක් මහා මඩ වලෙන් පැනගොස් කුඩා මඩ වලෙන් බැස යාමට හේතුව ද උන් වහන්සේ පෙර ආසන්නයේ ආත්ම ගණනාවක්ම වඳුරුව ඉපදී ඇති බැවිනි. මෙසේම අකීකරු වීම, ස්ත්‍රීන්ට රැවටීම, මෝඩ ක්‍රියා කිරීම, කළගුණ සැලකීම, නුවණින් කටයුතු කිරීම ආදී බොහෝ ගුණාගුණ සසර පුරුදු ලෙස ඉදිරියට එන බව ජාතකට්ඨ කථාවට අනුව පෙනේ. බොහෝ කථාවල මහණෙහි දන් පමණක් නොව මොහු පෙරත් මෙසේ කළේය. යනාදී ලෙස දක්වා ඇත. ඒ අනුව පුරුදු ඉදිරියට යන බව වටහාගෙන කුසල ක්‍රියා වලම නිරතවෙන්නවා.

29. පනස් පන් වසක් අසුවී කා ජීවත් වූ මිනිසෙක්

මොහු නමින් ජම්බුක ආජීවකයාය. මොහු දැන තේරෙන වයසේ සිට ආහාර ලෙස අනුව කරනුයේ අසුවීය. වෙන කිසිවක් නොකයි. මේ නිසා දෙමව්පියෝ ආජීවකයන්ට බාරදුනි. එහිදී ආජීවකයෝ තල් ඇටයක් ගෙන මොහුගේ කෙස් එක එක උගුලා දමා මොහු මහණ කළේය. මොහු දැන තේරෙන වයසේ පටන් නිර්වස්තුව සිටිති. වස්තු

නොඅදිති. ඇඳක නොසැතපෙනි. බිමම නිදති. දිනක් සුගතයන් වහන්සේ මොහු සිටින තැනට වැඩ එහි එක් තැනක් නවාතැන් ගෙන මොහු දමනය කළ සේක. එහිදී ඔහු මෙසේ වීමට කළ පූර්ව කර්මය ද වදාළ සේක.

පෙර මොහු කාශ්‍යප බුදු සසුනේ පැවිදිව සිටියදී දායකයන් කෙරෙහි බොහෝම කුච්ඡගව විසීය. ආගන්තුකව වැඩි රහත් නමකට දායකයන් පැහැදී දන් දී සිවුරුකට සඵවක් ද පුදා පසුව කෙස් රැවුල් බැමට කරණවැමියෙක් හා නින්දට ඇඳක් ද ලබා දුනි. තේවාසික හික්කු ව මෙයට හිත රිදවා ගෙන ආගන්තුකව වැඩි රහත් හිමිට බැණ වැදුණේය. ඇවැත්නි ආගන්තුකය (1) නුඹට සුදුසු කෙළෙඹියගේ බත නොව අසුවී කැමටය. (2) කරණවැමියා ලවා කෙස් රැවුල් බැවීම නොව තල් ඇටයක් ගෙන කෙස් රැවුල් ගලවා දුමීමය. (3) දායකයන් දුන් රෙදි හැඳීමට වඩා නග්නව ඇවදීම වටින්නේය. (4) ඇඳෙහි නිදීමට වඩා බිම නිදීම කළයුතු වේ. යනාදි ලෙස ගර්ජනා කළේය. රහතන් වහන්සේ මොහු තමන් නිසා පවි කරගන්නා බැවින් නොකියාම වැඩි සේක.

එදා මේ කරගත් අකුසලය නිසා මැරීගොස් අවිච්චි මහා නිරයෙහි ඉපිද අප බුද්ධ ශාසන කාලය වෙනකල් බුද්ධාන්තරයක්ම එහි මහත් දුක් වින්දේය. එයින් චුතව දූන් මේ මිනිස්ව ඉපිද පනස් පස් වසරක් අසුවී කා ජීවත්වීමට සිදුවුවායැයි තථාගතයන් වහන්සේ වදාළ සේක. ඔහු පෙර ජීවිතයේ රහතන් වහන්සේට කළ ආක්‍රෝෂ හතරම තමන්ට විපාක දෙන ලදී. පසුව මේ ජම්බුක ආජීවකයා බණ අසා සිව් පිළිසිඹියාලාහි මහරහතන් වහන්සේ නමක් වී පැවිදි විය. බලන්න පින්වතුනි අවුරුදු විසිදාහක් පිරු ශ්‍රමණ ධර්මයේ කුසලයට වත් ඔහු කළ අකුසලය යටකරගන්න බැරිවුණා. අපායේ ඉපිදි දුක් වින්දා, අසුවී කා නග්නව ජීවත් වන්නෙක් වුණා, පසුව අවුරුදු විසිදාහක් තුළ පැවිදිව පිරු පාරමී මතු වී රහත් බවද ලබා දුන්නා. මේ නිසා කර්ම බලය මනාව තේරුම් ගෙන කල්පනාකාරීව ජීවත්වීමට පෙළඹෙත්වා.

(ධම්ම පදවිධි කථා - 301 පිට)

30. ලකුණ්ඨක හද්දිය හිමි මිටි වී ඉපදීමට හේතුව

මෙම හිමියෝ රහතන් වහන්සේ නමකි. නමුදු බොහෝ මිටි බැවින් බොහෝ නො හික්මුණන්ගේ කෙළි කවටකම් සමච්චල් කිරීම් ආදියට ලක්වූහ. තථාගතයන් වහන්සේ දිනක් මේ හිමි මිටි වී ඉපදීමට හේතුව වදාළ සේක. පෙර කාශ්‍යප බුදු සසුනේ මහත් ධන පරිත්‍යාගයක් කොට බොහෝ දෙනා එකතුව කරන්න ගිය වෛත්‍ය පිංකම මෙතුමා මැදිහත් වී පිංකම කුඩාවට කරවීය. යොදුන් හතකට හදන්න සුදානම් වූ වෛත්‍ය යොදුනකට කිරීමට යෝජනා කළේය. ඒ හේතුවෙන් මෙසේ බලන්නට අප්‍රසන්න ලෙස නින්දාවට සුදුසු සේ මිටිවී ඉපදුන බව වදාළ සේක. එබැවින් සන්පුරුෂයෙනි, අනුන්ගේ පින්කම් බාල නොකෙරෙත්වා.

(අපදාන පාලිය 541 වන අපදානය)

31. මුලලන් හිමි සොරුන්ගෙන් මැරුම් කැමට හේතුව

මුලලන් ස්වාමීන් වහන්සේ අප බුදු සසුනෙහි සාද්ධිලාභින් අතර අග්‍ර වූ අග්‍ර ශ්‍රාවකයන් වහන්සේ වේ. නමුදු තීර්ථකයන්ගේ අල්ලස් දීම නිසා සොරුන් විසින් කාලසීලා පර්වතයේදී දේහය හාල් ඇට ගණනට කුඩු කළේය. මෙසේ සොරුන්ගේ පහර කැමෙන් විනාශ වීමට හේතුව පෙර එක් ජීවිතයක බිරිඳගේ කේලාම් අසා තම නිරපරාද දෙමව්පියන් කැලයට ගෙන ගොස් මරා දැමූ පාප ක්‍රියාව බව වදාළ සේක.

(විසුද්ධි පා. විලාසිනී නම් අපදානවිධි කථා 207 පිට)

32. සිවලී මහරහතන් වහන්සේ බොහෝ කාලයක් මච්ඡාස දුක්විදි කර්මය

මේ හිමිට අවුරුදු හතකුත් මාස හතකුත් දින හතක් මච්ඡාස හිර වී දුක් විදීමට සිදුවිය. මච්ඡාස වූ සුප්පාචාසාව ට ද මෙතරම් කාලයක් දරුකුස දරා සිටීමට සිදුවිය. අවසානයේදී දින 07 ක් දරුගැබ හරස්වී මහත් කටුක දුක් විදීමට සිදුවිය. මෙයට හේතුව සුගතයන් වහන්සේ වදාළ සේක. සිවලී හිමියෝ පෙර රජෙකුට සිටියදී දුර්වල රාජ්‍යයක් අල්ලා ගැනීමට යුද්ධ කළේය. නමුදු ඒ කුඩා රට අල්ලා ගැනීමට නොහැකි විය. එවිට රටට ආහාර පාන එන මාර්ග සියල්ල වසා සත් අවුරුද්දකුත් සත් මසක් රැකවල් දා සිටියේය. නමුදු රට අල්ලාගත නොහැකි වූ අතර මවගේ උපදෙස් පරිදි ඒ නුවරට ආහාර සපයන එකම

උමගද වසා දැමිය. පසුව රට වැසියන් යටත් විය. එදා බලය පාවිච්චි කරමින් දුර්වල රටකට දුන් දුක් හේතුවෙන් මෙදා මෙසේ දුක් විඳීමට වූ බව ද මව දුන් උපදෙස් හේතුවෙන් මවටද ඒ කර්මය ආ බව වදාළ සේක. එබැවින් සත්පුරුෂයෝ බලය නොමගට නොයොදන්නවා. (ආසාන රූප ජාතකය)

33 සුවිලෝම යක්‍ෂයා වූ හික්‍ෂුව

බුදු රජුන් ජීවමාන කාලයෙහි ගයා ප්‍රදේශයෙහි සුවි ලෝම නම් කර්කෂ වූ ඉඳිකටු බඳු ලෝම ගස් ඇති යක්‍ෂයෙක් විය. දිනක් තථාගතයන් වහන්සේ ඔහුගෙ හවනට වැඩ ඔහු දමනය කොට සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටුවා වදාළ සේක. පෙර පිරු පාරමී ඇති මොහු මෙලෙස ඉඳිකටු බඳු ලෝම ඇති යක්‍ෂයෙක් වීමට හේතුව මෙසේ වදාළ සේක. මොහු කාශ්‍යප සම්බුදු සසුනෙහි හික්‍ෂුවක්ව සිටියදී දිනක් දිගු මාර්ගයක පැමිණ බොහෝ ධනදිය තිබුණි. ඒ හික්‍ෂුව ඇඟ පිරිසිදු කර නොගෙන ඇදට තම ඇතිරිල්ලක් ද නොගෙන සාංඝික ඇතිරිල්ල මත අනාදරව ඇලවුණා.

වසර 20,000ක් පැවිදි දම් පිරුවත් මේ වරද මතු වී ධනදිය එන රෝම කුප ඉඳිකටු බඳු වූ යක්‍ෂයෙක් වී ඉපදුනි. ඒ දිවියේ ද සසර දී පිරු පාරමී ඇති බැවින් මග ඵල නිවන් සුව ද ලැබූ සේක. මේ සඳහන් කළේ සාරස්ථප්පකාසීනී නම් සංයුක්ත නිකායටිඨ කථාවේ 233 පිටුව අනුවය. නමුත් සුන්ත නිකායේ නිපාතටිඨ කථාවේ 271 පිටුවේ මොහු පෙර උපාසකයෙකු වී සිටියදී බණ ඇසීමට ගොස් සගසතු ඇතිරිලි කිලිටි කළ පවින් ඉහත ආත්මය ලැබූ බව පෙන්වා දී ඇත.

34. බරලෝම යක්‍ෂයා වූ උපාසක තුමා

මොහු සුවිලෝම යක්‍ෂයාගේ මිත්‍ර යක්‍ෂයෙකි. මොහුගේ ශරීරය අතිශයින්ම කර්කශ සේම විසම ද වේ. එසේ වීමට හේතුව හෙතෙම කාශ්‍යප බුදු සසුනේ උපාසක මහතෙක් වී සිටියදී විහාරයෙහි විසිතුරු ලෙස සාංඝික ඇතිරිලි බිම අතුරා තිබූ අතර එහි තමාගේ උතුරු සළුව එලා නොගෙන නිකම්ම වාඩි විය. එසේම සගසතු තෙල් සහිත අතින් තම සිරුරද පිරිමදින්න යැයි කීවේය. එසේ සගසතු තෙල් ද පරිභෝග කළ බැවින් මෙසේ කර්කශ වූ ශරීරයක් ඇති යක්‍ෂ ආත්මයක් ලැබූ බව

වදාළ සේක. මෙහි සඳහන් කළේ සංයුක්ත නිකායටිඨ කථාවෙහි

සුවිලෝම සුත්‍ර වර්ණනාව අනුවය. පරමස්ව ජෝතිකා නම් සුන්ත නිපාතටිඨ කථාවට අනුව සගසතු තෙල් නොවිචාරා ගෙන තමාගේ ඇඟේ ගා ගත් පවින් මෙසේ වූ බව කියා ඇත.

35. උත්තර නම් සාමන්තේරයන් වහන්සේ උල තැබීමට

දම් සෙනෙවි සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය නමක් වූ උත්වහන්සේ දිනක් සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේ ලෙඩ වී ඊට බෙහෙතක් සෙවීම සඳහා වැඩියේය. මගදි දිය කඩිත්තක් දැක මුව දෝවනය කරද්දී ගම් දරුවන් ලුහුබදිනා හොරු පිරිසක් මුදල් පොදිය පාත්‍රයට දා ගියේය. මේ දරුවන් පාත්‍රයෙහි තිබූ මුදල් පොදිය දැක සාමන්තේරයන් වහන්සේට පහර දී වස්සකාර බමුණාට පෙන්වා ඔහු අණ පරිදි උල තියන්න නියම විය. වස්සකාර බමුණාගේ දුව පෙර විවාහ කරගන්න කියද්දී විවාහ කර නොගත් බැවින් මෙසේ නො විමසා උල තැබීමට ඔහු නියම කළ බව දත යුතු.

දුෂිත නීතියෙන් උල තබන ලද මුත් වහන්සේ සැරියුත් හිමිට බෙහෙත කෙසේ ගෙන යනුයේ දැයි සිතීය. මෙය නුවණින් දුටු සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ සුගතයන් වහන්සේට මෙය දන්වා පිරිස හා එතැනට වැඩි සේක. එහිදී මෙසේ විපාක දීමට කල අතීත කර්මය වදාල අතර උත්තර හිමියෝ දෙසුම කෙළෙවර රහත් විය. පෙර මුත් වහන්සේ කුඩා ළමයෙකු ව සිටියදී කොහොඹ කුරක් ගෙන මැස්සෙක් උල තැබූ කර්මය හා තම මෑණියන්ට පෙර එක ජීවිතයකදී තරහ ගෙන, ඔබ දවසක් උල තබනවා, යැයි කළ ශාපය ද යන මේ කර්ම දෙක හේතුවෙන් 500 වාරයක් මෙසේ කොහොඹ උල් උඩ දිනයක් මුලුල්ලෙහි තබන ලද බව වදාල සේක.

(සද්ධර්මාලංකාරය 197 පිට)

36 පද්මාවතී දේවියගේ තබන පියවරක් පාසා මල් පිපෙන පින නැති වීමට හේතුව

මෙතුමිය පෙර කාශ්‍යප බුදු සසුනටත් අප බුදු සසුනටත් අතර කාලය තුළ එක් ජීවිතයක කිරීට වච්ඡගේ දුව උම්මාදත්ත නම් දාසියක් වූවාය. දිනක් කුඹුරෙහි කුරුල්ලන් එලවමින් සිටියදී පසේ බුදු කෙනෙක් දැක පැහැදි විලඳ හා නෙලුම් මලක් පුදා පැතුමක් කළාය. මේ විලඳ ගණනට දරුවන් ලැබෙන්නාත් ඒ අය පසේ බුදුන් වහන්සේ අවබෝධ කරගත් ධර්මය අවබෝධ කරගන්නෝ වෙන්නන් මතු තමා සියළු

ස්ත්‍රීන්ට වඩා රුමතියක් වී ඉපදෙන්නන් පැතුවාය. නෙලුම් මල පිදු පිනින් තබන පියවරක් ගානේ නෙලුම් මල් පිපේවායි ද පැතුමක් කළාය. පසුව පසේ බුදුන් වඩිද්දී පසේ බුදුන්ට නෙලුම් මලින් කවර ප්‍රයෝජනයක් ඇත්දැයි සිතා නැවත දුවගොස් නෙලුම් මල් ඉල්ලාගත්තීය.

පසුව නැවතත් සිතන්නී පසේ බුදුන් නෙලුම් මල අනවශ්‍ය නම් ගෙන නොයනු ඇත. එය ගෙන ගියේ ප්‍රයෝජන ඇති බැවින්දැයි සිතා නැවත දුවගොස් ඒ මල දී සමාව ගන්නා ලදී. මෙතුමිය කළ පැතුම් සියල්ල පත්මාවකී නමින් උපන් ජීවිතයේ ඵලදායී අතර රජ මහේෂ්වරයාට ද වූවාය. ඇය තබන පියවරක් පාසා නෙලුම් මල් ද පිපුණේය. පසු කලෙක ඇය රජුට එපා වී යැවූ අතර තබන පියවරක් පාසා නෙලුම් මල් පිපෙන බව ද නැතිවිය. මෙසේ වීමට හේතුව එදා ඒ නෙලුම් මල පුදා නැවත ගත් බැවින් බව දත යුතු පසු කලෙක ඇ රජ මෙහෙසිය වූ අතර පෙර තිබූ ඉසුරුමත් දිවිය නැවත ලැබුවාය. ඊට හේතුව ගත් නෙලුම් මල නැවත පිදු බැවින් යැයි දත යුතුය.

(සද්ධර්මාලංකාරය 172 පිට)

37. නීග්‍රෝධ සාමනේරයන් වහන්සේ වණ්ඩාල ගමක අනාථව ඉපදීමට හේතුව

පෙර එක් දිවියක දඹදිව ධර්මාශෝක රජු ද ලංකාවේ දෙවන පැතිස් රජු ද නීග්‍රෝධ සාමනේරයන් වහන්සේ ද මී පැණි විකුණා දිවි ගෙවන පවුලක ඉපදුනු අතර එහි පසේ බුදු කෙනෙක් ගිලන්ව සිටින හෙයින් ඒ සඳහා පසේ බුදු කෙනෙකු මී පැණි සොයාගෙන වැඩි සේක. බාල සොහොයුරා මී පැණි කලයක් ගෙන පාත්‍රය උතුරා යන තරම් පුදා දඹදිව අධිරාජ්‍ය කිරීමට පැතුච්චිය. සොයුරන් තිදෙනා හවුලේ කරන වෙළඳාමක් බැවින් වැඩිමහලු සොයුරා මෙය අසා හිස මුඩු කළ සැඩොලන් ද ඇත. එබැවින් මොහු මී පැණි කලය වණ්ඩාලයෙකුට දෙන්න ඇතැයි ගර්භා කළේය. මේ දානය ගැන දැනගත් දෙවැනි අයියා කිව්වේ නුබේ ඔය පසේ බුදුන් අපට අවශ්‍ය නැත. මුහුදින් එතෙර දමාපිය යැයි කීය. පසුව බාල සොහොයුරාගේ පසේ බුදු වර්ණනාව අසා පින්ද අනුමෝදන් විය. නමුදු මුලදී දොස් නැගී බැවින් එහි විපාක මෙසේ විය.

ගුද්ධාවෙන් මී පැණි පුදා දඹදිව අධිරාජ්‍යයා වීමට පැතු බාල සොහොයුරා

ඒ පිනෙන් ධර්මාශෝක අධිරාජ්‍යයා විය. පසේ බුදුන්ට නැති තැන නමුදු වණ්ඩාල වාදයෙන් බැන්න වැඩිමහල් සොයුරා එකල සැඩොල් ගමක් මැද නුග ගසක් මුල අනාථව ඉපිද පසුව පැවිදිව නීග්‍රෝධ මහ රහතන් වහන්සේ විය. නුඹේ පසේ බුදුන් මුහුදින් එතෙරට දමම යැයි කී දෙවන අයියා ඉන්දිය මුහුදින් වෙන් වූ ලංකා තලයේ දෙවන පැතිස් රජු විය. එබැවින් සත්පුරුෂයෙහි, තමා කියන කරන දැ බොහෝ කල්පනාකොටම කියන්නවා

(මහා වංශය සිංහල 21 පිට)

38. ස්වර්ණ නිලකා කුමරිය සැඩොල් කුලයක ඉපදීමට හේතුව

මෙතුමිය දිනක් මව සමග ලංකාවේ අභයගිරි වෛතාස වැදීමට ගොස් මල් අසුන අපිරිසිදු බැවින් එය පිරිසිදු කිරීමට පැන් ගෙන ඒමට මව ගිය අතර මෙතුමිය ඒ අපිරිසිදු මල් ආසනයේ , නමුදු සිත පහදවාගෙන ගෙනා සියළු මල් පුදා දුටු දුටු පුරුෂයන් වසඟ කරවන රූප සම්පත් පැතුවාය. මවතුමිය පැන් ගෙනැවිත් බලන කල අපිරිසිදු මල් අසුනේම මල් පුදා ඇති බව දැක තම දුවට සැඩොල් කෙල්ල යැයි කියා කළ වරදට දොස් නැගීය. ඇයද තම මවට කිපී වණ්ඩාල කෙල්ල නම් ඔබමයි කියා කීවාය. පසු කලෙක මේ දුව දඹදිව මඩුරා නුවර විණා වාදනය කරන සැඩොල් කුලයක උපන් අතර දුටු දුටු පුරුෂයන් වසඟ කරන රූප සම්පත්තියක් ද ලැබුවාය.

ඇය ලබා ගන්නට නොහැකි වූ රජ දරුවන් පස්දෙනෙක් සිය දිවි නසා ගත්හ. අවසානයේ ඇයට ද රූප සම්පත්තිය නිසාම මැරෙන්නට වූවාය. එබැවින් තම මව්පියන්ට නොබැණිය යුතු අතර කරන පැතුම් ද මෙලෙස තමන්ටත් අනුන්ටත් දුක් දෙන පැතුම් නොවිය යුතුය.

(සද්ධර්මාලංකාරය 363 පිට)

39. කැළණි තෙරුන් වහන්සේ කකියන තෙල් කටාරමකට දමා මරන්න හේතුව

මේ තෙරුන් වහන්සේ කැළණි වෙහෙරෙහි විසූ අතර කැළණි තිස්ස රජුගේ බිසව හා උත්තිය නම් යුව රජ අතර නොමනා සම්බන්ධයක් තිබිණි. මෙය දැනගත් රජු ඔහු මරන්න සොයද්දී ඔහු පැනගොස් සැඟවී සිට තරුණයෙකු හිතවත් කරගෙන ඔහුට සිවුරු පොරවා රජ

දේවියට හසුන් පනක් දෙන න යැයි දී එවන ලදී. මේ හොර පැවිද්දා කැළණි තෙරුන් වඩිද්දී පසුපස ගොස් දන් වළඳා එන ගමන් දේවියට ගන්න පෙනෙන සේ ඒ හසුන්පත හෙලිය. එය දුටු රජු එය ගෙන කියවා කිපී මෙය කැළණි තෙරුන් ලියා පොඩි නම අත බිසවට දෙන ලද්දක් යැයි සිතා තෙරුන් තෙල් කටාරමේ ලා ගිනිගසා මරවන්න නියෝග කළේය.

තෙරුන් වහන්සේ රහත් බැවින් එහි බද්ධ පරියංකයෙන් සිට මෙසේ වීමට හේතු වූ අකුසලය බැලූ සේක. තෙරුන් එක ආත්මයක ගොපළ දරුවෙකුට සිටියදී කිරි උණුකරන විට මැස්සෙකු අල්ලා දමා කකාරා මැරූ අකුසලය දක මෙය නැවැත්විය නොහැකි කර්මයකැයි දැන එහිම පිරිනිවුන සේක. පසුව දේවියන් කිපී මුහුදු ගොඩ ගලා රජුගේ දුව බිලි දී ඇය විහාර මහා දේවිය යැයි රුහුණට ගොඩ බැස්සාය. පින්වතුනි, මැස්සකු මැරූ කර්මය මෙතරම් බරපතල නම් වෙන සතෙකු මැරුවොත් කොහොම විපාක දේ දැයි සිතිය යුතුය.

(සද්ධර්මාලංකාරය 446 පිට)

40. සාලිය කුමරුගේ ආදරවන්තිය අසෝකමාලා සැඩොල් කුලයක ඉපදුනේ ඇයි?

දුටුගැමුණු රජුගේ පුත් සාලිය කුමරු නිතරම දානමය පුණ්‍යකර්ම කිරීමට සිත නැමුණු කෙනෙකි. නමුදු විවාහ කරගත්තේ අතිශයින්ම පියකරු රූ සපුවකින් යුත් සු සැටක් ස්ත්‍රී ලක්ෂණයන්ගෙන් හෙබි අශෝකමාලා නම් සැඩොල් කුමරියක් වේ. සාලිය කුමරු ඇයට බැඳී පෙම නිසා රජ සැප ද අතහැරියේය. මතු මෙහි බුදු සසුනේ මෙහි බුදු රජුන්ගේ බ්‍රහ්ම වර්ධන නම් එකම පුත්‍රයා වී ඉපදෙන්නේද මේ සාලිය කුමරුය. මෙතුමාගේ බිරිඳ සැඩොල් කුලයක ඉපදීමට හේතුව නම් ඇය පෙර මේ ලක්දිව සුමනා නමින් ඉපිද නරුණියකව සිටියදී දිනක් ඉඳුල් ඉහිරවා ආහාර ගෙන ඇති බව දුටු ඇගේ මව්තුමිය ඇයට , සැඩොල් කෙල්ල තෝ කුමක් නිසා මේ අපිරිසිදු කරන්නේ දැයි, දොස් නැගීය. එහිදී සුමනාවෝ මව කෙරෙහි කිපී , වණ්ඩාල කෙල්ල නම් මා නොව මෑතියන්ම යැයි, කීවාය. මෙහි විපාක වශයෙන් ඇය මේ ජීවිතයේ සැඩොල් කුලයක ඉපදුන බව ධර්මයේ දක්වා ඇත.

(සද්ධර්මාලංකාරය 549 පිට)

41. දාසක හිමි දාසියකගේ කුස ඉපදීමට හේතුව

මේ ස්වාමීන් වහන්සේ අනේපිඩු සිටුතුමාගේ ගෙදර බැලුමෙහෙවර කරන දාසියකගේ කුස ඉපදීමට හේතුව මෙසේය. පෙර මෙතුමා කාශ්‍යප බුදු සසුනේ එක් මහරහතන් වහන්සේ නමකට උපස්ථාන කළ අතර දිනක් යම්කිසි සුළු වැඩක් තෙරුන් ලවා කෙරෙව්වේය. (ස්වාමීනි, ඔතන තියෙන පොත අරන් දෙන කියන්නා වාගේ) ඒ කරගත් අකුසල කර්ම බලයෙන් අප බුදු සසුන කාලයේ දාසියක කුස උපන් බව දක්වා ඇත. එබැවින් පැවිද්දන් හජනය කිරීම බොහෝම පරිස්සමෙන් කළයුතු වැඩක් බව දතයුතු

(පරමත්ථ දීපනීනම් ථෙර ගාථාවකට 69 පිට)

42. අඩ්ඞකාසියගේ විශිෂ්ඨ රූප සම්පත් ලැබීමට හා ගණිකාවක් වීමට හේතුව

මෙතුමිය රජගහ නුවර අහිරුපමන් කාන්තාවක් වූවාය. ඇයගේ විශිෂ්ඨ රූප ශෝභාව නිසාම ඇය සියළු රජ දරුවන්ට පරිභෝගයට ගැනීමට ගණිකාවක් කොට තබන ලදී. ඇය මෙසේ බෙහෙවින්ම පරාධීන වූ ජීවිත වෘතියක නියැලීමට හේතුව මෙසේ දන යුතු, මෙතුමිය පෙර කාශ්‍යප බුදු සසුනේ පැවිදිව මනාව බඹසර ආරක්ෂා කළ අතර එක් දිනක් රහත් හිඤ්චකට , ගණිකාව, යැයි ආක්‍රෝෂ කළ පවින් නිරයෙහි පැසී පසුව මෙකල මෙසේ පරාධීන පහත් ජීවිතයක් ලැබුවාය. කාශ්‍යප සසුනේ බඹසර රැකි පිනෙන් විශිෂ්ඨ රූප සම්පත් ලැබුවාය. දුන්නේ උපසම්පදාව ලැබුවේද මෙතුමිය වේ. පසුව සසුනේ පැවිදිව රහත් වූවාය.

(අපදාන පාලියේ අඩ්ඞකාසි ථෙරී අපදානය)

43. සාතාගිර හේමවන නැමැති යක්ෂයන් වූ ත්‍රිපිටකධාරී හිඤ්චන් දෙනම

කාශ්‍යප බුදු සසුනේ බොහෝම මිත්‍ර කුල පුත්‍රයන් දෙදෙනෙකු පැවිදි වූණා. දෙදෙනාම තරුණ කාලයෙහිම පැවිදි වූ බැවින් ග්‍රන්ථ ධුරය හැදෑරුවා. ප්‍රකෘතියෙන්ම ප්‍රඥාවන්ත වූ මේ දෙදෙනා වහන්සේ නොබෝ කලකින්ම ත්‍රිපිටකධාරී වෘත්ත බහුග්‍රහ හිඤ්චන් දෙනමක් වූණා. එසේම විනය විනිශ්චයේ ද අති දක්ෂ වූණා. එක එක නමට 500 ගණනේ දහසක් පිරිවර හිඤ්චන් ද වූණා. එනමුදු අවාසානවක මහිමය, අධර්මවාදී දුශ්චල හිඤ්චනයේ ලාභ සත්කාර හමුවේ හිස නමන්නන්

වුණා.

දිනක් සසුනෙන් ඉවත් වීමට සුදුසු දුශ්සීල හික්කුවකට වෝදනාවක් එල්ල වී එය විනිශ්චය කිරීමේදී ලාභ සත්කාර වලට ගිජුවී ධර්මය විනය ශාස්තෘ සාසනය වසා බුදු සසුන නොරැක පුද්ගලයන් රකිමින් අගතිගාමීව විනය විරෝධීව ඒ ප්‍රශ්න විනිශ්චය කළා. ඒ හේතුවෙන් දුශ්සීල හික්කුව ආරක්‍ෂා වුණා. සිල්වත් හික්කුව හඬමින් පරාදීනව යන්නට ගියාය. එදා ඒ ලාභ සත්කාරයට ගිජු වී මේ කළ අධර්ම ක්‍රියාව නිසා ඒ මහ තෙරුන් දෙනම ඇතුළු ඊට පක්‍ෂවූ පිරිවර 1000 ක් දෙනාටම දෙවිමිනිස් යෝනියක උපත ආවරණය වුණා. යක්‍ෂයන් වී උපන්නා.

වැඩිහිටි හික්කුව හේමවන නම් යක්‍ෂයා වුණා. අනිත් මහ තෙරුන් සාතාගිර නම් යක්‍ෂයා වුණා. අධර්මවාදී 1000 ක් හික්කුන් ද පිරිවර යක්‍ෂයන් වී ඉපදුනා. මේ අයට පෙර පැවිදිව සිටිය දී උවදුරක් කළ දායක පින්වතුන් දෙවිලොව ඉපදුනා. මේ යක්‍ෂයන් ඒ කරුණ දැක මහත් ලැජ්ජාවට පත්වුණා. මේ මහ පොලොව එක යොදුනක් ගවී තුනක් වැඩෙන තුරු අප බුදු සසුන දක්වාම ඒ යක්‍ෂ ආත්මයෙන් අත් මිදෙන්න බැරිවුණා. දිනක් නටාගත ධර්මය ශ්‍රවණය කොට පෙර පිරු පාරමී ඇති බැවින් මේ දෙයක්‍ෂයන් ප්‍රධාන පිරිවර 1000ක් යක්‍ෂයන් සෝවාන් වුණා. නමුත් අදටත් යක්‍ෂ යෝනියෙහිමයි. එබැවින් බුද්ධිමත් සත්පුරුෂයෝ විනය විනිශ්චයකදී පුද්ගලයන් නොරැක සම්බුදු සසුනම රකිත්වා.

(පරමඤ්ච ජෝතිකා නාම සුත්ත නිපාතට්ඨ කථා - හේමවන සුත්ත වණනනා 148 පිට)

44. මුවින් දුගඳ පිටවන රුමනිය

මෙතුමිය කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ ගේ පුරාණ දූතිකාව හද කාපිලානිය වේ. මේ පවිසීම දිවියේ නොව පෙර එක් ජීවිතයක ඇයට විපාක දුන් කර්මයක් පෙන්වා ඇත. මෙතුමිය තරුණියක්ව විවාහ වී සිටියදී ස්වාමී පුරුෂයාට වෙන්කොට තබන ලද ආහාර කොටස නිවසට වැඩි පසේ බුදුන් වහන්සේ නමකට ස්වාමීපුරුෂයාගේ නැගණිය විසින් පූජාකරන්නට යෙදුනා. ස්වාමී පුත්‍රයා එයට සතුටු නොවුණු බැවින් ඔහු කෙරෙහි ඇති බලවත් ආදරය නිසා පසේ බුදු හිමි පාත්‍රයෙන් ඒ දන් කොටස නැවත අරගෙන තම ස්වාමියාට

පිළිගැන්වුවා.

එහිදී ඔහු ඒ දන නැවත පසේ බුදු හිමිට පිදුවා. මෙයට තරහගත් මෙතුමිය පසේ බුදු හිමිගේ පාත්‍රයෙහි තිබූ දානය විසිකොට පාත්‍රයට මඩ පුරා දුන්නා. ස්වාමියාගේ නැගණිය දාන පාත්‍රය දෙන විට ද , තමා මේ මඩ පිරවූ පාත්‍රය දෙන විටද, ඒ පසේ බුදු හිමිගේ මුහුණේ වෙනසක් නොවුණා. මෙය දුටු මෑය කම්පා වී සමාව ගෙන පාත්‍රය නැවත සුවද දියෙන් සෝදවා ඉතා මියුරු දානයක් පූජා කළා. නමුදු කළ කර්මයට විපාක ලෙස එතුමියගේ මුවින් දුගඳ වහනය වන්නට වූ බව ධර්මයෙහි සඳහන් වේ.

45. සුප්පිය රහතන් වහන්සේ පහන් කුලයක ඉපදීමට හේතුව

මේ ස්වාමීන් වහන්සේ පෙර කාශ්‍යප බුදු සසුනෙහි පැවිදි වී බහුශ්‍රැත හික්කුවක් විය. එසේම ගිහිකල ක්‍ෂත්‍රිය කුලයක උපන්නෙක් ද වේ. එබැවින් ජාතිමඳයෙන් හා සුතමඳයෙන් මත්ව තමා උසස් කොට අනුන් පහන් කොට සිතමින් කටයුතු කළ අතර ඒ අකුසල බලයෙන් සැවැත්තුවර මිණි දවන කනත්තවල් බලාගන්නා කුලයෙහි ඉපදුනු අතර සුප්පිය යැයි නම් තබන ලදී. තම මිත්‍ර සෝපාක හිමිගෙන් බණ අසා පැවිදිව විදසුන් වඩා පසු කලෙක රහත් වූයේය.

46. සමිති ගුත්ත හිමිගේ ශරීරය කුණු වී වැගිරෙන්නට හේතුව

මේ ස්වාමීන් වහන්සේ පෙර පසේ බුදු කෙනෙකුට , මේ මුඩු ශ්‍රමණයා ඇඟ කුණුවී ඇති බැවින් ඇඟ වසා පොරවා යන්නෙමිසි හඟිමී, කියා දෝෂාරෝපණය කිරීමහේතුවෙන් බොහෝ කල් නිරයෙහි පැසී කාශ්‍යප බුද්ධ කාලයේදී පිරිවැජ්ජයක් වී සිටියදී සිල්වත් උපාසක මහන , නුඹ කුණ්ඨ රෝගියෙකු වන්නෙහිය, කියා ආක්‍රෝෂ කළේය. නාන නොටුපෙලෙහි තබන ලද සුනු සබන් ආදිය ද විනාශ කර දමන ලදී. එහි විපාක ලෙස නිරයෙහි පැසී දුක් විඳ මනුලොව ඉපිද බුදු සසුනේ පැවිදි වී සිටියදී මහා කුණ්ඨ රෝගයක් වැළඳී ඇඟ කුණුව දියවෙවි වැගිරෙන්නට ගත්හ.

ගිලන් හික්කුන්ගේ සුවදුක් බැලීමට ගිය සැරියුත් මහ රහතන් වහන්සේ මේ හික්කුව දැක 'යාවතා බන්ධප්පවත්ති නාම සුක්ඛං දුක්ඛ මේව වේදනා දික්ඛන්ධෙසු පන අසන්තේසු යේව නත්ථී දුක්ඛං' ඇවැත්ති යම්තාක් ස්කන්ධයන්හි නොපැවැත්ම වූයේ ද එහි දුක ද නැත්තේය ය

වේදනා විදර්ශනා කමටහන වදාර වැඩි අතර උන් වහන්සේ ඒ කමටහන වඩා රහත් විය.

(ථේරගාථට්ඨ කථා 175 පිට)

47. ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ පෙර ජාතියකදී කාන්තාවක් වී ඉපදීමට හේතුව

අප බුදු සසුනෙහි සතිමන්ත ගතිමන්ත ධිතිමන්ත බහුශ්‍රැත අග්‍ර උපස්ථායක ආනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ ද පෙර එක් ජීවිතයක ධනවත් රත්කරුවෙක්ව සිටිය දී පරදාර සේවනයේ යෙදී බොහෝ දුක් විපාක වින්දේය. එදා රත්කරු කාලයේ කළා වූ පාප කර්මය අළුයට ගිනිමෙන් අවකාශයක් නොලබා කුසල කර්මයක විපාක වශයෙන් සිටු පුත්‍රයෙක්ව උපන්නේය. එහිදී කලාශණ මිත්‍ර ඇසුර ඇතිව බොහෝ කුසල කර්ම කළේය.

නමුත් පෙර රත්කරු කාලයේ කළා වූ පරදාර කර්මය අළුයට ගිනිමෙන් මතු වී එයින් චූතව රෝරුව මහා නරකයේ බොහෝ කාලයක් පැසුනේය. බොහෝ දුක් විඳ එයින් චූතව පරදාර කර්මයේ විපාක වශයෙන් මහත් බල සම්පන්න (ගැල් වල) යානාවල යෙදෙන්නා වූ උදුරන ලද බීජ ඇති එළවෙක් වෙලා උපන්නේය. එයින්ද මැරීගොස් දසන්ත රට මහත් බලවත් ගොතෙක් වී බිජුද්ධරණය කොට (දෙනුන් ගැබ ගැන්වීමේ ශක්තිය නැතිකොට) ගැල් අදිමින් පරදාර කර්මයේ විපාක විඳ එම පරදාර කර්මය හේතුවෙන් නැවතත් ඉන් චූතව වැදූ රට ස්ත්‍රියක් ද පුරුෂයෙක්ද නොවූ නපුංසකයෙක්ව උපන්නේය. ඉන් ද මැරීගොස් තව්තිසා දෙව්ලොව දෙවඟනක් වී උපන්නේය.

මෙසේ නැවතත් තුන් වතාවක්ම සක් දෙව්දගේ පාද වාරිකාවක් වී ද නැවත දෙවරක්ම ජවන නම් දෙව්දුන්ට අගමෙහෙසිය වී ද ඉන් චූතවී අංගාතී රජුගේ අගමෙහෙසිය කුස පිලිසිඳ රුජා නම් රාජ කන්‍යාවක් වී ඒ ආත්මයෙන් අත්මිදී තව්තිසා දෙව්ලොව මහත් ආනුභව සම්පන්න දිව්‍ය පුත්‍රයෙක්ව උපන්නේය. මෙසේ පාරමී පුරන්තා වූ මහත් පුණ්‍යවන්තයන්ට පවා පරදාර සේවනය හේතුවෙන් මහත් දුක් විපාක විඳින්න සිදුවිය. එබැවින් සසර සැප කැමති සන්පුරුෂයන් විසින් පර පුරුෂ පර ස්ත්‍රී සේවනයෙන් තම ජීවිත ආරක්‍ෂාකර ගනින්නවා.

(නාරද කාශ්‍යප ජාතකය)

48. සත්ව ඝාතනයේ ආදීනව

එක් කාලයක දිසාපාමොක් ඇදුරු තුමෙක් මතක හතක් දෙන්නෙමි යැයි එළවෙකු මැරීමට සූදානම් වී අතවැසියා හට කීවා, එළවා නාවා බෙල්ලට මාලයක් පළඳවා ශරීරය අලංකාර කොට ගෙන එන ලෙස කීවා. එළවා නාවා තැබුවිට එළවාට පෙර ඉපදී සිටි ආකාරය බැලිය හැකි ජාතිස්මරණ ඥානය පහළ විය. පසුව එළවා එකපාරටම සිනාසී නැවත හැඩුවා. මෙය දුටු ශිෂ්‍යායට එළවා හා කථා කිරීමට හැකි බැවින් ඔහු මෙය එළවාගෙන් ඇසූ කල ආචාරීන් වහන්සේ ඉදිරිපිට සියල්ල කීවා.

තමා පෙර මෙසේම දිශාවන්ට ප්‍රධාන ගුරු උතුමෙකු වී සිටියද මතක හතක් දීමට එක් එළවකු මරා එකක් අඩු පන්සිය වතාවක් ආත්මවල දී හිස සිඳිලීමට ලක් වූ බවද මේ අවසන් වාරය බව දැක සිනා සුන බවද පැවසුවා. අඩන්න හේතුව දැන් තමා මැරීම නිසා මෙතෙක් දිගු කලක් තමාට දුක් විඳින්න සිදුවුණා වගේ මේවර බමුණාට දුක් විඳින්නට වන බව කල්පනා කළ බැවිණි යැයි කීවා. පසුව ඇදුරුතුමා එළවා නොමැරුවේ නමුදු, එදිනම හෙන පහරක් ගලකට වැදී ගල් පතුරක් ගැලවී විත් එළවාගේ බෙල්ලට වැදී හිස වෙන්වී ගොස් එළවා මැරුණු බව දැක්වේ. එබැවින් සත්ව ඝාතනයෙන් වැලකෙන්නවා.

(ජාතකට්ඨ කථාවේ මතක හත්ත ජාතකය -149 පිට)

49. බීජක නම් දාසයාගේ පූර්ව කර්මය

ජාතකට්ඨ කථාවේ නාරද කාශ්‍යප ජාතකයේ එන අංගාත නම් රජුගේ රුජා නම් දියණියට අතීත ජාති හතක් ද අනාගතය පිළිබඳ ජාති හතක් ද දැකීමට හැකිවේ. මේ රුජා නම් රජ දුව වී ඉපිදී සිටියේ කල්ප ලක්‍ෂයක් පාරමී පුරාගෙන එන ලද අනද හිමි වේ. මෙතුමියගේ ඒ අතීත භවය පිළිබඳ බැලිය හැකි ඥානයෙන් මේ බීජක නම් දාසයා දාසයකු වීමට පූර්වයේ කළ පාප කර්මය දැක බලා කීවාය. මේ දාසයා පෙර ජීවිතයකදී හික්ෂුන් වහන්සේ නමකට ආක්‍රෝශ පරිභව කළ පවින් බව දැක බලා කියන ලදී. එදා ඒ බීජක නම් දාසයා වී ඉපදී සිටියේ මුලලත් ස්වාමීන් වහන්සේ බව දකුණු.

50. සාම කුමරුගේ මව්පිය දෙපලගේ ඇස් අන්ධවීමට හේතුව

දුකුල කුමාරයෝ සහ පාරිකා කුමරිය පෙර වෛද්‍ය වෘත්තියෙහි නිරත වී සිටියදී ඇස් නොපෙනෙන මිනිසෙකුගේ ඇස් බෙහෙත් කොට සුවකළා. පසුව ඇස් සුව වුවද ගිවිසගත් සේ මිල නොදුන්න. මෙය වෛද්‍ය තුමා අඹුවට කී විට කුලී නොදෙන්නේ නම් ඇස් අන්ධ කරව යැයි ඇ පැවසීය. අඹුවගේ බස පිළිගෙන ඇස් අන්ධ වන ලෙස බෙහෙත් ගිල්වා පෙනුණු ඇස් නැවත අන්ධ කළේය. ඒ අකුසල බලයෙන් මෙහිදී දෙදෙනාගේම දැස් අන්ධ වූහ. කාශ්‍යප හිමි හා හදකාපිලානි යන මේ දෙදෙනා පෙර මේ සාම කුමරුගේ මාපියන් වී දැස් අන්ධ වූ බව දත යුතු

(සාම ජාතකය)

51. මහා පිනැති පුණ්ණා කුමරිය දාසියක් වීමට හේතුව

මෙතුමිය සැවැත් නුවර වතුර අදින දාසි ගෙදරක ඉපදුන අතර පුණ්ණා යන නම ඇයට වූවාය. පෙර ඕනොමෝ විපස්සී සිඛි වෙස්සභු කකුසද කෝනාගම කාශ්‍යප යන සෑම බුදු සසුනකම පැවිදිව සිල්වත් ගුණවත් බහුශ්‍රැත ප්‍රියශීලී ධර්ම කපික මෙහෙනක්ව වාසය කළාය. බොහෝම ධර්ම කපික බැවින් ජනයා අතර ප්‍රසිද්ධ වූවාය. තම බහුශ්‍රැත භාවය හේතුවෙන් එක ප්‍රියශීලී මෙහෙනක් පහන්කොට සිතූ පවින් ආත්ම ගණනක් දාසියක් වී උපන්නාය.

මේ දිවියේද එසේම කර්ම විපාක දුන්නාය. පෙර මහන දම් පිරු පිනෙන් රහත් වූවාය. මානය යනු පහත් ක්ලේශයකි. , මානෝ මක්කටෝ අකිමානෝ කුක්කරෝ , යැයි බුදු රජාණන් වහන්සේ වදාරා ඇති පරිදි මානය හේතුවෙන් වඳුරන් වේ. ගොඩක් ම උඩඟු වීම අහංකාර වීම හේතුවෙන් සුනඛයින් වී ඉපදේ. මනුලොව මිනිසෙකු වී ඉපදුන ද පහත් කුලයක ඉපදේ.

(අපදාන පාලියේ පුණ්ණා ථේරී අපදානය)

52. මෙමතී බුදු රජුන්ගේ ශ්‍රී හස්තයෙහි ගෙඩියක් ඒමට හේතුව

පෙර එක් ජීවිතයක අප මහ බෝසතාණන් වහන්සේ රජෙකු ව ඉපදී සිටියදී මෙමතී බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ඒ රජුගේ ඇත්ගාලේ ඇතුන් හික්මවන ඇත්ගොව්වා විය. දිනක් රජු ඇතෙකු පිට යද්දී ඒ

ඇතාට ඇතින්තියන්ගේ හද දැනී මද කිපී කැලෑවට යන්නට විය. රජු ඇතුගේ ගමන වලකා ගත නොහැකිව ගසක එල්ලී ජීවිතය බේරා ගත්තේය. පසුව නගරයට විත් ඇත්ගොව්වා ගෙන්වා නොහික්මුණු ඇතෙකු සරසා දීම ගැන හොඳටම දොස් නැගීය. ඇත්ගොව්වා කරුණු කීවද රජු නොපිළිගත්තේය.

ඇතු කීප දිනක් ඇතින්නන් හා සිට රාග හැසිරීම සපුරාගෙන නැවත ඇත් හලට ආවේය. පසුව ඇත්ගොව්වා මේ ඇතාගේ හික්මීම පෙන්වන ලදී. ඇත්ගොව්වා කී හැම දෙයක්ම ඇතා කරන්නේය. අන්තිමේදී රත්වූ ගිනියම් වූ යකඩයක් ඇතා වෙත එවා මෙය අල්ලව යැයි ඇතාට කීවේය. ඇතා කඳුළු පිරි දෙනෙතින් ඇත් ගොව්වාගේ මුහුණ බලා සෙනෙහසින් පිරි කිකරු සිතින් ඒ ගිණියම් වූ යකඩය අල්ලන ලදී. එහිදී හොඬය විටි විටි ගා දූවී ගියේය. පසුව වහා එය අතහරින්න යැයි කී විට එය අත හැරියේය.

මේ හොඳ කිකරු ඇතා ද අකීකරු ඇතකුමෙන් රාගයෙන් මත්ව ගිය අයුරු සැමට ප්‍රකට විය. එදා ඒ කීකරු ඇතු නම් කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේ වේ. අනාගතයේ මෙමතී බෝසතාණන් වහන්සේ බුදු වී වේහාර පර්වත පාමුලට වැඩි විට මේ කාශ්‍යප මහ රහතන් වහන්සේගේ දේහය පර්වත අතර සැඟවී තිබී ශ්‍රී හස්තයට ගෙන පෙන්වන්නේය. පසු දේහය බුදුහිමිගේ ශ්‍රී හස්තයෙන්ම ආදාහනය වන්නේය. මෙමතී බුදු රජුන්ගේ ශ්‍රී හස්තය දැවී අල්ල පුරා ගෙඩියක් හටගන්නේය. එහිදී පෙර තමා ඇත්ගොව්වෙකු ව ඉපදී සිටියදී කළ කර්මය මෙකළ එලදුන් බව වදාරන සේක. එබැවින් පාපකර්මයට බිය වෙත්වා.

53. විනයධරයන් අතර අගතැන්පත් උපාලි හිමියෝ කරණවැමියෙක් වීමට හේතුව

මුත් වහන්සේ අනුරුද්ධ හිමි ආදී සයදෙනා හා එකට මහණ වූ අතර ගිහිකල ශාක්‍යයන්ගේ කෙස් රැවුල් බාන කරණවැමියා විය. බුදු සසුනේ පැවිදිව විදසුන් වඩා රහත් වී විනයධරයන් අතර අගතැන්පත් විය. මෙවන් වාසනා ගුණ ඇති මුත් වහන්සේ මෙසේ පහත් කුලයක ඉපදුනේ පෙර අඤ්ජය රජුගේ පුත් වන්දන කුමරු වී සිටියදී දිනක් සිරිත නම් ඇතු පිටින් යද්දී දේවල නම් පසේ බුදුන් තමා ඉදිරියෙහි නොනැවතී එනවා දක කිපී පසේ බුදුන් වහන්සේ ගැටීමට ඇතා මෙහෙය විය. නමුදු ඇතා නිශ්චලව සිටියේය. එබැවින් කිසිවෙකුට

පෙනෙනසේ කිසිම වරදක් නොවුව ද සිතේ ඇතිවූ පහත් කෝපය නිසා බොහෝ දවස සහගත විය. පිය රජුට කියා පසේ බුදුන්ගෙන් සමාව ගත් නමුදු කළ කර්මයෙහි විපාක නැවැත්විය නොහැකි බැවින් මෙසේ අනුන්ගේ කෙස් රැවුල් බාන කරණවැරියෙක්ව ඉපදුන බව වදාරා ඇත.

(ථේරී අපදානය)

54. අම්බපාලිය වෛශ්‍යාවක් වීමට හේතුව

මෙතුමිය විශාලා මහනුවර අඹ උයනක අඹ අතු අතර ඕපපාතිකව (මාපියන් නැතිව) පහළ වූවාය. ඇයගේ විශිෂ්ඨ රූපය නිසා සියළු රජ දරුවන්ට සිටුවරුන්ට පරිභෝගයට නගර සෝභිතියක් කරන ලද්දිය. ඇය මෙලෙස අසරණියක් වුණේ සිබ් බුදුසසුන කාලයේ මෙතුමිය බ්‍රාහ්මණ කුලයක ඉපිද කිපුණු සිතීන් රහත් මෙහෙණකට වෛශ්‍යාවක මෙන් අනාවාර ඇතිව බුදුසසුන දූෂණය කරන්නීය යැයි ආක්‍රෝෂ කළා. ඒ පවින් නිරාදායක් විදින්නට වූවාය. දසදාහක් ජාතීන්හි ගණකාවක්ම වූවාය. නපුරු වූ විෂයක් අනුභව කළාක් මෙන් පසුව බුදු සසුනෙහි පැවිදිව රහත්ව සම්බුදු දුවණියක් වූවාය.

(පරමත්ථ දීපනි නම් ථේරීගාථට්ඨ කථා 162 පිට)

55. බොහෝ ස්වාමී පුත්‍රයන්ට ද හිඟමනේ ගොස් ජීවත් වූ මිනිසාට ද එපා වූ අහිංසකාවිය

මැය නමින් ඉසිදාසිය වේ. අවන්ත රට සිටුතුමාගේ එකම දුව විය. තම තත්වයට ගැලපෙන සිටු පවුලක සිටු පුත්‍රයෙකු හා සරණ ගියේ විය. ඇය අනලසව පණ්ඩිතව උත්සහවත්තව දාසියක් මෙන් සියළු කටයුතු තම ස්වාමියාට කරදුන්නී නමුදු නිරන්තරයෙන්ම ඒ සිටු පුත්‍රයා ඇයට බැණ වදින්නීය. අවසානයේ ඔහු විසින් ඇයව මාපියන් වෙත යවන ලදී. ඉසිදාසියගේ පියා ඇයව නැවත මධ්‍යම පන්තියේ සිටුවරයෙකුට සරණපාවා දුන්නාය. ඒ සිටු පුත්‍රයාටද තම ජීවිතය මෙන් ආදරය කළේද , සෙනහස දැක්වීද , මැයගේ කර්මය නිසා ඔහුටද එපා විය. ඔහු ද මෙතුමිය දෙමාපියන් ළඟට යැව්වේය.

පසුව සිටු පියා පාරේ ඉඳුල් කමින් යන හිඟන්නෙකු දක ඔහු තම දුවට ස්වාමිකොට දී ඒ සිටු මැදුරේම නැවැත්වීය. මහ පුදුමයකි. අහෝ කර්මයක ඇති බලවත්තකම. මැය ඔහුට ද අතිශයින්ම ආදරයෙන්, සෙනෙහසෙන් මවක් මෙන්ද සයනයෙහි වෙසගතක් මෙන් ද කටයුතු කළ නමුදු මේ හිඟන මිනිසාට ද ඇය එපාවී සිටු මැදුරින් බැහැර වී

යන්තට ගියේය. අහෝ මේ අකුසල කර්මයන්ට නින්දා වේවා. පසුව ඇය මහණ වීමට හෝ සිය දිවි නසා ගැනීමට තීරණය කළාය. පෙර පින් ඇති ඇය මහණ වූවාය. මහණ වී දින සතකින් රහත් වී ත්‍රිවිද්‍යාලාභි වූවාය.

මේ රහත් මෙහෙණින් වහන්සේ තමාගේ පූර්ව කර්මය මෙසේ කිවාය. ඇය පෙර එරකවිච නුවර මහත් ධන ඇති රන්කරුවෙක්ව සිටියදී තරුණ මදයෙන් මත්ව පරදාර සේවනයේ යෙදී දිගු කලක් නිරාදායක් වින්දේය. ඉන් මිදී වැදිරියක කුස පිළිසිද ඉපදුන කල්හි නායක වදුරා මේ කුඩා වදුරාගේ පුරුෂ ලකුණ විනාශ කළේය. මෙය ද පරදාර සේවනයෙහි දුක් විපාකයකි. පසුව මැරීගොස් අන්ධ වූ කුඳු වූ එළදෙනක කුස පිළිසිද බිහි වූ අතර එහිදී ද බිජෝද්ධාරණය කරන ලදී. තව ද පුරුෂ නිමිත්ත ප්‍රදේශයෙහි පණුවන් ගසා අවුරුදු දොළහක් මහත්සේ දුක් විදින්නට විය. මෙය ද පරදාර සේවනයෙහි විපාක වේ. පසුව අන්ධ වී මහත්සේ දුක්විද මැරී දාසියක කුස නපුංසකයෙක්ව ඉපදුනි. මෙයද පරදාර සේවනයෙහි විපාක වේ. පසුව අවුරුදු තිහෙන් මැරීගොස් දිළිඳු වූ අසරණ පවුලක උපන්නාය.

ගිරිදාස නම් ගැල් අයිති තරුණයෙක් හා විවාහ වූවාය. ඔහුට තවත් බිරිඳක් විය. එබැවින් මේ දිළිඳු කත ඒ බිරිඳ කෙරෙහි ස්වාමිපුත්‍රයා බිඳවා තමාගේ වසඟයේම පවත්වා ගැනීමට විද්වේෂණ කර්මය කළාය. (ස්වාමියාට ඒ බිරිඳ පෙනෙන විට අතිශයින්ම කීපෙන සේ කරන කටයුත්තකි) ඒ කළ පහත් අකුසලය හේතුවෙන් මේ දිවියේ ඇය තම ස්වාමියාට කොපමණ ආදරය කළත් සෙනෙහස දැක්වුවත් දාසියක් මෙන් සියළු වැඩපල කළත් හොඳක් නම් අසන්නට නොලැබුණි. ඇය සියළු ස්වාමි පුත්‍රයන්ට එපා වූවාය. පාරේ ඉඳුල් කමින් ගිය හිඟන මිනිසාට පවා එපා විය. එබැවින් සත්පුරුෂයෙහි කර්මයේ ඇති බරපතලකම තේරුම් ගෙන අතිශයින්ම පරෙස්සමින් අකුසල් නොකොට ජීවත් වෙත්වා.

(ථේරී ගාථා - වත්තාලීස නිපාතය- ඉසිදාසී ථේරිය)

56. අනුන්ගේ වැසිකිළි පිරිසිදුකොට ජීවත්වන අසරණ සුනීතගේ පූර්ව කර්මය

මෙතුමා පෙර එක් ජීවිතයක දඟකාර කුඩා ළමයෙකුව සිටියදී දිනක් පසේ බුදු කෙනෙක් දක , මොකද ඔබ වහන්සේ තුටුලකාරයෙක් වගේ මුළු සිරුරම පොරවාගෙන පිණ්ඩපාතේ යන්නේ? මොකද ඔබ

වහන්සේට බැරිද කෘෂිකර්ම ආදී රැකියාවක් කොට ජීවත්වෙන්න? ඉදින් ඔබට මොනවත් බැරිනම් අනුන්ගේ වැසිකිළිවල අසුවීවත් ඇද ජීවත්වන එකතේ තියෙන්නේ, කියා කියන ලදී. මෙහි විපාක වශයෙන් නිරයෙහි පැසී පසුව බොහෝ ආත්ම සිය ගණනක් අනුන්ගේ වැසිකිළිවල අසුවී අදින පුද්ගලයෙක්ව ජීවත් වන්නට සිදුවුණා.

අප බුදු සසුන කාලයේ ද රජගහ නුවර අනුන්ගේ වැසිකිළි පිරිසිදු කරන අසරණයෙක් වී ඉපදුනා මහා කාරුණික බුදුරජානන් වහන්සේගේ කරුණා දැලට හසුව පෙර පාරමී ඇති මෙකුමා පැවිදි කළ අතර නොබෝ දිනකින් විදසුන් වඩා රහත් වී ඔෆරස පුත්‍ර උතුමකු වුණා.

(පරමස්ථ දීපනී නම් ථේරගාථවදිය කථා 540 පිට)

57. මෝසරාජ හිමිගේ කුෂ්ඨ රෝගයට හේතුව

අප බුදු සසුනෙහි රළු සිවුරු දරණ හික්කුන් අතර අගතැන්පත් වූ මේ හිමියෝ උපත ලබා සිටියේ රජ කුලයකය. සීයාගේ ඇවෑමෙන් රජවිය. නමුදු මහත් වූ කුෂ්ඨ රෝගයකින් දුක්විඳි බැවින් රජ සැප ද හිස් එකක් විය. (ආරෝග්‍යපරමා ලාභා- නිරෝගී කම පරම ලාභය වේ) එබැවින් මෝසරාජ යැයි ප්‍රසිද්ධ විය. පසුව සසුනේ පැවිදිව රහත් විය. මේ මහා කුෂ්ඨ රෝගයට හේතුව නම් පියුමතුරා බුදුසසුනේ පැවිදිවී සිටියදී ආසන ශාලාවක බිම් ගිනි තැබීම වේ. ඒ හේතුවෙන් අවුරුදු දාහක් නිරයේ පැසුන අතර ආත්ම පන්සියකම උසස් කුලවතෙක් වුණත් උපතින්ම ශරීරයේ ලප කැළැල් (උපන් ලප) බොහෝ ඇත්තෙක් වී ඇත. මේ පවිෂ්ම දිවියේ ද වාන රෝගයකින් මහා දුක් ගෙනදී ඇත.

(අපදාන පාලියේ 540 වන අපදානය)

58. දඬ මල්ල පුත්ත හිමි අමූලික බොරු වෝදනාවලට ලක්වූන හේතුව

දඬ මල්ල පුත්ත හිමි සත් අවුරුදු වියේදී පැවැදී වී රහත් වූ අතර උපන් දා සිට සිහිනෙකුදු මේථුන ධර්මයෙහි යෙදී නැත. නමුදු මෙත්තියා මෙහෙණ නමා දූෂණය කළේ යැයි බුදු රජුන් හමුවේ පවා බොරු වෝදනා කළේය. සවග හික්කුන් ද බොහෝ හික්කුන් මැද ලාමක හැසිරීම් සම්බන්ධව බෙහෝ වෝදනාවන් එල්ල කළේය. එසේ අභූත වෝදනා වලට ලක්වීමට හේතුව මුත් වහන්සේ පෙර විපස්සී බුදු සසුනේදී පිරිසිදු සිල් ඇති හික්කුන් නමකට උන්වහන්සේ පිරිසිදු හික්කුවක්

යැයි දැන දැනද අමූලික වෝදනාවක් කොට නින්දා කළ බැවින් බව අපදාන පාලියෙහි දැක්වේ.

ඉහත දක්වූ සියළු අඳුරු කර්මයෝ ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකා උච්ඡු උච්ඡසියන්ට විපාක දුන් ඒවාය. තුන්ලෝකයට පිහිටවන්නට ලොව පහළ වී වදාළ ශාන්ති නායක බුදුරජාණන් වහන්සේට ද කළ කර්මයේ විපාකයෙන් බේරී සිටීමට නොහැකි බව දැනගනු මෙන් බුදුරජුන්ගේ මතු විපාක දෙන කර්මයද එබන්දකි.

59. මහවැලි ගඟෙහි කිඹුලෙකු වූ මහා වාචකාල උපාසක තුමා

මෙකුමා සිරිලක අන්තර ගංගා නම් ගමෙහි විසූ අතර බුදු සසුනේ පැහැදි දානාදී පිංකම් කරමින් සෝවාන් වන සිහින් තිස් අවුරුද්දක් ද්වන්තිංසාකාර කර්මස්ථානය වැඩු පිනැත්තෙකි. එසේ භාවනා කළේ ද පාරමී නොපිරී ඇති බැවින් හා වරදවා කළ බැවින් ආලෝක මාත්‍රයකුදු නොලබන ලදී. බුදු සසුන නෛයඝානික නොවන බැවින් විශේෂයක් ලබන්න නොහැකි වී යැයි වරදවා වටහාගෙන මිසදිටු ගත්තේය. මරණාසන්නයේදී මේ මිසදිටු අදහස සිහිවිය.

මේ හේතුවෙන් මහවැලි ගඟෙහි නව ඉස්බක් පමණ දිග ඇතිව එයට සරිලන මහත් ශරීරයක් ද ඇති මහත් කිඹුලෙක්ව උපන්නේය. මේ කිඹුලා දිනක ආහාර සොයා කසා තොටට පැමිණියේය. එදින ගල්ටැම් පිරවූ ගැල් සැටක් ගඟින් එතෙරට ඇද යන ගව සමූහයා කරත්ත සහිතව ගිලින ලදී . නමුදු කුසගින්න සංසිද්ධවගන නොහැකි විය. අප බුදු සසුනේ පෙන්වා ඇති වැරදි අතර ලොකුම වරද නම් මිසදිටු ගැනීම වේ. මෙය පංචානන්තරික කර්මවලටද වඩා දීර්ඝ කාලයක් මහත් දුක් විඳීමට වන කර්මයකි. එබැවින් නිවන දක්වාම මිසදිටු ගැනීමක් අප අතින් නොවෙත්වා යැයි ප්‍රාර්ථනය කරමු.

(විභංගට්ඨ කථා මනෝරථ පුරණි අටුවාව සද්ධර්මරත්නාකාරය - 162 පිට)

60. ආදරයේ වසඟත්වයට ගොස් නැට්ටුක්කාරයෙකු වූ උග්ගසේන සිටු පුත්‍රයා

රජගහ නුවර උග්ගසේන සිටු පුත්‍රයා දිනක් නෘත්‍ය සන්දර්ශනයක් බැලීමට ගිය අතර එහි නෘත්‍ය දක්වන්නාවූ නාටිකාවක් කෙරෙහි සිත බැඳුනේ පූර්ව සෙනෙහසක් මතුවීමෙනි. නිවසට ගිය සිටුපුත්‍රයා ඇය

තමාට විවාහ කර දෙන නිසා මාපියන්ගෙන් ඇයද සිටියේ ආහාර වර්ජනයක්ද කොටය. දෙමාපියන් පුතු සිත වෙනස් කිරීමට උත්සහ ගත් නමුදු ඒ සියල්ල නිශ්ඵල විය. පසුව ඒ නාටිකාව විවාහ කරදීමට තීරණය කළේය. ඉන්පසු ඇය විවාහ කර දෙන ලදී. නමුදු සිටුපුතුවගේ ඕනෑකමට සිදු වූ විවාහයක් බැවින් එම නාටිකාව නෘත්‍ය දක්වීමට යන යන තැනට ඇයගේ පන්සියක් පිරිස හා සිටුපුතුව ද යන්න සිදු විය. සිටු පුත්‍රයා කිසිදු නෘත්‍යයක් දක්වීමට නොදන්නා බැවින් ඔවුන්ගේ බඩුපොදි ඇදීම් ආදිය ද කරන්නට සිදුවිය.

කාලයාගේ ඇවෑමෙන් එක් පුතෙකු ලැබුණේය. නාටිකාව එම කුඩා පුතු නලවන විට බඩුපොදි අදින්නාගේ පුතා නාඩා ඉන්න ආදී ඇනුම්පද කියනු ලැබේ. මින් පීඩාවිඳි සිටුපුත් තමාද නෘත්‍ය දක්වීමේ ශාස්ත්‍රය ඉගෙන ගෙන දක්‍ෂයෙකු විය. පසුව දිනක් රජගහ නුවර අති විශාල ජන සන්තිපාතයක් හමුවේ සිටුපුත්‍රයාගේ ශිල්ප දක්වීමක් විය. සිටු පුත්‍රයා හැටරියන් උස උණගසක් මත ශිල්ප දක්වන්නට විය. තථාගතයන් වහන්සේ ද මහසඟරුවන පිරිවරාගෙන එතැනට වැඩිසේක. බුද්ධ අධිස්ථානය අනුව සියල්ලෝම සිටුපුත්‍රයාගේ ශිල්ප දක්වීම දිනා නොබලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙසටම නෙත් යොමු කළෝය. එහිදී සිටු පුත්‍රයාට තමා උගත් ශිල්පය ගැන මහත් කළකිරීමක් ඇතිවිය.

පසුව මෙය දුටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුගලන් ස්වාමීන් වහන්සේට අමාධර්මය දේශනාකොට වදාළ සේක. දෙසුම කෙළවර සු අසුදහසක් ප්‍රාණින්ට ධර්මාභිසමය විය. සිටුපුතු ද හැටරියන් උණ ගස මුදුනේදීම සිව්පිළිසිඹියා ලාභී මහරහතන් වහන්සේ නමක් වූවේය. පසුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුවට පැමිණ පැවිදි විය. නාට්‍යාංගනාවියද මගේ ස්වාමියාගේ ජීවත්වීම යම්සේද මගේ ජීවත්වීම ද එසේම යැයි කියා පැවිදිව පිළිවෙත් පුරා රහත් වූවා. රහත් වීමට පිනැති මේ දෙපළ මෙසේ නෘත්‍ය දක්වන නාටිකාවක් හා නැට්ටුවක් වීමට හේතුවූ පූර්ව කර්මය ඒ භාග්‍ය වතුන් වහන්සේ හමුවේ අසා වදාළ අවස්ථාවේදී එය වදාළ සේක.

අතීතයේ කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිව් කල ශ්‍රී ධාතු නිදන් කොට රන් වෛත්‍යයක් ඉදිකළ අතර එයට අත්වැඩ දීමට මේ දෙපළ ද යානාවක නැගී බොහෝ ආහාර පානද ඇතිව යන්නට වූහ. අතර මගදී පිණිඳපාතයේ හැසිරෙන එක් රහත් හිමිනමක් දක දානයක් දීමට සිතක් විය. පසුව කාන්තාව එම ස්වාමී පුත්‍රයා ලවා ස්වාමීන්

වහන්සේගේ පාත්‍රය ගෙන්වාගෙන පාත්‍රය පුරවා දානය බෙදා දෙදෙනා සමග තෙරුන් වෙත ගොස් මෙය පූජාකොට දෙදෙනාම ප්‍රාර්ථනාවක් ද කළහ. ස්වාමීනී ඔබ වහන්සේ යම් ධර්මයක් අවබෝධ කළේ නම් මේ පින අපටද ඒ උතුම් ධර්මාවබෝධය පිණිසම හේතු වේවායි කියාය.

මේ රහත් තෙරුන් වහන්සේ ඒ පැතුම ඉටුවන බව දිවැසින් දැන සිතන පහළ කළහ. මෙය දුටු ඒ කාන්තාව ස්වාමියාට මෙසේ කීවාය. , ස්වාමී පුත්‍රය අපගේ ආර්යන් වහන්සේ සිනා පහළ කළේය. (ඇතැම් විට) එක්තරා නැට්ටුක්කාරයෙක් විය හැකි යැයි , ස්වාමියා ද , සොඳුර එසේ විය හැකි යැයි, කියමින් දෙදෙනා පිටත් වූහ. කාලයක් ජීවත්ව ආශුෂ ඉවර ව පසු කළුරිය කොට ගොස් කළ පින් මතු වී දෙව්ලොව ඉපිද අපමණ දෙව් සැපකට ලාභී වූවෝය. අප බුදු සසුන කාලයේ දෙව්ලොවින් වූතවී අවුත් එම කාන්තාව පෙර රහත්හිමිට කළ දෝෂාරෝපණය මතු වී නැටුම් දක්වා මුදල් උපයා ජීවත්වන තැනක උපන්නීය. පුරුෂයා සිටුගෙදරක උපන්නේය. නමුදු ඔහු එදා , සොඳුර එසේ විය හැකි යැයි, එයට ප්‍රති වචන දුන් බැවින් මැය හා පෙර සෙනෙහසින් එකතුව නැට්ටුවක්ව ඒ ඒ තැන යන්නට සිදුවූ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සේක. එබැවින් අන් අයගේ වැරදි විවේචනයට නොගොස් දහැමි වචනම කථා කරන්න අධිෂ්ඨාන කරගන්නවා.

61. උපන්දාම ගගේ පාකර දුමු කිරිකැටි බිළිඳෙකුගේ අභිමානවත් කථාව

අකුසල කර්මවල අසෝභන විපාකත් කුසල කර්ම වල සෝභන හොඳ විපාකත් මේ කථාවෙන් ද මොනවට පෙන්නුම් කරයි. සත් පුරුෂ පින්වතුනි, පෙර ඇත අතීතයේ කාශ්‍යප බුදුන්ගේ පිරිනිවීමෙන් පසු බුදුරජුන්ගේ ඒකසුභ ධාතු නිදන් කොට යොදුනක් උස වෛත්‍ය කරන සමයේදී මහරහතන් වහන්සේ නමක් වෛත්‍යයට රත්රන් සම්මාදම් කරමින් එක් රත්කරුවෙක්ගේ නිවෙසකට වැඩියේය. මෙවිට රත්කරු තම භාර්යාව සමග කළහ කරමින් සිටි බැවින් තෙරුන් වහන්සේ ඔබලාගේ වෛත්‍යයට වැඩ නිමවීම සඳහා රන් නොපොහොනා බව මතක් කළ විට භාර්යාව සමග තිබුණු කෝපයෙන් නුඹ වහන්සේගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ ජලයේ දමා යන්න යැයි කීය.

ඒ මොහොතේ තම භාර්යාව මා කෙරෙහි කෝප වුණි නම් මට නොබැන බුදුරජාණන් වහන්සේලාට වෛර කිරීම(දොස් කීම) වැරදි බව කී පසු, රන්කරු සංවේගයට පත් වී තෙරුන්ගෙන් සමාව ඉල්ලීය. බුදුරජුන්ගෙන් එයට සමාව ගන්න යැයි කීවිට කුමක් කොට කෙසේ සමාව ගත යුතුදැයි ඇසූ විට රනින් මල් පොකුරු තුනක් කොට වෛත්‍යයෙහි නිධන් කොට තෙත් වූ කෙස් ඇතිව සමාව ගතයුතු බව මතක්කොට වැඩිසේක. පසුව රන්කරු, රනින් මල් සාදමින් තමාගේ පුතුන් තුන්දෙනාගෙන් වැඩිමහලු පුතාට ඒ සඳහා උදව්වට කපාකළ නමුත් ඔහුගෙන් ලැබුණේ තාත්තේ ඔබ කළ වරද ඔබම බලාගන්න කියාය. දෙවැනි පුතාත් කැඳවා කී නමුත් කිසිම යහපත් ප්‍රතිචාරයක් නොවීය. ඔහුද පෙර සේම කීවේය. මව්පියන්ට ආදරය ඇති තුන්වන පුතාට මතක් කළ පමණින් පිළිගෙන මව්පියන් උපන් කෘතය දරුවන්ට බාරයි නේද සිතා පියාට සහය වී දෙදෙනා සමග මල් පොකුරු තුනක් සාදා ධාතු නිධන් කොට සමාකර ගත්තේය.

පින්වතුනි, මෙසේ මොහු බුදුන් වතුරේ දමන්න කී පවින් හත්චාරයක්ම බිහිවුණු කාලයේදීම ජලයේ දමන ලද්දේය. අවසාන ආත්ම භවයේ අප සම්බුදු රජුන්ගේ කාලයේ බරනැස් නුවර එක් සිටුකුමාරිකාවක් කුස මන්ත්‍ර බලයෙන් අහසින් යන එක් විජ්ජාධාරයක් නිසා පිළිසිඳගෙන හොර රහසේම දස මසක් ඇවෑමෙන් මෙලොවට බිහිකොට තම දාසියක් සමග සාකච්ඡාකොට අළුත් භාජනයක් ගෙන්වා මේ කිරිකැටි දරුවා ගැබ්මල පවා නොසෝදා එහි දමා එයා මනාකොට වසා මල්මාලාවලින් සරසා තමන්ගේ භාරයක් ඔප්පුකිරීමක් යැයි දාසිය ලවා නොහෙල්මනේ ගඟේ පාකර හැරියා. අද සමාජයේ අපට නොදනුවත්ව මෙබඳු දේවල් මොනතරම් වෙනවාද?

කෙසේ හෝ මේ පවිෂ්ම භවික කිරිකැටියා ගඟ පහළ නාමින් සිටි කාන්තාවන් දෙදෙනෙකුගෙන් එක්කෙනෙක් ලබාගෙන දරුවා සෝදා පිරිසිදු කොට පෝෂණය කළාය. කෙස් කරකැවී ගැටගැසී තිබුණ නිසා ජටිල කියා නම තැබුවා. මේ කාන්තාව මහා කච්චායන මහරහතන් වහන්සේගේ උපස්ථායිකාවක් බැවින් උන්වහන්සේට මහණ කරන්න කියා කුඩා වයසේදීම පූජා කළා. මහ රහතන් වහන්සේ මේ දරුවා කුඩා බැවින් මහත් සම්පත් විඳින පුඤ්ඤචන්තයෙක් නිසාද කැඳවාගෙන ගොස් වෙන උපස්ථායක කුලයකට පෝෂණය කරන්න කියා බාරකලා. ඒ නිවසේ හිමියන් ද ආදරයෙන් රැකබලාගෙන දරුවාගේ පින් මහිමය කරුණු සහිතව දැනගෙන තමන්ගේ දූ කුමරියව මොහුට

සරණකොට දුන්නේය. අළුත් නිවසකට ගිය මේ දෙදෙනා නිවසට පැමිණීමත් සමගම ඒ ජටිල තරුණයාගේ පෙර පින් මතු වී නිවසට නැගෙනහිරින් අසුරියන් රන් පර්වතයක් පහළ විය. මෙය දැනගත් රජුගෙන් සිටු තනතුර ලබා ජටිල නමින් අමතහෝගී සිටු කෙනෙක් විය.

මොහුට පුත්‍රයන් තිදෙනෙකු විය. ඒ දරුවන් වැඩි වියට පත්වූ පසු පැවිදිවීමේ අදහසින් යුතුව ඒ පුතුන් කැඳවා රන් දණ්ඩ ඇති වජ්‍ර තලයක් සහිත උදුල්ලක් දෙටුපුතාට දී රන් පර්වතයෙන් රන් පිඩක් ගේන්න කියා කීවේය. දෙටුපුතු උදුල්ලෙන් රන් පර්වතයට පහර දුන්නත් ගලකට ගැසුවාක් මෙන් විය. දෙවෙනි පුතාද එසේම පිටත් කළ නමුත් රන් නොකැපුණ බැවින් බාල පුතා පිටත් කළේය. බලන්න පින්වතුනි පෙර තාත්තාට රන්මල් හදා වෛත්‍යයට පුජාකිරීමට සහාය වූ බැවින් හරියට මැටි ගොඩකට ගසන්නාක් මෙන් රන්රන් කැපී කැපී යන්න පටන් ගත්තේය. වැඩිමහල් සොයුරන් දෙදෙනා පෙර රන්මල් හැඳීමට සහාය නොවූ බැවින් ඔවුන්ට රන් ලබාගැනීමේ ශක්තියක් නොවීය.

ඒ මොහොතේ දරුවන් තුන්දෙනා කැඳවා මේ රන් පර්වතය නුඹලා සඳහා පහළ නොවූවේය. මාගේ සහ බාල පුතාගේ පින්ට පහළ වූවකි. ඒ නිසා මල්ලිත් සමග එකට පරිභෝග කරන්න යැයි බාරකොට අප බුදු සසුනේ පැවිදි වී අග්‍ර අමාමහ නිර්වාණ ධාතුව අවබෝධ කළේය. ඒ නිසා සත්පුරුෂ දරුවන් තම දෙමාපියන්ගේ කටයුතු බොහොම ආදරයෙන් කරදෙන්නවා. කිසිවෙකු කිසිදා තෙරුවන්ට නිග්‍රහ නොකෙරෙන්නවා.

62. අසීමිත ගුණැති මහා ප්‍රඥා සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේටද විපාක දුන් කර්ම දොළහ

දශබලධාරී බුදුරජාණන් වහන්සේ ට ද පූර්වයේ කරන ලද කර්ම දොළහක් මෙලොවදී විපාක දුන් බව දිනක් හිමාලයේ අනෝතප්පන විල අසලදී 500 ක් හික්කුන් හමුවේ වදාළ සේක. පුබ්බ කම්ම පිලෝතික අපදානයට අනුව ඒ මෙසේය.

- 01. සුන්දරී පරිබ්බාජිකාවගේ විහාර ස්ථානයට එනයන ගමන හේතුවෙන් විශාල අපවාදයක් නැගුනා. ඊට හේතුව පෙර මුනලීධුර්තකව සිටියදී සරහ නම් පසේ බුදුරජුන් ට කළ දෝශාරෝපණය බව දන යුතුය.

- 02 පෙර ලොව පහළ වූ සම්බන්ධතා නම් බුදුරජුන්ගේ නන්ද නම් ශ්‍රාවකයන් වහන්සේට කාමභෝගිකය කියලා දොස් නගන්නට යෙදුනා. ඒ හේතුවෙන් සසර බොහෝ දුකට පත්වුණා. මේ සාරසංඛෙය්‍ය කල්ප ලක්ෂ්‍යකටත් පෙර කරන ලද කර්මය බුදුබව ලබාදී බඩදරු අම්මාගේ වෙස්ගත් විංචි මානවිකාව හේතුවෙන් පහත් වූ අපවාදයකට ලක්වුණා.
- 03 පසු කාලයකදී සුන්දරී පරිබ්බාජිකාව මරා මල් අසුන ලඟ වළලා බුදුරජුන් ඇය දූෂණය කොට මරා සඟවන ලද්දේ යැයි මහත් දෝශාරෝපණයක් දින 07 ක් තුළ පැවතුණා. දින 07 කින් පසු සත්‍ය ඵලිවුණා. කෙසේ නමුත් මේ නින්දාවට හේතුව පෙර හිම නම් සාමීන් වහන්සේට බැණ වැදීම බව දතයුතු.
- 04 මහ බෝසනාණන් වහන්සේ පෙර වස්තු ලෝභය නිසා තම සොයුරා කන්දකින් පහළට තල්ලු කර ගලක් ද පෙරළා මරා දමුවේය. ඒ හේතුවෙන් සසර බොහෝ දුකට පත්වී බුදු වූ ජීවිතයේ ද දෙවිදන් තෙර ගලක් පෙරලූ බව දත යුතුය.
- 05 බෝසතුන් දිනක් කුඩා ළමයෙකුට සිටියදී පසේ බුදු කෙනෙක් දැක ගලකින් ගැසුවා. ඒ කර්මය හේතුවෙන් මේ ජීවිතයේ තම ජීවිතය නැති කිරීමට දෙවිදතුන් දුනුවායන් යෙදවූ බව දතයුතු.
- 06 පෙර බෝසතුන් ඇත්ගොව්වෙක් වී සිටියදී පසේ බුදු කෙනෙක් වඩිනා බව දැක දූෂිත සිතින් මැරීම සඳහා ඇතා මෙහෙයව්වා. උන්වහන්සේ සෘද්ධියෙන් වැඩියා. නමුදු පහත් සිතින් කළ කර්මය නිසා මේ ජීවිතයේ තමන් වහන්සේ මැරීම පිණිස මත්වූ නාලාගිරි ඇතු ඉදිරියට ආ බව වදාළා.
- 07 දෙවිදන් තෙරුන් තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි ගැටුණු සිතින් ගිජු කුලු පව්වේදී මහ ගලක් සක්මන් කරන බුදු හිමිගේ හිසට පෙරලුවා. පෙර පිරු පාරමී බලයෙන් මහ ගලක් ඉබේම මතු වී ඒ ගල වැටෙන්නට නොදී රඳවා ගත්තා. නමුදු ගල් පතුරක් ගැලවී අවුත් ශ්‍රී පතුලේ ගැටී මාපට ඇඟිල්ල තැලී ලේ කැටි ගැසුනා. ජීවකතුමා ශ්‍රී පතුල පලා ලේ අස්කළා. මෙසේ ශ්‍රී පතුල පලන ලද්දේ පෙර පෘතුච්ඡවර රජව සිටියදී මිනිසෙකු මරවන ලද පවින් බව දත යුතු.

- 08 තථාගතයන් වහන්සේගේ හොඳ නොවන හිසේ ආබාධයට හේතුව පෙර කෙවුල් පවුලක ඉපදී සිටියදී තම ශ්‍රෝතීන් බොහෝ මාළුන් ගොඩදා තිබෙනවා දැක සතුටු සිනා පහළ කළ පාපය බව දත යුතුය. එදා ඒ මසුන් මැරූ සියළු ශ්‍රෝතීන් මේ දිවියේ ද ශ්‍රෝතීන් වී ඉපදුනා. ඒ සැමට ඒ ප්‍රාණඝාත කර්මය විපාක දීම ලෙස විඬුඝන කුමරු අතින් මියයන්න වූන බව දක්වා ඇත.
- 09 තුන්ලෝකය පුරා පැතුරුන දායක උපස්ථායක ශ්‍රාවක ශ්‍රාවිකා පිරිසක් ඇති තථාගතයන් වහන්සේට දොළොස්වන වස්කාලයේ එක් බත් ඇටයකුදු නොලැබී ගියා. අශ්වයන්ට දෙන යවහාල් වළඳලා ජීවත්වෙන්න වුණා.මෙසේ වීමට හේතුව පෙර පුස්ස බුදුරජාණන් වහන්සේට , ඔබ වහන්සේ මේ ප්‍රණීත ඇල් හාල් වළඳනවාට වඩා හොඳයි යවහාල් වැළඳුවා නම් , කියා දොස් නැගූ පාපය බව දත යුතු
- 10 සුගතයන් වහන්සේට හොඳ නොවන කොන්දේ ආබාධයක් තිබුණා. ධර්ම දේශනා කරන අවස්ථාවල එය හැදුනම සැරියුත් හිමිට දම් දෙසුම පවරා විවේක ගැනීමට වඩින බවද සඳහන් වෙනවා. මෙයට හේතුව පෙර මල්ලව පොර අල්ලන යෝධයෙකුට සිටියදී විරුද්ධවාදී මල්ලවපොර කරුවෙකුගේ කොන්ද කැඩූ පව බව දතයුතු.
- 11 බුදුරජුන්ට වැළඳුන ලෝහිත පක්කන්දිකා (ලේ අතීසාරය) රෝගයට හේතුව පෙර වෛයවරයෙකුට සිටියදී සිටුවරයෙකුට බෙහෙත් කළා. ඔහු නියමිත මුදල නොගෙව්වා. පසුව විරේක බෙහෙත් දුන්නා. ඔහුට ලේත් සමග විරේක වුණා. සිටුවරයා බියවී නියමිත මුදල් ගෙවූකල නැවත සනීප කළා. නමුදු ඒ කර්මය විපාක දුන් බව දත යුතු
- 12 මහබෝසනාණන් වහන්සේට බුදුවීම පිණිස සය අවුරුද්දක් දුෂ්කර ක්‍රියා කිරීමට සිදුවුණේ පෙර ජෝතිපාල මානවකයාව සිටියදී සටිකාර බමුණා සමග කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේට දොස් කී පාපය බව දතයුතු.

සත්පුරුෂ හිතවතුනි, බලන්න මහත් වූ නුවණක් ඇති මහත් වූ බලයක් ඇති මහත් වූ යසසක් ඇති මහත් වූ පිරිවර සම්පත්තියක් ඇති මහත් වූ ගුණ සම්පත්තියක් ඇති මහත් සෘද්ධි බලයක් ඇති තථාගත සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට පූර්වයේ කරන ලද කර්ම සහ එන

විපාක වලින් බේරී සිටීමට නොහැකි නම්, එතරම් පාරමී ශක්තියක්, ගුණ ශක්තියක්, නුවණක්, පිරිවරක්, සෘද්ධි බලයක්, නැති අප ඔබ වැන්නවුන් කෙසේ නම් ගැලවෙන්නද? එබැවින් පසුතැවිලි වන්නට වෙන දැ නොකරන්න. කිසි දිනක කාහටවත් දුකක්, පීඩාවක්, සිත් තැවුලක්, ඇති නොකරන්න. කිසිවෙකුට හිංසාවක් , පීඩාවක්, දුකක්, දොම්නසක්, කරදරයක් , විපතක් , වෙහෙසක්, නොකරන්න.

සත්පුරුෂයෙහි, ඔබ කිසිවෙකු නොවෙහෙසන මුළු ලොවක් සනහන දැනක් ඇත්තෙකු වන්න. එබඳුම අවිහිංසාවාදී දෙපා යුග්මයක් ඇත්තෙකු වන්න. තම දෙනෙතින් අනුන් නොරවටන්න. අනුන් නොරිදවන්න. මුළු ලොවක් සනහන දෙනෙතක් ඇත්තෙකු වන්න. ඔබ දෙසවන නොමගට නොයොදන්න. සුමගට යොදවන්න. කය සංවර කර ගන්න. නිතරම ඔබ කතාකරන වචන නිවැරදි දැයි සිතන්න. යහපත් වූ සෑම සිත් නිවන සනසන වචනම කතා කරන්න. ඔය සිත නොමගට නොයොදන්න. සුමගට යොදන්න. දාන්ත වූ ශාන්ත වූ සංවර වූ සංසිඳුනා වූ සුවපත් වූ මනසක් ඇත්තෙකු වන්න. කිසිදු කිසිදින පහත් සිතුවිලි නොසිතන්න.

පින්වතුනි, මලක් වුණත් පැහැය පමණක් තිබුණාට මදි. දසන පැතිරෙන සුවද ද තිබීම වැදගත්. එසේ ඔබද ලස්සන සුවදවත් මලක් වගේ ගුණයෙන් නුවණින් හෙබි මිනිසෙකු වන්න. පින්වතුනි, ලෝකයේ ගස්කොලන් තිබුණට සඳුන් ගස් බොහොම අඩුයි. එසේම නොයෙක් පාෂාණ ඇතත් මැණික් ගල් බොහොම අඩුයි. අලි ඇතුන් සිටියත් ගජමුතු තිබෙන ඇතුන් බොහොම අඩුයි.

පින්වතුනි, මේ වගේ තමයි ලෝකයේ මිනිසුන් සිටියාට කළගුණ දන්න පහත් වැඩ නොකරන අනුන්ට දුක් නොදෙන හැදුනු සිත් ඇති මිනිස්සු බොහොම අඩුයි. සත්පුරුෂයෙහි, ඔබ ගස් අතර සඳුන් ගසක් වගේ. ඇතුන් අතර ගජමුතු තිබෙන ඇතෙක් වගේ, මුවන් අතර කස්තුරි තිබෙන මුවෙක් වගේ, පාෂාණ අතර බැබලෙන මැණිකක් වගේ, ගුණයෙන් නුවණින් යුත් අනුන්ට දුක් නොදෙන සාදු ජනයාගේ ආදර ගෞරවයට ලක් වූ මානව හිතවාදී දයානුකම්පිත මිනිසෙකු වන්න අධිෂ්ඨාන කරගන්න. ඔබ සෑම දෙනාටම සම්මා සම්බුදු සරණයි.

“විරං තිට්ඨතු සද්ධම්මෝ සම්මා සම්බුද්ධ සාසනං සනං සමාගමෝ හෝතු යාව නිබ්බාන පත්තියා,”

කර්ම විපාක
KARMA VIPAKA

පළමු මුද්‍රණය 2002.05.26
අළහකොන් මැතිණිය ප්‍රධාන පිරිස

දෙවන මුද්‍රණය 2003.01.07
අල්විස් මැතිතුමා ප්‍රධාන පිරිස

තෙවන මුද්‍රණය 2003.08.05
පතිරත්න මැතිතුමා ප්‍රධාන පිරිස

සිව්වන මුද්‍රණය 2008.10.25
එම්.එල්.එම්.ඇම්.ගුණවර්ධන මැණිකේ ප්‍රධාන පිරිස

පස්වන මුද්‍රණය 2010.03.04
කේ. ජී. සුජිත් ප්‍රියන්ත ඇතුළු ප්‍රධාන පිරිස

හයවන මුද්‍රණය 2010.05.10
මස මාණවක කලාශාණ මිත්‍ර සංසදයේ සියළු පිරිස

හත්වන මුද්‍රණය 2012.03.07
මස මාණවක කලාශාණ මිත්‍ර සංසදයේ සියළු පිරිස

අටවන මුද්‍රණය 2012.10.30
මස මාණවක කලාශාණ මිත්‍ර සංසදයේ සියළු පිරිස

“ලාභ උපදවන පිළිවෙත අනෙකකි. නිවනට පැමිණෙන පිළිවෙත අනෙකකි. බුද්ධ ශ්‍රාවක භික්ෂුව මෙය විශේෂයෙන් දැන අධාර්මික ලාභ සත්කාරය කෙරෙහි සතුටු නොවන්නේය. (කාය,චිත්ත,උපධි) විවේකය වඩන්නේය. ඒකාන්තයෙන් භාවනාවෙන් නුවණ උපදියි. භාවනාවේ නො යෙදීමෙන් නුවණ වැනසෙයි. වැඩීම හා හානිය පිණිස වන මේ දෙමඟ දැන නුවණ වැඩෙන සේ තම පිහිටුවිය යුතුය”

(ධම්ම පදය - 75282)